

Johnston

PARERGA
ARTVRI IONSTONI
SCOTI,
MEDICI REGII.

ABERDONIÆ,
EXCVDEBAT EDWARDUS RABANUS.
Cum Privilegio. 1632.

Nobilissimo & amplissimo Viro,

Dn. IOANNI SCOTO,

SCOTOTARVATIO EQUITI,

CANCELLARIÆ SCOTIÆ DIRECTORI,

Consiliario Regio, amico suo optimo.

SCote, Caledonij decus immortale Senatûs,
Consule quo poterat Roma vetusta regi.
Scote, suas à quo Pallas non abnuat artes,
Virtutem Virtus discere, jura Themis.
Scote, cohors quem sacra patrem, Phœbusq; magistrum
Quem Mecænatem Castalis unda vocet.
Scote, mori qui nostra vetas, cui serviet uni
Ingenij nobis quicquid & artis inest.
Hæc tibi Ionstonus magni leve pignus amoris
Nuncupat, innocuis ludicra texta jocis.
Dum patriæ premitur curis, dum nubila mens est,
Materiem risûs, si legis, ista dabunt.
Accipe; nec plausum populi, nec præmia quæro;
Sat vates, veniam si mereantur, habent.

Virtus nos ornat

CONSILIUM

COLLEGII MEDICI PARISIENSIS,

DE MANIA HYPERMORI MEDICASTRI.

QVÆ Buchananæis medicaſter crimina Muſis
　Objicit, & quo ſe jactat inane melos,
Vidimus: & quotquot tractamus Pæonis artes,
　Hic vates, uno diximus ore, furit.
Eſt furor hic, ſed non qualis ſolet eſſe poëtis,
　Pectora Pierio cum caluere Deo.
Hic Athamanteas, furias hic cernis Oreſtis,
　Thyas Hypermorum vel Corybantes agunt.
Atra ſedens illi circum præcordia bilis
　Æſtuat, & cerebrum corripit omne lues.
Tranſverſum rapitur mens hoc infecta veneno,
　Et, quæ vix audet fabula, monſtra parit.
Se regem putat upilio, bellumque minatur
　Horridus, & trepidas fulminat inter oves.
Sceptrum eſt vile pedum, ſunt hirtæ purpura pelles,
　Et caſa parva domus regia, rapa dapes.
Hic tacitus captat, ſibi viſus aranea, muſcas;
　Hic tritici granum ſe ratus, horret aves.
Sunt vitreum, ſunt qui credant ſibi fictile corpus,
　Occurſumq; hominum, compitaque ipſa timent.
Vidimus & qui ſe vitales crederet auras
　Liquiſſe, & Stygias jam penetraſſe domos.
Non illi conjunx, non illi pignora curæ;
　Nec fas humanas vel tetigiſſe dapes.
Talis Hypermori furor eſt: ſeſe ille poëtam
　Credit, & Aonium pulſat ineptus ebur.

Non aliter dulces inter ſtrepit anſer olores,
Aut patulo cornix cum vocat ore notos.
Suaviùs æra ſonant Corybantia, ſuaviùs illo
Arcadicum poſſet plectra movere pecus.
Blanditur tamen ille ſibi, non ipſa Maronis,
Carmina, Mæonidæ non putat æqua ſuis.
Nec furor has intra potuit conſiſtere metas,
Ipſa ſed indignis conſpuit aſtra modis.
Te vatum, Buchanane, decus, quem ſuſpicit orbis,
Priſca cui aſſurgunt ſæcula, dente petit.
Ille tuis audet demens oppedere Muſis,
Quodque nequit livor perdere, rodit opus.
Vatis Ieſſiadæ cultu donata latino
Carmina ſunt, illo judice, digna focis.
Hæc linit, hæc radit, nec ſævos abſtinet ungues,
Cuncta abolens, numeros ſubſtituitque ſuos.
His rex quæſitus patronus, Gallia judex,
Teſtes, quot populos maximus orbis habet.
Prô pudor ! excuſſis veſana licentia frænis
Iam ruit, & ſcelus eſt, quod fuit ante furor.
Spernitur, & fœdis violatur charta lituris,
Quam pinxit radio Cynthius ipſe ſuo.
Quodque Deo cecinit plectro meliore Camœna,
Impia nunc audet radere lima melos.
Rex ſacer exutum queritur ſe regis amictu,
Et Ieſſæa ſuo plectra carere ſono.
Nec monſtrum hoc parcit patrię, patriæque parenti,
Iſta quibus demens ſcripta legenda dedit.
Si qua Caledonio facta eſt injuria vati,
SCOTIA, te, regem tangit & illa tuum.
Te penes illius ſunt incunabula, ab illo
Parva licet, magnum, SCOTIA, nomen habes.
Nil tuba Mæonidæ, nil magni Muſa Maronis
Furta Deûm præter cantat & arma virûm.
[illegible] melior Buchanani pectora Phœbus,
Et facit ut puro nectare vena fluat.

Ille Dei æterno modulatur carmine laudes,
Aptat & Hebrææ plectra latina lyræ.
Eruit è tenebris idem tua gesta, Ducesque,
Queis Latium, queis nil Græcia majus habet.
Tuque parens patriæ, nisi deliquisset in uno,
Quid de te vatem non meruisse putas?
Imbuit ille animum studiis, & regibus olim
Invia Pieridum per juga rexit iter.
Finxit & os tenerum puero, quo pectora mulces,
Quosque regis populos non sinis esse feros.
Os dedit, & dignos formavit Principe mores,
Et docuit, quæ vos sæpe latere solent.
Quid rex privato, quid distet rege tyrannus;
Quid populus regi debeat, ille Deo.
Hoc duce tu fœlix; ut rex sis, sanguinis autor;
Vt reges inter maximus, ille dedit.
His tamen obtrectat meritis latrator Anubis,
Mixtaque viperio felle venena vomit.
Est furor hic certus, sunt certi signa furoris;
Quis referat tanti, quæ sit origo mali?
An quibus armatur, flammas objecit Erinnys,
Et quod Gorgoneo sibilat angue caput?
An saniem eructans infecit membra veneno
Tartareas monstrum quod cubat ante fores?
Forsitan incautum rabie canis acta momordit,
Aut fera quæ molli stamine velat aquas.
Forsan equæ lentum quod stillat ab inguine virus,
Forsan Echidnæum causa furoris erat.
Aut curę vigiles, aut dulcis copia Bacchi,
Aut qui corda ferus sępe venenat Amor.
Fortè etiam tetigit mala gramina; fortè viator
Aridus Insano proluit ora lacu.
Vel gelidus duro concrevit frigore sanguis,
Vel miser ęstivo sub Cane fecit iter.
Distrahet in partes animum vis cœca furoris;
Hæc tamen est vero proxima causa mali.

Fortè canis rabidi Batavus puer ore petitus,
In rabiem infœlix actus & ipse fuit.
Vidit Hypermorus, Batavis tunc hospes in oris,
Et medicâ sævam depulit arte luem.
Fama volat: medici ad limen fluit undique vulgus,
Vndique Lymphati, turba timenda, ruunt.
Haud aliter circum glomerantur tecta volucres,
Non expectato cum ruit imbre Notus.
Pars fremit ante fores, pars intra limina, terror
Hinc atque hinc, horret tota furore domus.
Parva Lycaonio rumpuntur tecta tumultu,
Iurares Stygias hic habitare canes.
Quocunque ingreditur, rabie gens effera semper
It comes & medici claudit utrumque latus.
Hic ululat, latrant alij; fluit omnibus ater
Ore cruor, passim ferrea vincla crepant.
Hinc est prima mali labes; hinc prima furoris
Semina; contracta est transitione lues.
Sic lepra, sic diræ spargunt contagia pestes,
Et scabiem toti fert ovis una gregi.
Tange luem, Veneris quæ turget nomine, tactu
Damna trahes: lippos aspice, lippus eris.
Sed morbi quid signa juvat, quid dicere causas,
Pæoniâ tolli si nequit arte malum?
Prô dolor! ista lues non est medicabilis herbis,
Vasta suum quamvis mitteret Ida nemus.
Cum subeunt, pelli possunt medicamine morbi:
Tollere nascentes quælibet herba potest.
Ast ubi facta mora est, sumunt à tempore vires,
Nil tum dictamnus, nil panacæa juvat.
Nec quamvis esset caput hoc sanabile succis;
Annueret medicæ Cynthius autor opis.
Quam patitur vates, facta est injuria Phœbo,
Hic memor, & forsan criminis ultor erit.
Non impunè tulit vati quod fecit Atrides,
Et didicit longas Numinis esse manus.

Non tamen hic, quamquam ſpes eſt excluſa ſalutis,
Æger Apollineam ſpernere debet opem.
Quas miſer expirat, fugientes naufragus auras
Captat, & in medijs brachia jactat aquis.
Tollere ſi tantos neſcit medicina furores;
Ne poſſit virus creſcere forte dabit.
Ergo age Hypermori curam qui ſuſcipis, omnem
Tolle moram, & promptam, ſi potes, affer opem.
Quadrupedem primò conſtringens, vincula centum
Injice, captivi qualia ferre ſolent.
In facinus ruit omne furor, niſi compede frænes;
Non leo, non tygris plus feritatis habet.
Ipſa furens natum diſcerpſit Penthea mater,
Te patris obtrivit, parve Learche, furor.
Se quoque Leucothoe cum nato perdidit; Aiax
Ipſe ſuo demens ſanguine tinxit humum.
Nec vinclis preſſiſſe ſatis; nocet halitus oris,
Deterius nullum virus Echidna vomit.
Abde catenatum ſemoti carceris antro,
Lux ubi nulla micat, vox ubi nulla ſonat.
Ipſe Deus ſuperis Furias ſecrevit ab oris,
Merſaque ſub terras tecta, laremque dedit.
Expedit & tortis humeros & terga flagellis,
Et latera, & geminas ſæpe ſecare nates.
Quod caput infeſtat virus dolor omne revellit;
Corrigit & mores, & fera corda domat.
Hic facit ut ſævæ miteſcant tygridis iræ,
Et ſua crudelis fulmina ponat aper.
Protractum è tenebris interdum merge profundo,
Vt lavet inſanum ſæpius unda caput.
Conſpectum nomenque horret Lymphaticus undæ,
Hic tamen illius ſępe levatur ope.
Ferro etiâm cohibenda lues; incidere venas
Ne dubita; nec te pigra moretur hyems.
Hâc ope, quo turgent, membris expellere virus,
Aut oneris ſaltem parte levare potes.

 Vulne

Vulnere tergemino cubitus tundatur uterque,
Vt fluat ex omni viſcere tetra lues.
Sed quia ſumma petens mentis furor occupat arcem,
Præ reliquis ferrum poſtulat iſte locis
Quæ frontem dirimit mediam tibi vena ſecanda eſt,
Et quæ ponè latens nomina puppis habet.
Quæque oculis ſimul expirant & naribus ignes,
Et cava quæ circum tempora utrinque micant.
Hęc quoque quæ linguam ſucco lolliginis atrę
Imbuit, auxilium non leve ſecta dabit.
Si quid adhuc mixtum terrenâ fœce ſuperſit,
Hoc procul à cerebro virus ad ima trahe.
Quæ latet in gemino tundatur poplite vena,
Quęque pedes imos, malleoloſque rigat.
Præ reliquis aperire juvat, quæ ſponte tumentes
Virus ab extremo podice ſæpe vomunt.
Has reſera ferro, vel amaris illine ſuccis:
Vel mordace cutem pumice ſæpe frica.
Aut ſi fortè latent, exugat hirudo cruorem;
Aut aloes æger pocula plena bibat.
Quin etiam extremis quadrant extrema, furorem
Tollere ſi ferro non potes, igne doma.
Vre locum capiti cervix ubi jungitur, ure
Brachia, mox geminum crus, & utrumque femur.
Sic grave ſepteno manabit flumine virus,
Et quod non poſſunt ſingula, multa dabunt.
Sunt hæc magna quidem; verum eſt præſentius iſtis
Auxilium, quoties mens agitata furit.
Sponte ſua nemorum ſiccis in collibus herba
Naſcitur, Aoniis non malè nota jugis.
Huic folium platani, radix cepæ æmula, caulis
Eſt ferulę, cnici ſemina, floſque roſæ.
Hæc, reliquas cum condit hyems, aquilonia ridens
Frigora, brumali ſub nive ſurgit humo.
Grata peregrinis eſt coturnicibus eſca,
Creditur & ventrem ſæpe ciere capris.

Repperit hanc primum, si vera est fama, Melampus
Factus & est medicus, qui modo pastor erat.
Hac ope cum furerent sævæ Iunonis ob iras
Prætides, hunc mentem restituisse ferunt.
Hæc animi instaurat vires, hæc fræna furori
Injicit, & toto corpore virus agit.
Helleborum Graiis, veratrum est dicta Latinis,
Et sua qui invenit nomina ferre dedit.
Quod nigra sit radix, nigrum cognomine dicunt,
Cætera queis radix albicat, alba vocant:
Hinc ægro quęrenda salus: quibus undique vectes
Helleboros, centum sub juga coge boves.
Sylva Caledonię lustranda, & Grampius ingens,
Vix, quot opus, plantas insula tota dabit.
Omnia vestiga loca, radicesque potentes,
Et folia, & flores, seminaque ipsa lege.
Cuncta manu medicâ miscens simul exprime succos,
Quos bibat ægrotus, nec sine fœce bibat.
Hinc cyathos, seu tristis hyems, seu torreat æstas,
Tres veniente die, tres abeunte dabis.
His sine nec Cererem libet, nec quas dabis undas;
Et quascunque capit, condiat inde dapes.
Auribus hos etiam instillet; vel mansitet ore
Radicem, & fumos naris obęsa trahat.
Nil opus hic tentare caput fuligine pæti;
Hellobori fumus quàm magis aptus erit?
Hic dabit auriculis (si quas habet æger) inaures;
Hic quæ promeruit carmine, serta dabit.
Et dabit armillas, & longa monilia collo,
Ne tamen his sese strangulet ille cave.
Quod si cura comæ est, veratri pulvere crines
Spargat; odor florum si juvat, inde petat.
Farciat hic capitis malesani tegmina pulvis,
Et vestem, & si quæ stragula lectus habet:
Denique Hypermorum circumque, infraque, supraque
Helleboros præter nil patiare meros.

Miſcendum niſi forte illis cereale papaver,
Quęque natat medijs alga paluſtris aquis.
Aut quę lethæo liventia poma veneno
Educat, & ſtirps eſt vertice, ſubtus homo,
Helleboruſve alter, vel alyſſum, & ruta canina,
Et faba, quæ porci fertur & uva lupi.
Et cerebri quodcunque poteſt reſtinguere flammas,
Quicquid & in ſomnum lumina feſſa trahit.
Sed ſi forte caput non eſt ſanabile ſuccis,
Quos creat Arctoo terra ſub axe jacens.
Quod juvet externis æger ſibi quærat in oris,
Luce quibus Titan dat meliore frui.
Hinc procul Herculeo perquam vicina ſepulchro
Objacet Euboicis inſula parva jugis.
Inſula parva quidem, ſed fœta potentibus herbis,
Sponte ſuâ hîc fœlix omnia fundit humus.
Hic ver aſſiduum; non urunt frigora terras,
Nec canis Icarij ruſticus ora timet.
Mens vegeta indigenis, hilaris frons, corpora ſana;
Nulla lues illis, nulla venena nocent.
Non canis hos rabidus, non lædit aranea morſu;
Vipera nec vitam quo tueatur habet.
Anticyram dixere olim: ditiſſima tellus
Helleboro; has ſolas inſula jactat opes.
Huic noſter facie eſt ſimilis, ſed viribus impar;
Virus abeſt, noſtro quod ſolet eſſe comes.
Non ſenibus, non ille nocet puerilibus annis;
Nec canis hunc, gemino cum furit igne, vetat.
Cætera ſi vincit rabies, has æger in oras
Naviget; eſt ipſo fonte levanda ſitis.
Quæ nullo expelli poterat medicamine, Druſo
Herculeam tellus depulit iſta luem.
Hic quoque qui magni Zenonis ſcripta refellit,
Helleborum prudens non ſemel ante bibit.
Atque utinam his æger purgaſſet pectora ſuccis,
Ante Deo ſacrum quàm violaſſet opus.

Liquisset mentem furor aut moderatior esset:
    Hei mihi, nunc seram ferre paramus opem.
Impia crescendo cœpit dementia vires:
    Vix tribus Anticyris cederet iste furor.
Ne tamen hic animum desponde: vota supersunt;
    Quæ dare non possunt cætera, posce Deos.
Est locus Ardennâ in mediâ, secretus ab omni
    Voce, nisi si quæ murmura fundat avis.
Desuper horrendus nigra formidine lucus
    Imminet, & totum surripit umbra diem.
In medio veteri circundatur area muro;
    Hic stat in exiguâ ligneus æde Deus.
Huberti cognomen habet: non parva potestas
    Numinis, hic quanquam marmora nulla vides.
Res hominum varias sustentans Iuppiter olim,
    Ingemuit dorso cum grave sensit onus.
Tum primum reliquis ad sese in tecta vocatis
    Partem oneris fertur distribuisse Deis.
Cunctis dat quod agant: Latio hic favet, alter Iberis,
    Tutelare Getes numen & Indus habet.
Sunt quibus artificum curæ est genus omne; patronum
    Fur habet & leno, sacrilegusque suum.
Abluit hic strumas, alter collyria lippis
    Illinit; hic dentes eruit, ille polit.
Et canis, & vulpes, & habet sua numina porcus;
    Suntque quibus curæ musca, cicada, pulex.
Singula quis numeret? nemo indotatus abivit:
    Munera restabant distribuenda duo.
Nemo qui viduas thalamis prohibere secundis,
    Nemo, qui rabiem pellere posset, erat.
Hæc dum detrectant omnes, Hubertus asello
    Vectus adest; mox est optio facta seni.
Eligo posterius, labor hic minùs improbus, inquit,
    Vtiliorque alijs, utiliorque mihi.
Ex illo Huberti passim increbescere numen,
    Dignaque cœperunt surgere templa Deo.

Hîc patria, hic sedes, hîc magni numinis ara
Inter inhumanos conspicienda lupos.
Vndique dona ferens secum genus omne furentum
Huc ruit, & multâ cum prece poscit opem.
Non tamen extemplo linquit furor, ante sacerdos
Ter caput irrorans crimina lustrat aquis.
Ter niveam indutus vestem procumbit ad aram,
Raucaque ter mussans murmura farre litat.
Tunc ante ora Dei vinclis circundatus æger
Sternitur, & supplex oscula figit humo.
Hîc fovea est vicina Deo, caput abdit in illam;
Pars latet anterior, posteriora patent.
Hęc secat antistes virgis, & verbere denso;
Tota venenato terra cruore madet.
Hinc ubi protractus, supplex advolvitur aræ;
Terque Deum inclamat, ter tremit ara sono.
Tum crucis adspicies signari stigmate frontem,
Sindone quam purâ turba verenda tegit.
Hæc stola sacra Dei est, nullo violabilis ævo,
Secta licet toties, quæ fuit ante manet.
Interea tolerare miser jejunia venter
Cogitur, herba tamem pellit & unda sitim.
Hæc ubi sustinuit rabidus, mirabile dictu,
Mens & judicium, quod fuit ante, redit.
Hæc & Hypermoro, quamvis via longa terenda est:
Hoc sanare caput Numina sola queunt.

ONOPORDUS FURENS.

PHœbi stulta cohors, medicas quid prodigis artes?
Quid laterem demens, Æthiopemque lavas?
Ante Pharos Tamesim, tepidum bibet Anglia Nilum,
Miscebuntque suas Humber & Ister aquas.
Quàm Buchananæas qui ficto crimine musas
Læsit, Apollineæ sentiat artis opem.
Hic furor & Marsis natas in montibus herbas
Spernit, & Anticyræ gramina lecta jugis.

Non illum carcer, non centum vincla, nec undæ,
Nec flagra, nec ferrum, flamma nec ipsa domet.
Victa, quod oppugnas, cedit medicina veneno;
Et minor est omnis carnificina malo.
Nec juvet Huberti votis obtundere numen;
Hei mihi, nunc non est ille, quod ante fuit.
Morborum expultrix cessit stola sacra Batavis;
Barbarus hoc pridem tegmine miles ovat.
Hac miser ereptá nunc mœret inutilis orbi,
Et stupet, heu, stipes, qui fuit ante Deus.
Sed neque quantumvis foret illibata potestas
Numinis, hanc speres pellere posse luem.
Rudere, quicquid agas, nunquam dediscet asellus,
Non latrare canis, non ululare lupus,
Insevit natura luem, quam exscindere tentas;
Sola dedit pestis semina, sola rea est.
Si qua fides stellis, prolem infecere parentes,
Primaque lux vitæ, prima furoris erat.
Hunc Furiæ peperere, cohors armata colubris,
Res nova; nec pater hic, nec Venus ulla fuit.
Fortè Acherontigenę tristes in valle sedebant,
Densa Acherontis ubi taxus obumbrat aquas.
Cum vocem alecto post longa silentia rumpens,
Terque caput quassans, talia dicta dedit,
Ergone progenies, Acheron, tua nesciet unquam
Quid sit Hymen? & te nemo vocabit avum?
Nulla viri spes est: quis enim se misceat hydris?
Sustineatque suo serpere monstra sinu?
Spes tamen est prolis: tacto Saturnia flore,
Nescio quo, fertur, clam Iove facta parens.
Orta mari Venus est, patrio de vertice Pallas;
Primaque sunt hominum corpora ficta luto.
Tu quoque Deucalion, vetula cum conjuge saxis
Diceris humanum restituisse genus.
Quid memorem cæsos per mutua vulnera fratres?
Vipereis gens hæc dentibus orta fuit.

Quid formicarum referam de ſtirpe creatos
  Myrmidonas? numerum non habet iſta ſeges,
Sufficit Orion multis de millibus unus;
  Ille patens nobis, & breve monſtrat iter.
Forte Iovem, comiteſque duos exceperat Hireus
  Hoſpitio; ſtirps huic nulla nec uxor erat.
Iuppiter, hoſpes, ait, pete munus ab hoſpite: prolem
  Ille refert ſolam, ſed ſine matre peto.
Sunt rata vota Deo: mox cæſi ad terga juvenci
  Conſtitit, & natus Pleiade, rexque maris.
Dicere plura pudet. Salſo perfuſa liquore
  Terga bovis multâ contumulantur humo.
Hinc puerum decies reparato Cynthia vultu
  Extulit: Orion, hic tuus ortus erat.
Exemplum ſuperi quod monſtravere ſequamur:
  Noſtra ratis ſidus, quod tueatur, habet.
Talibus Alecto: reliquæ aſſenſere ſorores;
  Et placet exemplum, conſiliumque ſequi.
Quo ſatus Orion ſolus mihi diſplicet humor,
  Tiſiphone, non eſt hic Iove dignus, ait.
Aptior aura foret; vitæ vigor omnis in illa eſt:
  In faciem verti quamlibet illa poteſt.
Eſt locus extremis, procul hinc, ſubjectus Iberis,
  Oceanum fulvo quà Tagus amne petit.
Hic Zephyrus, nec vana fides, ſine conjugis uſu,
  Implet equas; præſtat conjugis aura vices.
Quæque hominum ſolers voces imitatur hyæna,
  Hâc gravis, alternis fœmina maſque, parit.
Vento ſæpe mero fertur ſine compare perdix
  Concipere, & nullo ſemine cortis aves.
Quid faber Ætnæus niſi ſubventanea proles?
  Se licet hunc juret Iuno tuliſſe Iovi.
Annuit Alecto: mora nulla: præhenſus aſellus,
  Qui prope flumineas fortè jacebat aquas.
Tergora deripiunt coſtis, conſutaque Diræ
  Fœno implent; viſa eſt bellua qualis erat.

Hæc ubi ſicca, foras trudunt tomenta; remanſit
Tenta tribus tantum pellis aperta locis.
Inſidet, ecce, tribus tria jungens oribus ora
Dira trias, tribus è ſedibus aura ruit.
Vna omnes rupto juraſſes fœdere ventos
Conſpiraſſe, quatit tantus Averna fragor.
Aura ruens immane ſonat, pavor occupat Vmbras,
Tartara credebant fulmine tacta Iovis.
Excipit infandam pellis ſubjecta mephitim,
Clauſaque tum primùm janua Ditis erat.
Aura levis laterum cæcis incluſa cavernis
Æſtuat, & fracto murmure clauſtra ferit.
Scilicet ignis ineſt, nec deſunt ſulphura flammis,
Et nitrum, minimum flabra vaporis habent.
Murmure ſedato, Diræ ſpiracula fœno
Obturant, & humo tergora tota tegunt.
Cynthia ſe plenam decies oſtenderat orbi
Quem colimus, decies lumine caſſa fuit.
Monſtrum horrendum, ingens! protrudit pellis aſelli
Semivirumque aſinum, ſeſquiaſinumque virum.
Excipit Alecto livens de tergore monſtrum;
Tingit & in patrio membra tenella lacu.
Tum caput irrorans Acheron, vocitabere Brontes,
Perſephone Æolides, Dis Onopordus ait.
Sorde repurgatus, lymphis Onopordus avitis
Emicat, & primos expedit ore ſonos.
Ambigeres humana foret vox, anne ferina;
Bellua viſa loqui, rudere viſus homo eſt.
Mox, natum amplexans ſerpentibus, oſcula libat
Tiſiphone, & gremio frigida membra fovet.
Guttura dein, nondum latrantia, lacte canino
Imbuit, hos primos excipit in ore cibos.
His epulis ubi dira fames compreſſa, caniſtris
Expedit Æmoniis lecta venena jugis.
Nec mora; miſcentur triſtis aconita cicutis,
Pomaque, quæ ſpinis horrida fundit humus.

Quæque

Quæq; hominum, qua parte latet, stirps exprimit artus
Et bulbus qui de Colchide nomen habet.
Teque nocens pętum, cui se gens dedita Baccho
Mancipat, hæc inter toxica sæva terit.
Hæc ubi cuncta manu medicâ permista, venenum
Exprimit: ima gravis tartara replet odor,
Tum canis inferni spumas, & viscera lyncis
Miscet, & anguineis orta venena comis.
Quæque tumet bufo, quo turget aranea virus
Injicit, & succos, turpis echine, tuos.
Additur hippomanes; tum, ne vis ulla veneni
Desit, Echidnæus, Gorgoneusque cruor.
His pueri pectusque linit, ventremque pedesque,
Et nondum passas vincula dura manus,
Parvaque adhuc nullis liventia terga flagellis,
Cruraque Threiceis non violata notis.
Et sine fronte caput, quod acuti turbinis instar
Prominet, & scapulas & latera, atque nates,
Quæque Lycambęo vibrat lita tela veneno,
Sæpiùs his succis lingua peruncta fuit.
Tertia nox aderat, nec cunas presserat ullas
Pusio, nec cunæ quæ premerentur, erant.
Propter aquas latè pandebat brachia taxus;
Hanc putat, & cunas inde Megæra parat.
His folia, & foliis insternit vellera, cæsa
Eumenidum matri quæ nigra gessit ovis.
Tum superimponit pupum Dea, multaque pupo
Imperjurato stragula tincta lacu.
Invitatque leves, agitans cunabula, somnos
Eumenis & cantu lumina fessa trahit.
Ergo Gygantæos, Phlægra trepidante, tumultus,
Mutatosque refert in nova monstra Deos,
Aggestosque simul montes pulsataque saxis
Sidera, & Ætnæis ignibus usta canit.
Sed cadit incassum labor omnis; dentibus infans
Frendet, & in cunis pervigil usque jacet.

Visceribus regnans mediis, fusúsque per artus
Non obscura sui dat documenta furor.
Funditur, & tenero crescit cum corpore virus;
Inque dies serpit, luxuriatque lues.
Quoque magis crescat rabies, alimenta ministrat
Eumenis, infernus quæ solet esse canis.
Appula flore virens stirps est, quæ lutea passim
Poma creat, vulgus poma camina vocat.
His miser ingluviem pascit, fumoque tabaci,
Aut insana vorat mala, fabamque suis.
Pabula si quando detrectat, protinus angues
Explicat excussis torva Megæra comis.
Hos genetrix, nudasque faces, tortumque flagellum
Ostentans, nati corda pavore quatit.
Continuis fugit mens tandem exterrita monstris,
Dixit & æternum non reditura vale.
Tu quicunque regis mundi confinia, Ditis
Claudere cui fas est, & reserare fores.
Dic quibus auspicijs sedes Onopordus avitas
Liquerit, ut nostro figat in orbe larem.
Et quæ causa viæ, & lucis tam dira cupido,
Quæque vehat secum de Styge monstra refer.
Sortem hominũ miserans, pręciderat Atropos ungues
Ipsa sibi, nec, quo fila secaret, erat.
Transierant septem in terris sine funere luces;
Nec libitina usquam, nec pyra visa fuit.
Puppe sedens vacua lugebat portitor Orci,
Vectores frustra nocte dieque vocans.
His tandem accensus Siculá cum conjuge Pluto.
Quotquot habet populos in sua tecta vocat.
Cerberus & vacuam quatiens pater Æacus urnam,
Et senior Minos, & Rhadamanthus adest.
Eumenidumqne cohors venit cum pubere nato,
Cui tum velabat barba novella genas.
Venit & ipse Charon, remis & puppe relictá,
Crudelesque Deos, duraque fata querens.

Consedere Dei; stat circum turba Silentum;
Noxque simul turbam densa Deosque tegit.
Tum pater Vmbrarum, Socii, quid stertimus, inquit?
Libera nulla mora est; poscit Avernus opem.
Non erebi custos, Cereris nec filia nobis
Eripitur; jugulum qui petit hostis adest.
Quis ferat inferias Erebo, si dempseris Vmbras?
His sine Tartareos quis putet esse Deos?
Vos quoque quis metuat, Superi, si clauditur Orcus?
Quis vestrum credat sceptra tenere Iovem.
Clamitat esse Deos prænsans malè Tantalus undas,
Quique inconsumpto viscere pascit avem.
Nec saxum semper ruiturum Sisyphus urgens,
Nec finit Ixion Nomina vestra mori.
Sed frustra superis, frustra obluctatur Averno
Fœmina; mille patent in mea regna viæ.
Pollice quæ fragilis rumpebat stamina vitæ,
Fœminea discet non opus esse manu.
Hæc, Onoporde, tibi debetur adorea; messis,
Quam petimus Manes, falce putanda tuâ est.
Quo furor est major, tantò fœlicius Orco
Arva metes: animos præstat & arma furor.
Ergo age, carpe viam, superas quæ ducit ad oras;
Hic hominum occurret densa secanda seges,
Non tamen est dubii ut tentes discrimina Martis;
Arte opus est, tuto si jugulare cupis.
Arte irretitas deprendit aranea muscas;
Arte feræ immanes, arte necantur aves.
Inclyta nunc ars est, cunctis Medicina vocatur:
Hâc opus, hæc hominum carnificina mera est.
Bis tribus hac olim sæclis caruere Quirites,
Dum caperet cives Martia Roma suos.
Ast ubi luxurians crevit Mavortia proles,
Ars hæc in mediâ repperit urbe locum.
Scilicet ut nimio sylvescens vinea fœtu,
Sic pube excrescens Roma putanda fuit.

Hanc artem ſimula, caudex licet, eſto magiſter,
Omnis Apollinea ſit procul arte pudor.
Phœbus eris, notis dare barbara nomina morbis
Si potes, & ſtirpes enumerare duas.
Vtque ſacrum dictis accedat pondus, in ore
Sæpe ſit & Coüs, Pergameüſque ſenex,
Cætera ſupplebis cornuta ſophiſmata vibrans,
Sint licet hæc Geticâ frigidiora nive.
Palanteſque polo ſtellas, & fixa recenſe
Sidera, perque ſuas digere ſigna domos,
Nec pudeat caveâ in mediâ certare poëtis,
Et vetulas inter grande ſonare melos.
Artibus his oculos ſtulto præſtingue popello;
Sic cadet in caſſes præda petita tuos.
Tum prout auſpicium rabies mala fecerit, ori
Inde peregrinâ pharmaca lecta manu.
Hæc tege vel foliis auri, vel melle venena,
Senſibus illudens, diſſimulanſque dolos.
Expedit & ſubtus crudos immittere ſuccos,
Nec pudeat cæcas glande aperire vias.
Nunc animas os per ſuperum, nunc trude per imum,
Ad Styga ſi neſcis utraque recta via eſt.
Quin ægros nunc tunde flagris, nunc obrue lymphis,
Si quis adhuc ſupereſt habitus, ure, ſeca.
Pone metum, pereat quamvis cum rege ſenatus,
Crimen abeſt facto; ſcilicet arte necas.
Iuppiter hæc Stygius; ter Io gens læta Silentum
Ingeminat; ter Io reddit inane chaos.
Nulla mora eſt; Stygio comitatus remige, recta
Ad vada Cocyti fert Onopordus iter.
Hîc ratis hærebat, qua nuper portitor Orci
Venerat, hanc juxta regia Ditis erat.
Vt littus tetigere, ratem de littore ſaltu
Occupat Æolides, ſubſequiturque ſenex.
Excipit una duos puppis, ſed pondus ab uno eſt.
Quâ ſatus, Æolidem fecerat aura levem.

Consedere Dei; stat circum turba Silentum;
Noxque simul turbam densa Deosque tegit.
Tum pater Vmbrarum, Socii, quid stertimus, inquit?
Libera nulla mora est; poscit Avernus opem.
Non erebi custos, Cereris nec filia nobis
Eripitur; jugulum qui petit hostis adest.
Quis ferat inferias Erebo, si dempseris Vmbras?
His sine Tartareos quis putet esse Deos?
Vos quoque quis metuat, Superi, si clauditur Orcus?
Quis vestrum credat sceptra tenere Iovem.
Clamitat esse Deos prænsans malè Tantalus undas,
Quique inconsumpto viscere pascit avem.
Nec saxum semper ruiturum Sisyphus urgens,
Nec finit Ixion Nomina vestra mori.
Sed frustra superis, frustra obluctatur Averno
Fœmina; mille patent in mea regna viæ.
Pollice quæ fragilis rumpebat stamina vitæ,
Fœminea discet non opus esse manu.
Hæc, Onoporde, tibi debetur adorea; messis,
Quam petimus Manes, falce putanda tuâ est.
Quo furor est major, tantò fœlicius Orco
Arva metes: animos præstat & arma furor.
Ergo age, carpe viam, superas quæ ducit ad oras;
Hic hominum occurret densa secanda seges,
Non tamen est dubii ut tentes discrimina Martis;
Arte opus est, tuto si jugulare cupis.
Arte irretitas deprendit aranea muscas;
Arte feræ immanes, arte necantur aves.
Inclyta nunc ars est, cunctis Medicina vocatur:
Hâc opus, hæc hominum carnificina mera est.
Bis tribus hac olim sæclis caruere Quirites,
Dum caperet cives Martia Roma suos.
Ast ubi luxurians crevit Mavortia proles,
Ars hæc in mediâ repperit urbe locum.
Scilicet ut nimio sylvescens vinea fœtu,
Sic pube excrescens Roma putanda fuit.

Hanc artem simula, caudex licet, esto magister,
Omnis Apollinea sit procul arte pudor.
Phœbus eris, notis dare barbara nomina morbis
Si potes, & stirpes enumerare duas.
Vtque sacrum dictis accedat pondus, in ore
Sæpe sit & Coüs, Pergameüsque senex,
Cætera supplebis cornuta sophismata vibrans,
Sint licet hæc Geticâ frigidiora nive.
Palantesque polo stellas, & fixa recense
Sidera, perque suas digere signa domos,
Nec pudeat caveâ in mediâ certare poëtis,
Et vetulas inter grande sonare melos.
Artibus his oculos stulto præstingue popello;
Sic cadet in casses præda petita tuos.
Tum prout auspicium rabies mala fecerit, ori
Inde peregrinâ pharmaca lecta manu.
Hæc tege vel foliis auri, vel melle venena,
Sensibus illudens, dissimulansque dolos.
Expedit & subtus crudos immittere succos;
Nec pudeat cæcas glande aperire vias.
Nunc animas os per superum, nunc trude per imum,
Ad Styga si nescis utraque recta via est.
Quin ægros nunc tunde flagris, nunc obrue lymphis,
Si quis adhuc superest habitus, ure, seca.
Pone metum, pereat quamvis cum rege senatus,
Crimen abest facto; scilicet arte necas.
Iuppiter hæc Stygius; ter Io gens læta Silentum
Ingeminat; ter Io reddit inane chaos.
Nulla mora est; Stygio comitatus remige, recta
Ad vada Cocyti fert Onopordus iter.
Hîc ratis hærebat, qua nuper portitor Orci
Venerat, hanc juxta regia Ditis erat.
Vt littus tetigere, ratem de littore saltu
Occupat Æolides, subsequiturque senex.
Excipit una duos puppis, sed pondus ab uno est.
Quâ satus, Æolidem fecerat aura levem.

Nox erat; hujus opem ſupplex & numen uterque
Ter vocat, hinc Noctis filius, inde nepos.
Protinus inſurgens remis, & littora verrens
Tum deſerta, Charon ad Styga vertit iter.
Littora taxus habet ſævis denſiſſima baccis;
Et gravis incumbens obtegit umbra lacum,
Propter aquas, meliore ſolo, melioribus undis
Digna, ſuo paſſim Mentha cruore rubet.
Hæc ſata Cocyto quondam, nunc creſcit in herbam
Verſa, Iovis Stygij furta puella luens.
Stagna ratem circum ſtans atro ſquallida tabo,
Et putris aura truci peſte venenat humum.
Limus iners paſſim, paſſim volvuntur arenæ,
Quas Acherontęi gurgitis unda vomit.
His multum, limoque ſenex luctatur & undis,
In Stygias tandem venit anhelus aquas.
Vidit ut Æolidem Styx implacabilis, unda
Detumuit, ſolitæ detumuere minæ.
Hoſpes erat gratus, conſanguinitate propinquus,
Quippe Acheronta patrē Styx vocat, hoſpes avū.
Hinc atque hinc rupes ſtagno impendebat, & ingens
Sylva tuis horrens, mœſta cupreſſe, comis.
Errabant tenues illic ſine corpore vitæ,
Neſcio quid viſę per loca cœca queri,
Et ſtriges & ſpinturnices, & fœda Celæno,
Harpiæque aliæ triſtia ſigna dabant.
Quin & iners bubo, dirum mortalibus omen,
Viſa truces gemitu præcinuiſſe neces.
Parva lacu in medio tonſis volat acta phaſelus,
Et ſibi cedentes navita ſulcat aquas.
Stagnicolæ circum ludunt in gurgite formæ,
Stagnicolaſque inter rhaia marina greges.
Adſultantque nigrę rauco cum murmure ranæ;
Et paſſim crebro ſibilat angue lacus.
De tribus una palus ſupereſt in faucibus Orci,
Hæc Acheron regis nomine dicta ſui eſt.

Hanc Acherontiades ſubiens, patrioſque penates,
Quique dabat ſtagno jura ſalutat avum.
Littora mox ſpectans, illic mactatus aſellus,
Hâc ego de ſpolijs ſum ſcrobe natus, ait.
Hic jacui in cunis, illic canis ubera ſuxi,
Hic unxit, ſordes abluit ille locus.
Singula narrat ovans; digito quoque ſingula monſtrat
Æolides, patrij captus amore ſoli.
Vlmus opaca, ingens, foveam prope, lurida pandit
Brachia, ſub folijs ſomnia vana tegens
Hic rigidos ferro thalamos, Onoporde, parentum
Spectaſti, & juxta Gorgonis ora trucis.
Centauroſque feros, Briareaque, Geryonemque,
Et triplicem Scyllam, centimanumque Gygem.
Proxima membroſis ſtabant, tua numina, monſtris,
Virus Echidna, faces ore Chimæra vomens.
His comites morbique graves, curæque, metuſque,
Et lethum & lites, & maleſuada fames.
Populus extremæ bicolor ſtat margine ripæ
Herculeis meruit quæ dare ſerta comis.
Hinc via ſe duplex ſuperas oſtendit ad auras;
Vtraque recta via eſt, utraque clauſa lacu.
Altera Tænarias fauces, alta oſtia Ditis,
Altera, nec procul hinc, ſtagna Boræa petit.
Aſpicit Arcturum rupes ubi ſacra puellis,
Stagna jacent; Lethes nec procul amnis abeſt.
Stagna Boræa vocat vulgus; non ipſa Mephitis
Putidior; non his pejus Avernus olet.
Hic ſontes, hic ſæpe perit cum ſontibus inſons:
Multa piat lacus hic crimina, multa tegit.
Illius aut fons eſt Acheron, aut rivus ab illo:
Hinc brevis ad Manes nec male trita via eſt.
Portitor hæc intrat Stygius: labor arduus: Orco
Impendens obſtat clivus inertis aquæ.
Ter ſuperas Cymbam remis erexit in undas
Navita, ter præceps cymba repulſa ruit.

Vicit aquas tandem labor improbus: incita conto
Sutilis Arctoas cymba subintrat aquas.
Luce nepos noctis perculsus, lumina palmis
Obtegit, invisum nescia ferre diem.
Poenitet incæpti, quærit quas liquerat undas;
Vtque ratem vertat sæpe Charonta rogat.
Sed rogat incassum, portum subit ille propinqui
Littoris & terræ futile reddit onus.
Nec mora; nauta suos repetit, sine luce remansit
Æolides, prono corpore fusus humi.
Sæpe oculos nictans atollit, sæpe recondit,
Vt solet ad solis lumina noctis avis.
Ast ubi nocte dies pulsa est, caput altius effert,
Seque levans nostro fixit in orbe pedem.
Constitit & mundi cava moenia circumspexit;
Obstupuitque poli fulgur & astra tuens.
Non tamen hæc oculis inconniventibus audet
Adspicere; ad lucem lumina semper hebent.
Vrbs erat in stagni porrecta crepidine, castra
Hinc alata, illinc regia, ubique domus.
Vrbs opibus, populoque poteris: mandata suorum
Secum agitans Brontes. huc meditatur iter;
Hanc novus hic Pæon sibi prædam destinat urbem:
Quicquid inest Stygio devovet omne Iovi.
Ast aliter visum superis; se nympha ruenti
Obtulit, & quid te projicis, hospes, ait?
Non impune feres istis si funera terris
Intuleris; gens hæc pectora cruda gerit.
Culpæ hic poena comes; nostras en aspice lymphas,
Si potes; hic fontes piscibus esca natant.
Nec procul aëreis crux est subnixa columnis,
Turba nocens illic sub Iove pascit aves.
Hic quoque luce carens virgo est, quę jura tuetur;
Astrææ quondam non temeranda comes.
In scopulos olim Gorgon, hæc corpora mutat
In truncos, acie ferrea virgo suâ.

Quique vorent artus Læstrigonas aspice crudos,
Et Læstrigonios, non procul urbe, lacus.
Sed neque supplicii quamvis metus omnis abesset,
Ex isto medicis præda petenda grege est.
Dura nimis gens hęc, nec sunt obnoxia morbis
Corpora; quæ gestas pharmaca nullus emet.
Si quem febris habet, succo se curat avenę,
Ille salutiferam præbet inemptus opem.
Ergo alibi quærenda seges: gens proxima nobis
Intercisa freto, falce putanda tuâ est.
Finibus illa quidem angustis arctatur, at ingens
Vis populi, ingentes Marte tuetur opes,
Exundansque locat mediis in fluctibus urbes,
Incolit & terrâ deficiente rates.
Æquora sunt campi, pro campis ęquora sulcat,
Hîc serit, hîc, quicquid terra dat ulla, metit.
Adde quod hæc putres inter gens nata paludes,
Corpora mille modis languida semper habet.
Hæc ubi dicta, suas se condit Nympha sub undas;
Æolidem spes hinc distrahit, inde metus.
Victa ubi prima metu spes est; per opaca locorum,
Quo maris invitant murmura, carpit iter.
Forte ratis juxta ventis dare vela parabat;
Occupat hanc Brontes, ut loca jussa petat.
Tertia lux aderat, Zephyris cum concita puppis
Attigit optati littora curva soli.
Quis cladem istius gentis, quis funera fando
Explicet? horresco tot meminisse neces.
Classibus hoc olim raptor mare texit Iberus,
Et ferro, & flammis obvia quæque metens.
Plus tamen est medici rabies nocitura; cruoris
Æolidæ secum plus vehit una ratis.
Vix bene tartareus portu consederat hospes,
Improba cum vulgi fama per ora volat.
Advenisse viri fertur sub imagine Phoebus,
Cui Panacea latus stipat, & ipsa salus.

Confluit ægrorum nubes, ut cerea circum
Tecta solent, pastæ cum glomerantur, apes.
Poscit opem supplex, venturi nescia fati
Turba, suam nulli denegat hospes opem.
Mox Stygias Erebi proles non degener artes
Explicat, utque fero cinctus ab hoste furit.
Sternuntur cum matre Gyas, Butesque, Myopsque,
Et Schlicus, & senior Smidius, atque Picer,
Hermannusque pater cum conjuge, Ioniadesque,
Et tria Brichmanni pignora, Knipsque senex.
Nec tua te pietas servat, lectissime Snappi,
Nec Crusium robur, nec sua forma Nipam.
Matris in amplexu, sumpto medicamine, Knollus
Viscera dejecit, sanguinis Vsa globos.
Pectore Slipperus, calvâ Butremannus apertâ,
Interiitque siti Schligius, Vppo fame.
Funera densantur, nulli sua profuit ętas,
Aut ordo; pariter sexus uterque cadit.
Olim gentis erat mos vespillonibus uti;
Quisque sibi tumulum nunc fodit, atque suis.
Vno sæpe simul conduntur plura sepulchro
Corpora; sæpe deest, quâ tumulentur, humus.
Nec ratis una Erebo vectandis sufficit Vmbris,
Mille onerare rates hæc laniena potest.
Hospes hic autumno stragis plus edidit uno,
Quam potuit lustris classis Ibera decem.
Vt solet, accusat vulgus contagia pestis,
Tot cernens subitâ corpora morte rapi.
Hic cœli vitium, & criniti sideris ignes,
Effusas alius sub Cane culpat aquas.
Ille lacus, alter terræ caussatur hiatus,
Corporaque in crimen non tumulata vocat.
Insimulare audet nemo medicamina; mentes
Scilicet antiquæ fascinat artis honos.
Pars populi mactata Erebo; pars ægra trahebat
Corpora, pars tantum quarta superstes erat.

Tunc Acherontiades ſpolijs & honoribus auctus,
Gente triumphatâ, caſtra movere parat.
Non procul inde Helicen inter, ſolemque cadentem
Priſca jacent parvo regna dirempta freto,
Martia gens illic fulvo ſubjecta leoni,
Effera qui miti pectora pace regit.
Gens terrâ pelagoque potens: opulentia nuſquam
Vberior, populi nec magè turba frequens.
Huc ruit Æolides: ſtolidum malè credula prædæ
Spes rapit, & paucis cognitus ante furor.
Quis vigor ingenij, quæ ſit prudentia gentis,
Cernere, mentis inops ingenijque, nequit.
Ergo ſuas demens ut primùm extrudere merces
Cœpit, & in circo grande ſonare ſophos,
Ridet, & inſolitos tollit plebecula rhonchos;
Et puer, & ſannis garrula ludit anus.
Hoſpes ab Arcadia eſt, ait unus; ſubjicit alter;
Abderitanæ pectora plebis habet.
Fortè, refert alius, Pſyllorum è ſtirpe creatus
Venit, in obſtantes ut ferat arma notos.
Aut hic fortè ille eſt, Priamo qui ſtrenuus olim
Auxilium, ſed poſt pergama capta, tulit.
Multi Amphiſtidem (tanta eſt dementia) multi
Mygdonidem jurant, vel redijſſe Midam.
Quid faceret vulgi medicus jam fabula? prędę
Spem liquit nullam gens oculata nimis.
Hæret inops animi, patriæ nunc dira cupidô,
Nunc animum tellus ſemiputata ſubit.
Sæpè, nefas, laqueo molitur ſtringere fauces
Ipſe ſibi; in præceps ſe dare ſæpè parat.
Ante tamen cornicum oculos configere tentat,
Amiſſumque novâ quæritat arte decus.
Ergo parat, quales pede texit aranea, caſſes,
Aut levius ſi quæ bellua fingit opus.
Haſque palam, lugdunenſem ſeu rhetor ad aram,
Stentoreâ nugas voce ſophiſta blatit.

Virgilii mus rodit opus, ſed ſyllaba mus eſt;
Ergo Virgilii ſyllaba rodit opus:
Eſt populus rationis amans eſt populus arbos;
Ergo quædam arbos eſt rationis amans.
Eſt myſtes aræ ſeruit quicunque: ſubulcus
Seruit haræ: myſtes ergo ſubulcus erit.
O caput inſipidum, fatuas tibi ſume mariſcas,
Circus ait; pueris hæc melimela dato.
Quęre alibì demens, quibus hæc bellaria ponas;
Glande merâ ſi vis paſcere, paſce ſues.
Ne ruat ergo novo medicus ſufflamine currum
Stringit, in auxilium ſidera cuncta vocans.
Deblaterat quæ damna ferat, quę commoda ſidus
Arcturi, & Perſeus, Pleïadumque chorus.
Orionque minax, Vrſæque, Caniſque, Lepuſque,
Vultur, Olor, Delphin, Ara, Corona, Draco,
Signa ſimul bis ſex, & in his errantia narrat
Sidera, & aſpectus, ſidereaſque domos.
Mox ait, inſpecta geneſi, connubia lætus
Hic ineat; Marti nam Cytherea ſubeſt.
Hunc mercatorem ſpoliabat miles, eaſdem
Mars etenim ſedes Mercuriuſque tenent.
Hæc aquilam oſtendit, collyria ſume; capillam
Lux Berenicæum craſtina, rade pilos.
Multa ubi nugatus, ſpondent natalibus inquit,
Sceptra meis, veri ſidera ſi quid habent.
Iurat Alexandri demens, & Cæſaris ortus
Aſpectu cœli deteriore frui.
Vix hęc ediderat: ſocii compeſcite riſum,
Plebs ait, & medico vincla parate, furit.
Ergo novas, artem varians cornicula plumas
Sumit, & Aoniam pulſat inepta chelyn.
Suaviùs argutis reſonant arbuſta cicadis,
Suavius in mediis rana coaxat aquis.
Nec ſtrepitu ingrato offendit magis improbus anſer,
Quæque ſuum ingeminat nil niſi nomen avis.

Arcadiæ jures pecuaria rudere: jures
    Nocturnos circum tecta ululare lupos.
Sic ego barbatos Bardos, in rupe remota
    Sic ego bacchatum te quoque, Bacche, putem
Est tamen Æolides magnus, se judice, vates,
    Iudice se cantat carmina digna cedro,
Nec cantasse sat est; chartas frons illinit effrons,
    Queis vix dignetur pascere blatta famem.
Quodque magis stupeas, inscribit nomina Regum
    Verbero, cumque suo vult simul illa legi.
Sic Sarrana olidis miscetur purpura pannis,
    Sic jacet in vili gemma sepulta luto.
Se tamen ut satagat formas medicellus in omnes
    Vertere, semper inops esurit atque sitit.
His tandem stimulis furor irritatus, habenas
    Excutit, & præceps in scelus omne ruit.
Dum nequit in vivos, rabies mala sęvit in Vmbras,
    Et violat cineres, in sacra busta furens,
Vatis hyperborei medicaster rodere Manes
    Audet, & in comites stringere tela Deas.
Per patris ora, sui sexûs infamia, quondam
    Ire, sed invitos nata coëgit equos.
Hic, scelus invisum! nullo instigante, parentem
    Musarum pedibus calcat asellus ovans.
Tu quoque quę Latiam fodisti Fulvia linguam,
    Es mage nota quidem, sed scelerata minùs.
Roma patrem patriæ Ciceronem dixit, at illum
    Iure patrem patrię nuncupat ipse pater.
Nec satis est dixisse Vmbris convitia, vati
    Ereptum demens pulsat asellus ebur.
Tres Gallos, senosque Italos hic vicerat unus;
    Iudice se Stygius vicit Apollo decem
Ferrea frons, nec te vatis contermina cœlo
    Fama, nec eloquii flumina tanta movent?
At pietas saltem, & sacro reverentia Regi
    Debita, debebant hoc prohibere nefas.

Quę tetigit, moderante Deo, Iesseïa proles,
Hæc Acherontæas plectra movere manus?
Non hunc, de cœlo aspiciens, fręnare furorem
Arctoæ poterat Diva suprema plagę?
Hac duce, Parnasso procul & Permesside lymphâ,
Quod laceras, Vates nobile fudit opus.
Seque clientelæ dedit, & sua carmina Divę;
Hæc operi, hæc vati est Anna perenna suo.
Nunc age, sacra cohors, nostræ cui cura salutis
Credita, dic, caput hoc quid Medicina juvet?
Arte putem sævas tandem mansuescere tigres,
Et rabiem indomitos ponere posse lupos.
Artem posse suo lunam deducere cœlo
Crediderim, & rapidos sistere solis equos.
Ast hic posse aliquid credat Iudæus apella,
Non ego, suppetias ut ferat ipsa salus.
Non opus hîc medicis, scelerum sed pœna luenda est.
Tortorem tantùm postulat iste furor.
Dijq́ue, Deæq́ue omnes, cœlum si crimina tangunt,
In deploratum stringite tela caput.

TVMVLVS ONOPORDI,

AVTORE DAN. TILENO.

Monstrorum varias, sævâ cogente novercâ,
Perdomuit formas Amphitryone satus.
Omnibus extinctis aqua Lernæ illi hæsit in hydra,
Igne tulit subitam quando Iolaus opem.
Mille Onopordus alens asinino in pectoris antro.
Monstra, nec Alciden jam superesse ratus.
Perque tuum, Buchanane, latus configere Phœbum
Ausus, & Aonias contemerare Deas;
Vnius Vrsinæ cauda, uno sternitur ictu,
Mille uno illo ictu monstra asinina cadunt.
Herculis haud opus hic clavâ, Herculeisq́; sagittis;
Haud opus hic flammis est, Iolae, tuis.
Olim mille viros asini maxilla necavit;
Mille asinos Vrsæ cauda hodie ...

AD PONTICUM MEDICUM, ut uxorem ducat.

Ergo, Machaoniæ lux & pars optima gentis,
Canus adhuc nescis, Pontice, quid sit amor?
Tune potes succis vitam producere, pessum
Qui sinis humanum, prô pudor, ire genus?
Crede mihi, mortale genus simul omne periret,
Si velit exemplo vivere quisque tuo.
Nulla vides hodiè, jactis post terga lapillis,
Nulla Promethæo corpora facta luto.
Sed neque Myrmidonum populos, nec ferrea cernis
Agmina, quæ Cadmi tempore fudit humus.
Nubila jam nullum pariunt vel robora, nulli
Pignora dant cęsi terga sepulta bovis.
Clàm Iove concepit sterilis Saturnia, tacto
Flore, sed hoc ætas ultima flore caret.
Vt genus Iapeti repares, ars una relicta est;
Quicquid ubique vides, sustinet una Venus.
Hâc sine terra feris, caritura volucribus aura est,
Piscibus æquoreæ destituentur aquæ.
Hâc sine, quos colimus mortales, rara Deorum
Turba foret, quam nunc luxuriare vides.
Quis mare, quis terras regeret, Manesque profundos,
Conjuge Saturnus ni caluisset Ope?
Quis foret armorum præses, nisi rector Olympi
Isset in amplexus, aurea Iuno, tuos?
Quis, nisi Latonæ niveis jacuisset in ulnis,
Astra per æthereis jam veheretur equis?
Nec foret interpres superûm, nisi semper amator
Iuppiter arsisset lumine, Maia, tuo.
Nec, nisi cœpisset Semele formosa Tonantem,
Tuta forent ullo Bacchica dona Deo.
Per superos, Manesque volat puer ales, & illa,
Quam fugis austerus, regnat ubique Venus.

Qui tibi Pæoniæ vim totam tradidit artis,
A genio quantùm dissidet ille tuo,
Ille, Cupidineâ transfixus cuspide, Daphnen
Arsit, & hic primus nunc quoque durat amor,
Virginis exuviis Phœbus pharetramq́ue lyramq́ue
Gaudet, & intonsas condecorare comas.
Te quoque, Leucothoe, nec sat patienter, amavit,
Lacteolâ traheres cùm tua pensa manu,
Palluit extemplò, te visâ, luminis autor,
Vt solet, in cursu cùm tegit ora soror.
Quiq́ue faces & tela vibrat sine fine, coactus
Est Deus Idaliæ tela, facesq́ue pati.
Servat adhuc tumulus veteris vestigia flammæ,
Thuraq́ue Phœbæâ nunc pia fundit ope.
Perfida quid memorē, Clytiénve, Rhodónve, vel illam
Quâ satus est, patrios qui malè rexit equos?
Ora Deus quoties vertit radiantia, factus
Cervus, & accipiter, trux leo, putris anus?
Cęlituum de gente, Iovem si dempseris unum,
Pronior in Veneris prælia nullus erat.
Te patris exemplum si non movet, aspice natum,
Pæoniæ pænas qui dedit artis avo.
Non semel hic blandis Hygiææ fixus ocellis,
Tabuit, &, medicus qui fuit, ęger erat.
Non semel Epionæ roseas pressere papillas,
Hippolytum sibi quæ restituere manus.
Forsitan hic, à quo medicas Epidaurius artes
Accepit, calcar, quod magis urget, habet.
Semivir hic deformis erat, monstrumq́ue bimembre,
Ore virum referens, cætera turpis equus.
Non tamen hic poterat teneras odisse puellas,
Sed quid amor sensit, quid sacer esset Hymen.
Credere quis posset? Paphiis hunc ignibus ussit
Phillyra, semifero nupta puella viro.
Fertur & Ocyrhoes interrita mater equino
Formosum femori supposuisse femur.

Exue vel medicum, vel lumina clara medentum
Prævia quam monſtrant, Pontice, carpe viam.
Sed neque, quę tradis, ſtudiis Ericina Minervę
Obſtat; Ariſtoteles ipſe maritus erat.
Nec vir erat tantùm, dominæ quoque baſia carpſit,
Nec dare contentus baſia, thura dedit.
Socratis in gremio jacuit ſine crimine conjunx;
Iunxit Ariſtippo Laïs amica latus.
Sive Machaonias tractas, ſeu Pœonis artes,
Quam ferus odiſti, Cypria calcar erit.
Oſcula Briſeis quoties libavit Achilli,
Fortior in Tröas Pelias haſta fuit.
Hector, ab Andromache ſurgens, animoſiùs hoſtes
Impulit, & vires auxit in arma Venus.
Frigora ne gelidæ tetricus prætexe ſenectæ,
Et quæ texerunt jam caput omne nives.
Frigidus eſt Boreas, ſenio Tithonus inerti
Fractus, utrumque tamen cuſpide fixit Amor.
Virgine Cecropiâ Boreæ caluere medullę;
Ictus ab Aurorâ ſaucius alter erat.
Nec Cato dedidicit multùm grandævus amare,
Romuleâ quamvis Cenſor in urbe foret.
Viribus excellit juvenis, tamen ęqua voluptas
Eſt ſenis, exiguo dum levat amne ſitim.
Plus quàm muſca bibit ſtans ad præſepia taurus,
Non tamen epotâ plus ſatiatur aquâ.
Commoda ſi quæris, te conjunx dote beabit,
Et dabit eſſe virum, forſan & eſſe patrem.
Sępe pyrum vetulo carpi de ſtipite, labi
Cautibus è ſiccis flumina ſæpè vides.
Luſtra bis octo Cato recolens, Maſiniſſa, Catone
Major adhuc, auxit prole virente domum.
Robore præcellens, Spartanâ lege, juventus
Improli vetulo ferre tenetur opem.
Sic freta cùm fervent, adhibetur navita clavo,
Fortiùs indomitas qui rate findit aquas.

Sic ubi curta domi res urget, sæpè colono
Pinguia conductus prædia taurus arat.
Et nunc verna fodit, nunc mercenarius hortum,
Sudorem dominus dum tolerare nequit.
Sat putat hic, natam dum cogat in horrea messem,
Dum legat omne, suus quod tulit hortus, olus.
Sæpè graves uvæ, domino stertente, premuntur,
Mulgetur, nullo crimine, sæpè pecus.
Dum sibi musta fluant, dum pressi copia lactis
Suppetat, in tuto res herus esse putat:
Conjugis usuram cupido concessit amico
Ipse Cato, morum censor, & Vrbis honos.
Sed tibi turpe foret nimiùm sic quęrere prolem.
Iungere naturæ qui potes artis opus.
Quas tibi radices, quas non tibi tradidit herbas
Delius, in Grampî quas legis usque jugis?
Hâc ope restituit socero Medea juventam,
Squallida cùm præstò jam libitina foret.
Hâc ope tu gelidæ tandem succurre senectę,
Teque tuis bulbis, graminibusque juva.
Fors tibi non optas, patriæ sed pignora debes,
Illa sui civis, Pontice, poscit opem.
Túne Caledonias emendicare puellas
Pignora finitima de regione velis?
Mos hic Amazoniæ potiùs decet agmina gentis,
Quosque regit populos Penthesilea furens.
Æquior Ausoniæ lex est, quę Cypridis hostes
Pellit, et uxorem ducere quemque jubet.
Exulat hâc Cybele, lepidis inimica puellis,
Et cava consueti cymbala ferre Phryges.
Qui tulit hanc Latio, si ferret jura Metellus
Scotigenis, tibi jam pœna parata foret.
Imbelles nuper populos, Martemque perosos,
Vidimus in bellum, Marte premente, rapi.
Haud secus, obtorto te lex æquissima collo
Abreptum, Veneris cogeret arma sequi.

Sponte subi potiùs juga, quæ te sancta subire
Lex jubet, & patriæ jam pereuntis amor.
Civibus hanc, quamvis nunc venerit Hesperus, auge;
Sisque pater, quem nunc esse decebat avum.

AD Dn. IOHAN. SCOTUM,

Scototarvatium Equitem, Consil. Regium,
cum Poëmata Scotorum prelo subjiceret.

SCote, Caledonios prelo committe Poetas
Ocyus, & cœptum perfice fortis iter.
Lumen ut impertit gratis Sol aureus orbi,
Æthereasque suo suscitat igne faces,
Sic patriæ, patriisque dabis, sine fœnore, lucem
Sideribus, quæ nunc nube sepulta latent.
Hâc ope vitalem reddes popularibus auram,
Quos jam semesos, semiputresque vides.
Romuleum quisquis civem servaverat, illi
Mos erat iligna cingere fronde comas.
Mille tuo numerans servatos munere cives
Scotia, serta tibi civica mille dabit.
Immortale decus meruit, qui morte nefandâ
Arcuit Andini nobile vatis opus.
Quid tua non meruit pietas, tot sidera mergi
Quæ vetat, Arctoæ lumina rara plagæ?
Non ego Romulidûm vati compono Poetas,
Grampia quos gelido terra sub axe tulit.
Sidera sidereis quisquis conferre favillis
Audet, & astra duci, qui regit, ille furit.
Non tamen hi, quamvis Andinum ponè sequantur,
Agnoscantque ducem, commeruere mori.
Vivit adhuc Naso, Pelignæ gloria gentis,
Et fidicen, tellus quem Venusina dedit.
Vivit, & in Latio celebratur Musa Tibulli,
Et sua cui magnum Lesbia nomen erat.

Quique per Æmathios cecinit fera prælia campos,
Inter & orchestræ lumina vivit avus.
Doctaque tum Persi, tum sunt peritura Lucreti
Carmina, luxato cùm ruet axe polus.
Hos tamen altiloqui superavit Musa Maronis,
Mœoniâ quantùm vincitur ille tubâ.
Fas mihi sit nostros hos inter ponere vates,
Inter & Hesperias plectra Boréa lyras.
Est aliquid, fateor, quo nos superamur ab illis;
Non meruere tamen dona minora premi.
Astra vides inter faculas lucere minutas,
Nec levis hinc cœlo surgit, & inde nitor.
Aspice, vere novo, flores cum dædala tellus
Explicat, & passim sub pede ridet humus,
Nec color est unus, nec par est gratia florum,
Lumina quo pascat flos tamen omnis habet.
Aureus est priscis nitor, & nativa venustas,
Et sacra majestas, Romuleusque vigor.
Vatibus in nostris horum simulachra placebunt,
Sæpe fit exemplo pluris imago suo.
Si quid in his vitii est, patrias ne desere Musas,
Sed rege Phœbęâ plectra Britanna manu.
Arte modos, numerosque juva; nunc tende remissa,
Nunc nimiùm tensæ fila remitte Lyræ.
Sumere fas limam, fas est eradere nævos,
Nec pudor his numeros substituisse novos.
Quæ minùs apta vides, indignaque vivere, chara
Sint licet autori, carmina dede neci.
Pabula da blattis, rapidis da pabula flammis,
Plena vel effusis spongia mergat aquis.
Qui sacra siccasti Permessi flumina tanto
Te melius fungi munere nemo potest.
Est tuus, est vatum labor aureus, inseret astris
Fama tuos vates, te super astra vehet.
Gramina, quæ foliis exudant mella, coluntur;
Sed, quæ mella legit, plus celebratur apis.

Ad eundem,

Ne Poemata Ionstoni prælo committat.

SCote, quid, heu, merui? Veteris cur nomen amici
Sævus in opprobrium, ludibriumque trahis?
Quæ mihi rupe sacrâ procul, & fœlicibus undis
Exciderant, cur nunc mittis in ora virûm?
Quæ mihi, quæ Musis cecini, cur publica fiunt,
Nec mihi, nec Musis grata futura meis?
Artifici malè sit, sacros qui primus in usus
Transtulit audaci ferrea præla manu.
Ista lacertosos decet armamenta colonos
Quærere, qui duro membro labore terunt.
Hìs ubi maturis rubuerunt solibus uvæ,
Hìs tua debebat, Pallas, oliva premi.
Apta minùs Phœbi sunt torcularia donis,
Apta Camœnarum sunt minùs illa sacris.
Carmina, secessu quæ delectantur, in omnes,
Prô pudor, illorum distribuuntur ope.
Non ita vulgari sua vult sacra carminis autor,
Qui juga semotæ rupis, & antra colit.
Non ita prostitui doctæ meruere sorores,
Quas juvat intactâ virginitate frui.
Icaris ut turbam fuit aversata procorum,
Et Iovis illotas arcuit ara manus.;
Sic pia gens vatûm vitat commercia vulgi,
Et prohibet sacris, liminibusque suis.
Scilicet hæc oculis vitiat gens improba lippis,
Vt solet inspectos pupula tristis agros.
Vtque dapes Phinei volucres, sic aurea Phœbi
Munera contactu polluit illa suo.
Talia famosi metuant contagia vates,
Quos mecum vinctos sub tua prælia trahis.
Me potiùs censura movet paritura pudorem;
Sola Poetarum lima timenda mihi est.

Cætera quam poſcunt, fugiunt mea carmina lucem,
Et cupit æternâ nocte Camœna tegi.
Ennius Auſoniæ cecinit fera prælia gentis,
Carmina cum domino ſed periere ſuo.
Sępè celebrantur Linus, & Rhodopeïus Orpheus,
Sed quæ liquerunt carmina nulla vides.
Fas mihi ſorte frui, ducibus quæ contigit iſtis;
Fas mihi ſit nævos occuluiſſe meos.
Ne, mihi quod dudum juvenilibus excidit annis,
Intempeſtivâ ſedulitate lege.
Vere novo, nemo maturas colligit uvas,
Ante nec autumnum dulcia poma cadunt.
Flava metenda ſeges, virides fuge meſſor ariſtas.
Nec nova purpureæ germina velle roſæ.
Quæ domino nunc rapta ſuo vulgantur, in annum
Debebant decimum, ſi paterere, premi.
Non ego debueram ſaltem tot lumina vatum
Inter, & Heroüm nomina tanta legi.
Turpe tubas inter tenues inflare cicutas,
Turpiter auditur ſtrix ubi cantat olor.
Nec benè Santonico miſcetur purpura panno,
Nec decet urticas implicuiſſe roſis.
Ah vereor, ne vatis amor præſtinguat ocellos,
Et tegat errores, extenuetque meos.
Crimina Phocæi juvenis non vidit Oreſtes;
Cæcus ad Æacidæ ſtupra Patroclus erat.
Nec pius Æneas fidum culpavit Achatem,
Caſtora nec Pollux, Perithoúmve comes.
Si potes, hoſtiles animos pauliſper, & arma
Indue, cenſorem qualia ferre decet.
Atra videbuntur, nigroque ſimillima corvo,
Quæ nive nunc Geticâ candidiora putas.
Si tamen incæptum, non exorabilis, urges,
Et quæ non merui præla ſubire jubes.
Vlteriùs pugnare nefas; quò juſſeris ibo,
Et leget errores orbis uterque meos.

Hâc ope, quos mecum vinxisti, Scote, Poetis,
Et patriæ dicar consuluisse meæ.
Temperat alba nigris, miscetque coloribus umbras,
Quisquis Apelleâ quærit ab arte decus.
Puriùs astrorum micat inter Luna favillas,
Puriùs in tenebris lumina cuncta nitent.
Pulcher erat comitem Thersitem nactus Vlysses;
Pulchra Vetustinæ Gellia juncta fuit.
Lumina sic patriæ nostrâ de fæce nitorem,
Et decus à socii labe perenne trahent.
Nil ego dum patriæ possim servire, recusem,
Scote, nihil renuam, dum tua jussa sequar.
Nil ego formido, quicquid Fortuna minetur:
Nostra patrocinio tuta Camœna tuo est.

Ad DAVIDEM WEDDERBURNUM, *Rectorem Scholæ Abredonensis.*

CErnis ut obrepens mihi, Wedderburne, senecta,
Sparserit indignas per caput omne nives.
Debile fit corpus, pulsis melioribus annis,
Nec vigor ingenii, qui fuit ante mihi est.
Tempore mutato, mores mutantur & ipsi,
Nec capior studiis, quæ placuere priùs.
Ante leves risus, & erant jocularia cordi;
Nunc me, morosum, difficilemque vides.
Prona fit in rixas mens, & proclivis in iras,
Et senio pejor cura senilis edit.
His ego, quæ possum, quęro medicamina morbis,
Et mala, quà fas est, pellere nitor ope.
Sæpè quod exegi pridem, juvenile revolvo
Tempus, & in mentem tu mihi sæpè redis.
Par, memini, cùm noster amor se prodidit, ætas,
Par genius nobis, ingeniumque fuit.
Vnus & ardor erat, Phœbi conscendere collem,
Inque jugo summo sistere posse pedem.

Te prior, infirmis ego nixus in ardua pennis,
Monstrabam, memini, quà sequerere, viam.
Nunc comes urgebam, blandis hortatibus instans,
Et festinanti non leve calcar eram.
Nunc animos rigidi sumebam more magistri,
Et castigabam voce subinde moras.
Haud aliter nati, generoso Dædalus ausu,
Astra per, & coeli nubila rexit iter.
Sed mea Dædaleo pejor sors improba fato,
Icariâ potior sors tua sorte fuit.
In sibi quæsitas penetravit Dædalus oras,
Me juga, quæ petii, Phoebus adire vetat.
Icarus haustus aquâ est, tu, quæ me ponè petebas,
Montis Apollinei culmina summa tenes.
Nobilis ingenii raptus foelicibus alis,
Liquisti veterem post tua terga ducem.
Sic Maro, sic Flaccus, sic vicit Naso magistrum,
Quique canit Graio Pergama capta dolo.
Hic quoque qui magno dextram formavit Apelli,
Victus Appellæâ creditur ipse manu.
Clarus erat, quisquis docuit mare findere Typhin,
Et versare leves Automedonta rotas.
Debita sed postquam venit tyronibus ætas,
Discipulo minor est factus uterque suo.
Non tamen impatiens indulsi tristibus iris,
Nec mihi te dolui præripuisse decus.
Absit, ut invideat juvenis Phocæus Oresti,
Perithoum, Theseu, vel tuus urat honos.
Absit, ut Euryali rebus macrescat opimis
Nisus, & offendant Castora fratris opes.
Livor iners animis non est coelestibus aptus;
Nec fuit hâc noster labe notatus amor.
Hunc; procul Idalio, teneris in mentibus ipse
Accendit radiis Phoebus Apollo suis.
Non procul hinc mons est, fessos quem ponè jugales
Solvit in Hesperiâ Phoebus anhelus aquâ.

Tectus erat quondam sylvis, nunc pręter ericæ
Gramina, nil scopulos inter & antra vides.
Hujus in aërio lætantes vertice, Phœbo
Sępè litabamus, Pierioque gregi.
Hunc ego Parnassum, juga tu Pimplæa vocabas,
Delphica nunc rupes, nunc Heliconis erat
Sæpè petebamus vicinos collibus amnes,
Qui tibi natali non procul urbe fluunt.
Hic Aganippæam, dabat hic Permessidis undam,
Et quæcunque sonans flumina Phocis habet.
Phœbus ubique fuit, specus omnis Apollinis antrum,
Quælibet Ascræum prębuit umbra nemus.
Lux ubi vel Phœbi micuit, vel sidera cœli,
Sidera cum Phœbo dicere lusus erat.
Vere novo quoties pratorum mille colores,
Vt potuit, numeris pinxit uterque suis.
Exciti quoties volucrum modulamine, plectra
Sumpsimus, alternos reddidimusque sonos.
Omnia subdebant stimulos juvenilibus ausis,
Quidlibet ausuris omnia calcar erant.
His ego deliciis tecum, sine fæce, fruebar,
Vnaque præbebat gaudia mille dies.
Sed brevis, ah, nimium fuit, & fugitiva voluptas;
Sic rosa vanescit, sic abit umbra levis.
Hæc sacra dum patriis tecum colo lætus in oris,
Te simul, & patriam linquere cogor humum.
Quas ego non terras, quæ non vagus æquora pressi,
Hæc licet ingenio sint minùs apta meo?
Bis mihi trajectæ vicinæ nubibus Alpes:
Tybris, & Eridani pota bis unda mihi est
Præbuit hospitium bis binis Gallia lustris:
Conjugis hæc titulum terra, patrisque dedit.
Me Geta, me Batavus, me vidit Cimber & Anglus,
Et quæ Teutonico terra sub axe riget.
Non tot Dulichius pater est erroribus actus,
Dum peteret patrios per vada sæva lares.

Quinta Caledoniæ me rurſus Olympias oræ
Reddidit effætum, diſſimilemque mei.
Numina jam decies & ter fecere parentem :
Pignora ſex ſuperant, cætera turba fuit.
Bis mihi quæſivi nec ab una gente maritam:
Bis conjunx, bis jam me reor eſſe ſenem.
Te quoque, qui Patriæ vovisti tempora vitæ,
In Patriæ video conſenuiſſe ſinu.
Scilicet hæc homines ſors urget, ut omnibus æquè
Obrepat tacito curva ſenecta pede.
Differri mors ipſa poteſt, & tetrica ſæpè
Suſtinet armatam Parca coacta manum.
Hei mihi, tempus edax nullo medicamine, nullâ
Arte retardari dura ſenecta poteſt.
Nec tamen ætati deſunt ſolatia ſeræ,
Quæque ſenes patimur, ſunt mala juncta bonis,
Quam queror, ætatem confer juvenilibus annis,
Nil juvenis, quo ſe præ ſene jactet, habet.
Non legitur ſanctus juvenum de flore Senatus;
Turba Senatorum nil niſi turba ſenum eſt.
Mos & erat capiti juvenes aſſurgere cano,
Illius & leges, imperiumque pati.
Vt tuba concinuit, juvenes coguntur in hoſtem
Ducere; fas ſenibus delituiſſe domi.
Bella gerunt juvenes, & gaudent hoſte perempto:
Bella ſenes memorant, & memorare juvat.
Si qua puella petit, juveni quod turpe negare eſt,
Hos excuſabunt tempora tecta nive.
Vina nocent juveni : mores imitata Catonis
Se refecit ſumpto ſicca ſenecta mero.
Si vel parca manus juveni, vel tetrica frons eſt,
Lingua vel effrȩnis, nemo decere putat,
Turpe ſeni non eſt lucrum captare, nec uti
Moribus auſteris, nec ſine fine loqui.
Si quid In his culpæ eſt, crimen transfertur in annos,
Et, ſene laudato, ſola ſenecta rea eſt.

His ego me ſolor, capulo vicinus, ut arte
Sit levius, quod ſors ferre coëgit, onus.
Aptiùs at noſtræ, tu Wedderburne, ſenectæ
Conſulis, & quæ fert dura ſenecta, malis.
Dum mihi te ſiſto, dum quos ſimul egimus annos,
Mente puto, mutor, nec mihi ſum, quod eram.
Æſona carminibus mutavit Colchis & herbis;
Hac juvenem, tremulo de ſene, fecit ope.
Colchidis in morem, veteri tu reddis amico,
Qui pede veloci præteriere, dies.
Tempora dum recolo, tecum ſimul acta juventæ,
Me mihi reſtituens, ipſa juventa redit.
Colchida tu vincis: longo molimine Colchis
Quod ſemel auſa fuit, tu mihi ſæpè facis.

ARTURO IONSTONO, M.D.
Reſpondet David Wedderburnus.

HAS ego cerno nives, cerno Ionſtone, queror que,
Et nivis heu lachrymæ more liquentis eunt.
Dumque retro ſpecto melioris tempora vitæ,
Quæque ferunt anni gaudia prima rudes,
Deficio, quærenſq; tuis ſolamina curis
Implicor, an ſileam neſcius, anne loquar.
Heu ubi, quæ nobis quondam florentibus annis,
Otia? veris ubi blandior aura novi?
Vivida nunc ubi vis animi? quam ſerior ætas
Vſque tibi reparat, deterit vſque mihi.
Sed neque cauſa fugit; nam qui miſerande labores
Siſyphe te, Tityum quæ laniena premit,
Quæ rota, qui lacerant angues Ixiona torti,
Progeniem Danai quæ manet urna feram:
Pars quota pœnarum quas pendo, Palamonis antro
Luſtra tot incluſus dum fero mille neces?
Quas qui ſcire velit, Libyco quot in æquore fluctus,
Ionea quot niteant ſidera nocte, petat.

Scilicet hinc, si quas melior natura benignè
Contulerat, dotes deperiere meæ.
Adspice Carpathium qui findit puppibus æquor,
Adspice qui duri prælia Martis amat:
Quas sentina vomit, circumfert navita fæces:
Trux bellatorem Mars docet esse trucem.
Omne abit in mores studium, mihi crede, sequaxque,
Artificis vitium semper & artis idem.
Inde mali mihi causa mei: nam pectora fingo
Dum tenera, & pueros erudiisse sat est,
Nec mihi concessum pro spe juga visere Phœbi,
Nec mihi fortuna, qui fuit ante, tenor.
Fortuna! sed quid nequicquam ingrata revolvo?
Carmine quid moveo te Camerina meo?
Hæc fateor, liceatq; mihi sine labe fateri,
Cum foveat sortis semina quisque suæ.
Adde quod Aonidas semper quid inane putavi,
Nec placuit genio pulvis & umbra meo.
Quod si parva mihi fas est componere magnis,
Sic Laertiades tractus in arma fuit.
Ipse dolo falsus falsum sic traxit Achillem
Aulida, ut Inachias duceret inde rates.
Par genio fortuna tuo; tibi tangere fama
Dum properas portûs, astus & aura favent.
Ecce tibi proavûm generoso sanguine dignum
Ingenium, primus nobilitatis honos.
Ecce tuis Elegis, dum tendis ad ardua Pindi
Culmina, Nasonis lecta corona manu.
Purpureus nitet hic Amarantus, lilia rident,
Cumque apio viola, cum violisque rosa.
Hic Buchanane tua desensa præmia Musa
Quercus, & hinc triplex laurus amana coma.
Nè quid enim desit, quò vertice sidera tangas,
Ævi & miraclis annumerere tui,
Architas quicquid, quicquid Podalirius ausus,
Et sophia quicquid circulus omnis habet,

Lynceo id omne tuo rimatus lumine, rarâ
Naturæ penitos exeutis arte sinûs.
Hæc ego præsensi jam tum cum remige Phœbo
Exiguâ legeres littora sacra rate.
Præsensi; nec avis præpes mihi penna, nec exta,
Sed ratio augurium judiciumque fuit.
Tum (memini & meminisse juvat) nunc auream tentas
Fila Lyræ, Aoniis solicitanda modis:
Nunc annos supra penetras in castra Lycæi,
Ponis & à comitum rapta trophæa globo.
Meque subinde vocas propero dum lentiùs, atque
Cogor ab adversis vela referre notis.
Haud secus accipitris pedibus prædatur aduncis
Pullus, adhuc nisûs dum docet aura leves.
Haud secus in sylvis errare leunculus audet,
Dente petiturus Rhinocerota novo.
Primaque luxurians in prælia taurus arenam
Spargit & impositas jactat in astra pilas.
Indolis hæc animos sociarunt vincula nostros,
Hic nos nativo fœdere junxit amor.
Qui non ambigua metuit discrimina sortis,
Temporis aut varias instabilesque vices.
Namq; quater denis robur jam sumpsit ab annis,
Perque suos cœpit provehiturque gradus.
Ornus adhuc fibris Erimanthi in culmine mixta
Vel modicis cedit flatibus Eure tuis,
Latius hinc tenues paulatim fundere ramos
Gaudet & æstivis se decorare comis,
Aerio at tandem jactans se vertice, cauros
Spernit & irati fulmen ab arce Iovis.
Noster talis amor; quem non (pia numina testor)
Vlla procelloso turbine vincet hyems.
Absit ut Æacides palmam vel fidus Achates
Hanc tibi præripiat, præripiatve mihi.
Huic licet Æneas, illi licet afforet armis
Quem sub inassuetis procubuisse ferunt.

Euryalus, Damon, suavissima vatibus olim
Nomina; sed quoties nomina ficta legas?
Integra nostra fides: hanc nos candore mereri,
Vita, vel invidiâ teste, peracta probet.
Inde dolor, qui me tantùm non perdidit, orbis
Dum procul à patriâ te peregrinus habet.
Est locus adductis curvos sinuatus in arcus
Cornibus, Oceanus pulsat utrumque latus.
Intus arenosum decorant duo flumina littus,
Nympharumque rudi pumice tecta domus.
Hic quoties gemui? quàm fletibus ora rigavi?
Implerent Zephyri cum tibi vela leves.
Vela tibi implerent Zephyri, mihi pectora luctus,
Ossa tremor, lachryma lumina mæsta pia.
Tum mihi Demophoon visus dare carbasa ventis,
Tum mihi Ionstonus Protesilaus erat.
Quàque sequi licuit spectans tua lintea, Phyllis,
Hæmoniis & sensu Laodamia fui.
Non tamen hic nostrum sensus saturavit amorem,
Nec dolor hic nostri meta doloris erat.
Tristis in hac vacuâ quoties spatiabar arena,
Tu mihi tristitiæ semper origo nova.
Tecùm totus ego, te dum desidero, dumq;
Te veniente die, te fugiente cano.
Haud aliter genetrix tua te Proserpina campis
Flevit in Ennæis, finitimisq; jugis.
Hebrides haud aliter nymphæ, Rhodopeius Orpheus
Dum dolet Eurydicen nocte dieq; suam.
Et nunc Halcyonas desertas alloquor, antra
Nunc peto, Grampiaci tesquaq; sola sinus.
Ah, quoties dixi, pereat male Tiphys & Argo,
Quisquis & hoc primus gurgite fecit iter.
Ah quoties, Arabum quid me, mea prima voluptas,
Te sine divitiæ deliciæve juvent.
Sed bene consuluit nostro Deus ille dolori,
In patriâ tandem quo duce latus ovas.

Sic musæ voluere, tua tutela senecta,
Quæ fælice diu progrediatur ave.
Simque tibi Colchus, renovans solatia vitæ.
Et mihi sit Liber, sit Cytherea comes.
Ille graves abigat curas: det & altera, pulchra
Te tua, ceu juvenem, Cynthia semper amet.
Si quid ego interea moduler, tu præcine: Phœbus
Vnus semper eras tu mihi: semper eris.

Ad Reverendum Antistitem, PATRICIUM FORBESIUM, *Episcopum Abredonensem, cùm* fratris obitum defleret.

POne modum lachrymis, Præsul, fraternaq; tandem
Funera Plebeio desine more queri.
Flere nefas, portum superato navita ponto,
Cum tenet, & nexis ornat aplustra rosis.
Flere nefas, miles, confecto Marte, triumphum
Cum Capitolinâ victor in arce canit.
Quem gemis extinctum, subduxit fluctibus alnum
Frater, & in tuto gaudia lætus agit,
Hostibus edomitis exultat, & aurea cœli
Templa tenens, Christo cum duce, cantat Io.
Hic, diadema gerens rutilis insigne pyropis,
Aureus ingentes eminet inter avos.
Adscriptusque choro superûm, cœlique ministris,
Conspectu fruitur semper & ore Dei.
Et cricumfusis pascuntur lumina gemmis,
Æthereumque sonat semper in aure melos.
Sub pedibus solemque videt, lunamque moveri,
Et mundi famulas calcat ubique faces.
Despectatque cavo cœli sub fornice nubes,
Oceanumque vagum, quamq; reliquit humum.
Dum procul hoc spectat cœli novus incola punctum,
Ridet, & hic partas temnit & odit opes.

Ridet in exiguo luctantes pulvere reges,
Et pro tantillo bella tot orta luto.
Plangere si cuiquam fas est, nos aptior illo
Materies planctus, mæstitiæque sumus.
Hunc quibus ereptum cernis, nos findimus undas,
Iactamurque freto, concutimurque Notis.
Ah, quot in hoc cernis, quod verrimus, æquore syrtes?
Quot vada, quot passim naufraga saxa vides?
Promptiùs æstivæ Cereris numerabis aristas,
Quasque creat gelido bruma sub axe nives.
Promptiùs expedies Corsæ telluris ericas,
Quas fletûs socias nunc puto, Præsul, habes.
Mille modis morimur: nunc urit corpora febris;
Languida, nunc sævus viscera tendit hydrops.
Sæpe caput vertigo rotat; tremor occupat artus;
Membra vides multis sidere tacta mori.
Pectora nunc lacerat tussis; lapidescere renes
Nunc querimur; torquet sæpe podagra pedes,
Morborumque cohors omnis, crescentibus annis,
Crescit; & est morbus non levis, esse senem.
Nec minùs infestat, vitæ dum carpimus auras,
Diva malis semper prodiga, parca bonis.
Quas hodiè largitur opes, cras eripit, orbem
Dum rotat, & rerum versat ubique vices.
Immunis sors neutra mali est; res turpis egestas
Audit, & abjectos, ridiculosque facit.
Divitias nunc flamma vorax, nunc impetus undæ,
Nunc piceata rapit, nunc violenta manus.
Et patris obscænus sub olenti fornice gnatus,
Et lasciva viri prodigit uxor opes.
Si quid adhuc superest tot post dispendia, lites
Dum trahimus, lævo sidere, præda fori est.
Sed levis est gazæ, levis est jactura peculi,
Æris egens, famæ dum tueare decus.
Livor in hanc dentes acuit crudelis & ungues,
Et dum serpit humi, nil nisi summa petit.

Hoc quoque tu quondam sensisti, maximè Præsul,
Sed tua te pietas texit & alma fides.
His mala, si fas est. jungantur publica, luctus
Trux argumentum, materiesque novi.
Orbe triumphato, patriæ nunc Bæticus hostis
Imminet, & terras Marte fretumque quatit,
Pone truces aquilę Tartessia signa sequuntur,
Iungit & Ausonio cum Iove Cęsar opem.
Quique fuit socius, nunc, rupto fœdere, Gallus
Tingere Grampiaco tela cruore parat.
His potes & nostrâ tristari sorte, tuaque,
Qui premitur tantis, obruimurque malis.
Cladibus his fratrem subductum cernis; in illo
Lętitiæ causas, optime Pręsul, habes.

DE PACE INTER SCOTOS *ET GALLOS RVPTA.*

NVnc ego crediderim freta vectigalibus undis,
Lumine sidereas posse carere faces.
Crediderim gelidos in fontes posse relabi
Flumina, Phœbæas & remeare rotas,
Imaque supremo misceri Tartara cœlo,
Inque polo Stygium sceptra tenere Iovem.
Nil non posse putem fieri: jam, fœdere rupto,
Celtica Fergusidûm sanguine gesa rubent.
Scoticus in Celtę jugulum distringitur ensis,
Et quam defendit sæpè cruentat humum.
Si quid habent Vmbræ sensus hæc flebit Achaius,
Magnus in Elysio CAROLVS orbe gemet.
Quæ nunc rupta vident, sanxere nepotibus olim
Fœdera præconum verba fuisse ferunt.
Dum cadet Hesperius, dum sol nascetur Eous.
Aere dum medio cincta quiescet humus,
Fœdere jungentur populi, quos lilia cana,
Et quos sanguineus ducit ad arma leo,

Sol velut ante meat; medio ſtat in aere tellus;
    Hei mihi, cur gens eſt neutra quod ante fuit?
Cur ſocius qui ſemper erat nunc dicitur hoſtis,
    Alter & alterius, pro pudor, enſe cadit?
Illa mali lux prima fuit, violare Britannas
    Gallia, jus contra, quà fuit auſa rates.
Quà Rea capta dolo eſt, fons omnis & area belli,
    Et Domini infœlix inſula prędа ſui.
Hæc utinam, ſociis acuit quæ regibus iras,
    Deucalionæis terra periſſet aquis.
Dira vel infauſtas ſorpſiſſet Scylla carinas,
    Semina quæ tanti prima fuere mali.
Nemo Caledoniis hæc credat robora ſylvis
    Orta, vel in Grampi cæſa fuiſſe jugis.
Saltibus è Stygiis hæc irritamina belli
    Orcus, & Emenidum miſit acerba cohors.
Scilicet invidit ſuperis Styx impia regnis
    Fœdera canitiè jam veneranda ſuâ.
Sœcula bis mundo fluxerunt quatuor, ex quo
    Fœderis accepit Celta deditque fidem.
Nunc, pudet heu, quæ tum juravit pacta revellit
    Gens levior foliis, mobiliorque Notis.
Ecquid agis? quæ te mutavit, Gallia, Circe?
    Theſſala quo mentem carmine flexit anus?
Concidit antè tuis Auſtro conterminus armis
    Maurus, & occiduo ſole peruſtus Iber.
Et Tarteſſiacis ſubjectus Belga lupatis,
    Vicinuſque Eburo, Vangeoneſque truces.
Ante tuas acies Tameſis metuebat & Iſter,
    Impatienſque jugi Rhenus, & ipſe Tybris,
Et Phaëthontæas gens quæ circumcolit undas,
    Et Ligur, & Tuſcus, finitimique duces.
Teque tuis populis, & geſa minantia geſis
    Vidimus; horret adhuc mens meminiſſe nefas.
Martia Ferguſidûm gens de tot millibus una
    Militiæ nunquam fulmine tacta tuæ eſt:

Illa tuis ſemper, nullo diſcrimine, cœptis
Favit, & una ſalus, unus & hoſtis erat.
Bella domi quoties pro te cum gente propinqua
Miſcuit, in clades ingenioſa ſuas?
Externo quoties hoſtem quæſivit in orbe?
Quot tibi Parrhaſio miſit ab axe duces?
Longa foret ſeries: de multis ſufficit unus,
Hic qui Baugiacos ſanguine merſit agros.
Hic tibi Grampigenæ comitatus robore gentis
Adſuit, externo cum premerere jugo.
Sola tibi Biturix domini parebat habenis;
Cętera cum populis hoſtica terra fuit.
Luce ſacrâ, memini, ſociis, regnoq́ue ruenti
Attulit, & regi regius hoſpes opem.
Lilia ſervavit lux hæc intacta, ruinam
Lux tulit hæc geminis perniciemq́ue roſis.
Agminis hoſtilis cecidit cum milite ductor,
Quaque triumpharat ſæpe, momordit humum.
Nil ſua militibus virtus, nil profuit aſtus,
Regia nil veſtis, nil diadema duci.
Hos ubi fregiſſet, regi, qui miſerat, ipſi
Reſtitit exiguâ gens animoſa manu.
Quodq́ue fidem ſuperat, Celtis ut fida maneret,
Principis imperium ſprevit & arma ſui.
Captus hic inſidiis infans, popularibus ibat
Obvius, adverſo bella ſub hoſte gerens.
Ter patriæ invictas acies, velut hoſtis, obivit,
Nunc prece, nunc tentans ſollicicitare minis.
Verba ſed edebat nil proficientia princeps,
Vanaq́ue difflavit vota, minaſq́ue Notus.
Quid quod & hi quorum nunc bella nepotibus infers,
Gallia, tum pro te ſuſtinuere mori?
Bina ſimul memini, ceciderunt millia; clades,
Ne dubites, fecit Vernoliana fidem.
Quot ſibi te meritis gens hæc devinxerit olim,
Præmia teſtantur quæ ſine lite tulit,

Præter opes, titulosque tuo sub rege supremum
Nacta fuit belli, militiæque decus.
Adde quòd è socio, fecisti Gallia civem,
Scotigenâ quisquis stirpe creatus erat.
Ipsaque fulmineis Scotorum credita dextris
Principis & domini vita, salusque tui est.
Illius Arctoæ solium texere secures
Semper; & hic priscus nunc quoque durat honos.
Martia musarum si confers munera donis,
Gallia, Mars musis cedet & arma togæ.
Regna, tubas inter, memini, tua fœda premebat
Barbaries, passim squallor & horror erat,
Nox erat & tenebræ, quales texisse feruntur
Niliacamque Pharon, Cimmeriosque lacus.
Scilicet arma timens studiis inimica Minervæ,
Fugerat Aonidum, cum duce, tota cohors.
Vidit, & auxilio te juvit Scotia, tellus.
Artibus ingenuis, ingeniisque potens,
Hæc Aganippęum populum, gentemque togatam
Misit, Apollineam quæ tibi ferret opem.
In tua tum primum vidisti regna reverti
Numina, Castaliis quæ dominantur aquis.
Barbaries tum pulsa fuit, pulsæque tenebræ,
Lucis & Arctoæ fulsit ubique jubar.
Haud secus eoo noctis sol discutit umbras
Lumine, purpureum restituitque diem
Barbara quod non es, Scotis hoc, Gallia debes,
Cum quibus, ah, bellum nunc furiosa geris:
Debuerat saltem, tædis præfecta maritis,
Hoc amoliri pronuba Iuno nefas.
Hæc quoties socios vinxit dea maxima reges?
Prisca novus quoties fœdera sanxit Hymen?
Nunc quoque quam legit sociam sceptrique thorique
CAROLUS, est regis nata, sororque tui.
Quem vocat illa virum, cur hostem Gallia dicis?
Cur petis hunc ferro, quem fovet illa sinu?

Si quid adhuc irę superest, hoc temperet hostis
Publicus, aurıferæ cui famulantur aquæ.
Dum socios tu Marte petis, crudelis ad Albim
Fulminat, & dempto fine, triumphat Iber.
Sub juga jam missos, Rheni cum principe, Boios
Aspicis, & Cattos, Saxonicosque duces.
Quæque tuis olim fulta est victricibus armis,
Nunc ope substracta terra Batava tremit.
Ipse suas Cimber, castris exutus, ad undas
Fugit & extremi littus inerme freti
Qui regis Arctoos populos, qui Celtica libras
Sceptra, gemens vestram nunc petit orbis opem.
Iungite fraternas acies; ferat una per æquor
Aura Leonigeras, Liligerasque rates.
Stertere fas non est, urbis cum mœnibus hostis
Imminet, & jugulum comminus ense petit.
Imperii, Ludovice, tui circumspice fines:
Cingit Iber quicquid sub ditione tenes.
Nec sceptris tu fide tribus, fortissime regum
Carole, nec, tria quę sceptra tuentur, aquis.
Iusta metus causa est, Batavus si porrigat herbam,
Bętica vel fractus sub juga Cimber eat.
Hi mare nunc sulcant, quod tu mox puppe secabis;
Vna salus omnes, una ruina manet.

Nicares Gariomarræ.

QVam legis, Aloïcis Nicares tibi misit ab oris:
Perlege; parendum, Gariomarra, viro est,
Non mihi te, conjunx, Ledææ more puellæ,
Hospitis amplexum prępo suisse queror.
Vis manifesta fuit; sic Deianira marito
Dicitur Herculeâ rapta fuisse manu.
Taliter Ischomachen fratres rapuere bimembres,
Pectora funesto cum caluere mero.
Taliter Æneadæ prędam fecere Sabinas,
Talis & Hermiones foeda rapina fuit.

Te mihi junxit hymen : sunt facti sydera testes,
Quæque Lycaoniis subjacet ora rotis.
Hic ego te visâ, calui; luxere jugales
Hic mihi Parrasio non procul igne faces.
Tum mihi te, Nymphas inter Regina Boréas,
Spes erat æternùm conjuge posse frui.
Sed citò me lusum miser, & contraria sensi
Numina; tu thalamo rapta repente meo es.
Conjuge Perithous bellum suscepit ademptâ,
Raptorumque fero sanguine mersit humum.
Nec tulit opprobrium raptæ consortis Orestes,
Sed furor, & justus movit ad arma dolor.
Mater & Hermiones thalamos quæ sponte mariti
Deseruit, belli tristis origo fuit.
Nec priùs extincta est Menelaï nobilis ira,
Quàm foret arx Priami, totaque Troja cinis.
Quam, pudet heu, patior, par est injuria raptûs,
Nec mihi pro læso mollior ira thoro.
Sed frustra moveor; vindictæ vana cupido est,
Iraque quem contra militet, hoste caret.
Cum domino quis bella gerat, patriçque parente?
Quis caput & jugulum Principis ense petat?
Hei mihi, si fas est afflicto vera fateri,
Hos titulos, qui me lęsit, adulter habet.
Rapta suo bilem movit Briseis Achilli,
Armaque pro thalamis sumere jussit Amor.
Marte sed ulcisci regem, qui læserat, Heros
Noluit, invictas continuitque manus.
Sat fuit huic, querulas, pro telis, fundere voces,
Et, procul à castris, imbre rigare genas.
Illius exemplo, nos Martia ponimus arma,
Quæ, nisi pro patriâ, stringere jura vetant.
Spicula sunt lachrymæ, suspiria longa sarissæ,
Pila graves gemitus, Pelias hasta preces.
Ius mihi, pro clypeo, patriæ, pro cuspide leges,
Quas Themis in medio ventilat æqua foro.

His ego cum domino cernam foelicius armis,
Quàm mihi si Siculus det sua tela faber.
Iuris in opprobrium, tituli querunttur ab annis,
Queis licuit Regi te, sine lite, frui.
Sæva diu, fateor mihi se Fortuna novercam
Præbuit, incœptis non satis æqua meis.
Falx aliena, diu nimiùm, mihi messuit agros,
Et, cui non decuit, præda fuere lares.
Nil tamen aut culpæ peccandi deterit usus,
Aut quod fas non est, incipit esse morâ.
Nec, quæ dente fero, consumunt cætera, legum
In titulos quidquam tempora juris habent.
Pectine nocturno stolidos quæ lusit amantes,
Orba diu vixit Penelopęa viro.
Non tamen amisit vir conjugialia jura,
Sed mansit thalami quæ fuit ante fides.
Purpura te forsan, conjunx, & regia tangunt
Sceptra, salutari Regis & uxor aves.
Fœlix Æacides, Regi quem prætulit uxor,
Argolicas fleret cùm miser ante rates.
Hæc, Agamemnonii quoties strinxere lacerti,
Flevit, & assertor, dixit, Achille veni.
Exue me screptris, &, quod circumfluit, ostro;
Sat mihi Pelide conjuge posse frui.
Iusta querela fuit: fœlices purpura tœdas
Non facit, alterius cùm violatur amor.
Turpiter invictis jacuit Mavortis in ulnis
Cypria, loripedem nesciâ ferre virum.
Conjuge posthabito regali Poppia lecto
Turpiter excepta est, Cæsareoque sinu.
Castus amor meus est, & crimine liber ab omni,
Qui face solenni te mihi vinxit hymen.
Est mihi jus in te, Tygranâ quod manat ab ipso,
Cujus in imperio tu prius uxor eras.
Hoc Themis, hoc, solido factis adamante tabellis,
Insculpsit digitis Anna Perenna suis.

Quinque ter hoc, memini, procerum convellere livor,
Sanctaque tentavit solvere vincla thori.
Sed levior foliis fuit hæc censura caducis,
Arida quæ vacuum per nemus Eurus agit.
Rescidit hanc pridem Rex ipse, piusque Senatus,
Et jus connubii sanxit uterque mei.
Sed quod uterque tulit, nullo delebile sęclo,
Nogrodus edicto pondus inesse negat.
Albaque commutans nigris, lucemque tenebris,
Veraque figmentis, fasque, nefas que tegit.
Iusque datum sceleri est; & jam Nogrodina secundis
Acta Notis, portum penè carina tenet.
Nil tamen his tangor: propè cernit Tantalus undas
Siccus, & esuriens se propè poma videt.
Hostibus instantes, & Io cantare parati,
Sæpe duces turpi terga dedere fugæ.
Sæpè feram vidi, sævo quam dente molossus
Strinxerat, ereptam, sorte favente, neci
Et sua, non rarò, corvos spes lusit hiantes,
Fugit & ex ipsis faucibus agna lupi.
Barbara si non sunt, quæ findimus æquora, priscæ
Si quid habet fidei, quæ regit illa cohors,
Quem subit infœlix, portu mergetur in ipso
Naufraga cum domino trabs Nogrodina suo.
Quod secat hæc, nuper sulcavit Ponthelis æquor,
Stultitiæ pœnas sed dedit ille suæ.
Oceano, ventisque diu jactatus, & astris
Adversis, tenui cum rate, sorptus aquâ est.
His quoq; cum Dolago, Schinoon mergetur in undis,
Prædaque ventosi fiet uterque freti.
Tunc ego te, liber tot corrivalibus, unus,
Sint modò Dii faciles, Gariomarra, fruar.

Gariomarra Nicari.

REgia quas poterat conjunx sprevisse tabellas

Fictus Hymen certè, quem jactas, ficta rapina,
Conjuge de rapta ficta querela tua est.
Absit, ut Arctoas inter regina puellas,
Me famulo nuptam, mancipioque putem.
Est mihi vir, cui tu quondam servire solebas,
Sceptraque fulmineâ gestat avita manu.
Huic me connubio soclavit Tygrana, cujus
Mollibus imperiis subdita Nympha fui.
Atque utinam, quam tu thalami pro teste citasti,
Visa sibi posset Parrhasis ursa loqui.
Non ego rapta viro, nec mœchum sponte sequuta
Crederer, aut sceptris postposuisse fidem.
Lenta fori dudum cœpissent jurgia finem,
Nullaque de nostro conjuge rixa foret.
Quamque mihi quondam struxisti, techna pateret,
Primaque regali retia tensa thoro.
Viribus inferior tentasti, perfide, vinclum
Solvere furtivo connubiale dolo.
Hoc quoque se tecum maculavit turba clientum
Crimine, promissis ludificata tuis.
Hæc scelus est confessa suum, veniamque rogavit,
Principis augustos ante voluta pedes.
Tu, quod in his pœnam meruit, pro crimine pugnas,
Et tegis admissum, quâ potes arte, nefas.
Quæ domino nuper posuisti retia novit
Tota Caledonio terra sub axe jacens.
Nil, memini, nudos poscebas præter honores,
Et titulos; tecti sed latuere doli.
Hâc vafer in domini thalamos irrepere tehnâ
Sperabas, &, cum conjuge, dote frui.
Obstitit insidiis generoso Ponthelis ausu,
Tutatus posito regia jura metu.
Sed freta sulcavit miser infœlicibus astris,
Et tenuem venti destituere ratem.
Facta Deûm veneror, nec me mea damna morantur;
Fas tamen est Regem, scepetraque læsa queri.

Cum patris in jugulum distringi cerneret, ensem
Mutus Atys, muto lingua soluta fuit.
Tu, jugulo parcens, connubia Principis ambis,
Prô pudor, & domini quæris avarus opes.
emploque tuo Dolagus jam tollere cristas
Cœpit, & uxorem me sibi jactat ovans.
Non alio Sthinoon percussus pectora thyrso,
Consortem thalami se putat esse mei.
Supplicium meruit facinus, patriæque parenti
Fas erat autoris cœde piare nefas.
Regia sed justas clementia molliit iras,
Et res arbitrio credita tota fori est.
Hic decus, & thalami regalis jura tuetur
Nogrodus, antiquæ nobilitatis eques.
Hâc pugil hic tecum, Nicares, luctatur arenâ,
Nec, quibus oppetiit Ponthelis, arma timet.
Scilicet est patrius pugnæ, palmæque Senatus
Arbiter, in cujus spem locat ille fide.
Nec spes vana tenet: quis enim, nisi mentis egenus,
Tot proceres regem prodere velle putet?
Prima Caledoniæ fuit olim gloria gentis,
Pro patriâ, & patriæ posse parente mori.
Absit, ut in dominum nunc conspirasse putemus,
Iuráque Grampiaci prostituisse fori.
Ante putem, verso Donam pede, volvere lymphas,
Et latus occidui posse subire freti.
Benachiæ citiùs scandens fastigia rupis
Vrius à Donæ gurgite flectet iter.
Incassum lachrymas vafer, & suspiria fundis,
Et precibus mixtas, insidiisque minas.
Hæc sacer Heroum, quos tentas, flectere cœtus
Despicit, & si quæ forsitan arma paras.
Lynceus hic causam spectans, ad cętera cœcus
Arbiter, utque decet truncus utrâque manu est.
Huic eques, & procerum, sine munere, supplicat ordo,
Suntque pares illi Crassus, & Irus inops.

His ego judicibus thalami ſecura jugalis
Vincula, fortunas his ego credo meas.

Ad Illuſtrem
COMITEM DE PEMBROCH,
de ſuo in Aulam reditu.

ME mea, Pembrochi, ſemper vaga, rurſus in aulam
Sors trahit, & dubium per mare vela fero.
Quæ ſeco, longa nimis ſunt, & metuenda periclis
Æquora, nec tenui ſollicitanda trabe
Æſtuat hic vortex, ſocios qui ſorpſit Vlyſſis,
Quæ vorat ejectas dira Charybdis aquas.
Hic brevia, & Syrtes, hîc Acroceraunia cernis,
Et quot habet ſęvos rauca Malea ſinus.
Aſpicis Aceſtis ſcopulos, & gentis Achivæ
Auſa triumphales frangere ſaxa rates.
Sunt quoque Sirenum cautes, quibus inſcia puppis
Hæret, & has inter dulce perire putat.
Ah, quot in hoc pelago jactatur fluctibus alnus?
Quot rapitur ventis, dum freta vaſta ſecat?
In ſcopulos nunc Eurus atrox, nunc Africus urget;
Turbine nunc Aquilo, nunc Notus imbre quatit.
Inter & Æolios videas fera prælia fratres,
Nec ſcit cui domino pareat unda maris.
Sæpè ratem, votis aſpirans aura Favonî
Dum ciet, adverſam nubifer Eurus agit.
Sæpè favens cœpto puppem dum provehit Auſter,
Sævus Hyperboreo ventus ab axe ruit.
Sæpè vides, dum vela legens ſubit oſtia pinus,
Rurſus in Oceanum, nube premente, rapi.
Ah, quot in hoc pereũt, quod findim', æquore puppes,
Sidere cùm lævo vela ſiniſtra ferunt?
Non tot in Ionio merguntur lintea ponto,
Non tot ab Heſperiis Syrtibus hauſta vides,
Cùm vehat innumeras, quam verrimus, unda carinas,
Vix portum de tot millibus una ſubit.

Heu, freta naufragiis nimis opportuna secamus:
Tot nusquam premitur naufraga turba malis,
Si quis ab Hadriacis, fractâ rate, pallidus undis
Exit, in auxilium turba propinqua ruit.
Hic sibi detractos humeris imponit amictus:
Hic fovet accenso frigida membra foco.
Porrigit ille dapes, fert alter munera Bacchi,
Quamque potest, præstat quisque misertus opem.
Nos fugit ejectos, ipsis nos ridet in undis
Barbara gens, nostris exhilerata malis.
Cladibus, heu, nostris oculi pascuntur inertes,
Nosq́ue notant digito fœmina virq́ue suo.
Quodq́ue magis miserum, portu qui sorte fruuntur,
Fabula nos illis, ludibriumq́ue sumus.
Non tamen est illis, portus tetigisse cupitos,
Gloria, nec nobis. non tetigisse, pudor.
Sæpe freto cùm mersa jacet Prætoria puppis,
Vela legens, portum parva carina subit.
Scandere Bellerophon frustra tentavit Olympum;
Astra tamen tetigit Bellorophontis equus.
Regia progenies pontum dum trajicit Helle,
Nomina cui moriens contulit, hausta freto est.
Quæ tamen hanc vexit, superato bellua ponto,
Colchidis optatum littus, & arva tenet,
Crede mihi, sobolem nobis ovis ista reliquit,
Aurea quæ gestat vellera, mente pecus.
Mollibus hæc zephyris, pulvillos inter, & ostrum
Navigat, & portum semisopita subit.
His mare cum ventis ridet, fœlicibus auris,
Et plùs quàm par est æstus & astra favent.
Nos mare, nos venti, nos æstus vexat & astra,
Semper & optati littoris ora fugit.
Non tot Mæonides mala passum finxit Vlyssem,
Per freta dum Priami victor ab urbe redit.
Nec, generis lux illa tui, Sidneia narrat
Musa Pyroclęam plura tulisse ratem.

Maxime Pembrochi, rerum tutela mearum,
Per tibi cessurum dirige vela fretum.
Non ego Ledęos juvenes in vota vocabo,
Nec vaga cum vili sydera plebe sequar.
Tu mihi Pollucis præstas, & Castoris ignes,
Et quæ Graia ratis, quæ Tyrus astra notat,
Tu mihi Neptuni frontem, tu nigra serenas
Æquora, quæ votis non satis æqua queror.
Anchora tu, quoties vento quassatur iniquo,
Tu, quoties ventus deficit aura rati es.
Fluctibus indomitis ubi fervent æquora, puppim,
Typhis ut Æmonius, per vada cæca regis.
Denique, naufragiis cùm passim tecta nigrescent
Cęrula, tranquillus tu mihi portus eris.
Vt mihi, Mecęnas, possis præstare, quod opto,
Det tibi Rex pelagi summus, & alma Thetis.
Vt pręstare velis hoc, quod potes, aurea virtus,
Quaque præis reliquis mens generosa dabit.

Ad Illustrem
Dn. Gulielmum Alexandrum,
Equitem Menstræum. Sterlini
Vicecomitem, Secretarium Regium.

TRistis, Alexandrum quæ primùm traxit in aulam,
Lux erat, ìnfaustos inter habenda dies,
Tum, ferrugineæ mersum caliginis umbrâ,
Crediderim Phoebi delituisse jubar.
Crediderim, Phoebi comites, fugisse puellas
Hinc procul, & fractas deseruisse lyras.
Scilicet hâc vatum princeps & gloria Phœbo
Æternum dixit Virginibusque vale.
Regia divinum suspendit ad atria plectrum,
Nec fuit ex illo tempore tacta chelys.
Cùm Tamesin primùm vidit Menstręus, & aulam.
Secretâ Domini cępit & aure frui,

Longinquas utinam profugus tunc îsset in oras,
 Barbariæ quæ plus, & feritatis habent.
Est locus hîc Musis; Scythici sub cardine coeli
 Castalium Naso sollicitavit ebur.
Barbara sit Rhodope quamvis, & inhospita Thrace,
 Hæ tamen Orphęâ personuere lyrâ.
Vna Philetęis inimica sororibus aula est:
 Nescio quo mentes fascinat illa modo.
Mille veneficiis excantat Regia vates
 Improba, Circæam dixeris esse domum.
Hæc Ithaci sociis, magico stridore, loquelam
 Abstulit, illa sacris vatibus ora premit.
Fas erat æternùm reliquos mutescere, Phœbi
 Quotquot, & Aonidum templa canora colunt.
Vox sacra Menstręi est, non hæc preværtere fata
 Debuit, aut, domino non moriente mori.
Non priùs Iliados lymphis vocalibus autor
 Abstinuit, Lethes quàm foret hausta palus.
Nec pater ante Maro siluit, quàm regna Silentum,
 Et Stygis obscuras Vmbra subisset aquas,
Pindaricusque senex liquit cum pectine lucem,
 Vnaque nox vitæ meta, lyræque fuit.
Orphea quis nescit? caput à cervice revulsum
 Huic erat, & mersum fluctibus, Hebre, tuis.
Prisca tamen mansit vox, & mirantibus undis,
 Antiquum patrio fudit in amne melos.
Quæque feras olim traxit, comes addita voci
 Barbitos, in mediis spontè sonabat aquis:
Enthea Menstręi vox, florescentibus annis,
 Deficit, &, domino non pereunte, perit.
Auratum sic sæpe jubar sol arduus umbrâ
 Implicat, & medio perdit in axe diem.
Tempore sic verno vidi marcescere flores,
 Prataque, nescio quo sidere tacta, mori.
Musarum Phœbique priùs, Menstręe, sacerdos,
 Nunc amor Arctoi, deliciumque Iovis,

ei mihi, Menſtręo quantùm mutatus ab illo es,
Nobilis orcheſtræ qui decus omne tulit:
idnæo qui digna dedit, qui carmine molli
Helladis æquavit, Romulidûmque lyras:
Quique Caledonio Ieſſęos pectine nervos
Impulit, & ſacræ dulce Sionis ebur.
En Muſæ, ſolituſque fugit præcordia Phœbus,
Nec memor os cantus, nec manus apta lyræ eſt.
e modò ſeceſſus nemorum, te blanda juvabant
Otia: nunc aulæ murmur, & urbis amas.
Carmine poſthabito, pudet heu, ſine lege tabellas
Scribis, & ingenio verba minora tuo.
Dumque vacas patriæ, dum ſufficis omnibus unus,
Mille fatigantur menſque, manuſque modis.
Mens caret alterna requie, manus æmula menti eſt,
Hora miniſteaio nec vacat ulla tuo.
Manè ſalutatum veniunt juveneſque, ſeneſque,
Vrbſque tuas omnis ſiſtitur ante fores.
Palladis hæc famulas, & amicas vatibus horas
Turba rapit, reliquum vendicat aula diem.
Nunc ad Hyperboreos Regis mandata Britannos,
Nunc populi ad Regem vota, preceſque refers.
Sæpè tuos poſcit nox intempeſta labores,
Et dare te ſomno publica cura vetat.
Vt vetus exercet, nova ſic te Scotia curis
Diſtrahit, ignoto quæ plaga ſole tepet.
Hæc tibi ſervit humus, te dignum, & principe munus,
Teque pharetratus nuncupat Indus herum.
Hanc opibus, populiſque novis, hanc inſtruis armis;
Accipit & leges barbara terra tuas.
Hîc delubra Deo ſurgunt, & civibus urbes,
Hic mare navigiis, frugibus arva reples,
Hæ tibi ſunt artes: urget nova cura priorem
Semper, & antiquam ſollicitudo recens.
Non ita luctatur fauces qui tentat Abydi,
Vis feta ventorum cùm ſine lege furit.

Non ita torquetur qui volvit in ardua saxum,
Nec qui Tartareâ volvitur ipse rotâ.
Sic tibi te, Musisque tuis, vatumque choreis
Vrbs, &, quæ mentem fascinat, aula rapit.
Error in hoc fors est, & sum temerarius autor,
Nititur & vano fortè querela metu.
Vrbibus in mediis vitam pars maxima vatum
Duxit; erat multis Principis aula domus.
Mantua quem genuit, caneret cum Martia vates
Prælia, Martigenûm civis in urbe fuit.
Vixit in hâc Naso teneros cum lusit amores,
Scripsit & hic Flaccus, Bilbilicusque senex.
Sacra Caledoniæ Siren, Buchananus in aulâ
Consenuit, strepitus inter, & arma virûm.
Hic tamen Arctoas hymnis cœlestibus aures
Imbuit, & sacris templa Britanna modis.
Hic Cyrrham Iordanis aquis, Helicona Sioni
Iunxit, & Hebrææ Romula plectra lyrę.
His comes accedens da, quæ fugis, otia Musis:
Phocidis ad fontes, & tua sacra redi.
Abjice, quæ nullo scribuntur Apolline, ceras,
Verbaque Thespiadum non benè nota choro.
Quod patriæ donas, da partem temporis Orbi,
Totaque Menstræum sub Iove terra legat.
Nil patriæ, fateor, non debes, plus tamen in te
Iuris, & imperii maximus orbis habet.

In Obitum
IACOBI PACIFICI.
Britanniarum Regis.

ERgo jaces? Nec te pietas tua, maxime Regum,
Nec populi, aut procerum sustinuere preces?
Nil non posse Deos, fateor, nec Machina cœli
Si ruat, in litem Numina sancta traham.
Flere tamen fas est: Non me Magnesia rupes,
Protulit, Hircanę nec genuere tigres.

ee si rupe forem, Scythicâ vel tigride natus,
Hoc puto me siccis cernere posse genis.
ei mihi, pro domino, domini nunc cernimus urnam;
Quemque patrem patriæ diximus, umbra mera est.
on tamen hoc querimur; lethi rapit impetus omnes,
Omnibus est Stygii cymba premenda senis.
empora deflemus, celerataque funera; Regem
Non decuit, fato tam properante, mori.
nte domandus erat, toties qui luserat, hostis,
Ante levanda suo colla Bohema jugo.
ataque, cum genero, parvisque nepotibus exul
Ante suis laribus restituenda fuit.
ens erat hęc illi; morbique oblitus & ævi,
Expectata diu sumpserat arma senex.
ed dum, bella parans, acies terráque, maríque
Instruit, heu, tristi funere mersus obit.
rtibus illustrem pacis se fecerat orbi
Ingenio princeps, consilioque potens.
rmorum Bellona decus transcribere nato
Maluit & juveni credere Martis opus.
loria sed nati (fas sit mihi vera fateri)
Non minor, incolumi patre, futura fuit.
uis pudor, auspiciis natum pugnare paternis?
Primaque consilio bella movere senis?
icitur Æacides Atridæ signa secutus,
Hector & imperio sub patris arma tulit.
il tamen Æacidæ titulis detraxit Atrides,
Nec pater Hectorei nominis umbra fuit.
oc duce debebas ordiri, CAROLE, bellum,
Qui Phryge, qui Graio principe major erat.
ed quid ago? Surdis cantatur nænia. clausit
Ille diem, nulla nunc revocandus ope.
nte cadens, memini, geminus Lenoxius, ante
Raptus Hamiltonius tristia signa dedit.
um caput inclinat moriens, & concidit arbos,
Brachia cum, lævo sydere tacta, cadunt.

Hæc erat, heu, duræ clades prænuntia mortis;
Nec minor interitum noxa ſecuta fuit.
Imbribus aſſiduis, ter denis lucibus, æther
Luxit, & effuſis omnia merſit aquis.
Squallebant ſine ſole dies, ſine ſydere noctes,
Horror & umbrarum triſtis ubique fuit.
Fluctibus inſolitis tumuit Bodotria cunis
Principis, & domini nobilitata ſui.
Efferus & mixtus ſęvis Aquilonibus Eurus
Deucalionæas penè reduxit aquas.
Cum populis periere domus, ſegeteſque, gregeſque;
Rara ratis, ſtatio nulla relicta rati eſt.
Vidimus ingentes operas, munimina priſci
Littoris, éque ſuis eruta ſaxa locis.
Innumeras olim ſenſiſti, Scotia clades,
Damnaque, par illi nulla ruina fuit.
Prô Superi! Si Regis erat mors certa, ſenectæ
Debebat reliquos evoluiſſe dies.
In caput hoc olim, memini, manus impia ſicas
Strinxit, Avernales ſuppoſuitque faces.
Quæque tot extinxit reges urbs dira Quirini
Sæpè necem puero, ſępè minata viro eſt.
Hei mihi, quod toties fruſtra tentavit Erinnys,
Ante diem, Parcâ cur jugulante, cadit?
Certa Deæ, fateor, ſed cœca eſt dextera; neſcit
Quem feriat, nec quos iſta ruina premat.
Occidit, heu, patriæ ſceptrum qui geſſerat infans,
Bis tribus & centum Regibus ortus avis.
Qui tot Olympiadas ſceptrum libravit avitum,
Cynthius auratis quot terit aſtra rotis.
Qui populi vultuſque ſui, geniumque, genuſque
Noverat, & mores factaque priſca patrum.
Candida cui ſemper vultu Fortuna ſereno
Riſit, & aſpectu favit ubique ſuo.
Cui dedit ingenium Pallas, quo ſæpè rebelles
Fregit, & hoſtiles trivit inermis opes.

Nec minus ingenio valuit cultura magistri,
A quo victurum Scotia nomen habet.
Ille animum gazis auxit regalibus, ille
Regia Cecropiis imbuit ora favis.
Occidit, heu, recti custos, qui lancibus æquis,
Iura dedit regnis non violanda tribus.
Cœdibus assuetos populos, & sęva minantes,
Hic docuit legum vincula posse pati.
Vnius ad nutum bellis Europa tot annis
Abstinuit, mores dedidicitque feros.
Pace foris ruptâ, circumque tumultibus orbis
Cùm fureret, pacem præstitit ille suis.
Securum sine classe fretum, sine moenibus urbes,
Sęcurus nudo sub Iove somnus erat.
Non metus hostilis, non à prædone periclum
Agricolam patriis excutiebat agris.
Nulla viatori tellus fuit invia, tutus
Vel mediâ poteras carpere nocte viam.
Cernere erat sine lege pecus, passimque vagari
Incustoditos læta per arva boves.
Servabant junceta gregem, dum fallit amicæ
Tityrus amplexu, carminibusq; diem.
Dives eques cum plebe fuit: Rex omnia donans,
Se pręter, nullas ipse coëgit opes.
Quod docuit Lucina parens, servavit; aperta
Nata [illegible], mansit semper aperta manus.
Contemptum superabat opum clementia summa,
Arte carens, nullo nata vel aucta metu.
Ira brevis semper, vindictæ nulla cupido
Detinuit; nunquam sævus in hoste fuit.
Nec nisi casta Venus placuit; de virgine raptâ,
De læsâ potuit conjuge nemo queri.
Otia, curarum si quæ dabat otia moles,
Fallebat studiis, sacra Diana, tuis.
Nunc cane, nunc jaculo gaudebat perdere cervos,
Nunc leporum cursus læta per arva sequi.

Sæpe levem medio captabat in aëre prędam,
Lętus, & hoc solo sanguine tinxit humum.
Nocte redux, somno non indulgebat inerti:
Nec dabat ignavo languida membra thoro.
Pallada, secessum quęrens, Musasque colebat;
Et sensit faciles in sua vota Deas.
Hac ope, Iessęi captus modulamine Regis,
Intulit Hebrææ plectra Britanna lyræ.
Hac ope, quo teneros nati pater imbuit annos,
Protulit invidiæ stigmate majus opus.
Cętera quid memorem sancti monimenta laboris?
Publica sunt, & cum Brittone Roma legit.
His addi meruit pietas, &, rara potentum
Gloria, defensæ relligionis honos.
Hanc puer amplexus, seros servavit in annos;
Hæc expiranti cura suprema fuit.
Nil secum mortale agitans moribundus, ad astra
Sustulit insontes, & sine labe manus.
Quique regis coelum, coelo me suscipe, dixit,
Alme parens, animæ portus, & aura meæ.
Corporis exuvias terræ, tibi regna relinquo,
Carole, cum regnis sacra paterna cape.
Dixit, & hoc ipsum, voces cum lingua negaret,
Sępè oculi, fertur sępe locuta manus.
Qui modò devotus regemque, patremque colebas,
Carole, fac regis, fac rata vota patris.
Hæc rata si dederis, coelo aspirante, timenda
Sunt tibi nulla foris, nulla pericla domi.
Cuncta regent junctis Themis & pax aurea dextris,
Qui status, imperium patre tenente, fuit.
Et tibi, quæ vitæ dispensant fila, sorores
Deducent longos, & sine nube dies.
Denique, magna Deûm soboles, te rege, parentem
Desinet ereptum terra Britanna queri.

AD PAULUM MENNESIUM, *Præfectum Abredonensem, Pro Nautis Lethensibus.*

QVid tibi cum Pelago, Mennesi? Legibus æquis
 Fulta quid in Nautas urbs tua juris habet?
Sunt quibus imperites liquidi cum fontibus amnes;
 Æquoris æquoreo jura relinque Deo.
Supplicium si quod meruit Neptunia proles,
 Hic gerit ultrici tela trisulca manu.
Si tamen in pelagus jus est tibi, nautica pubes
 Sat, decus & famam quo tueatur, habet.
Quod scelus objectas? Lethææ furta carinæ,
 Scilicet, & plenis hausta falerna cadis.
Hæc cives delicta vocent: sine crimine fur est,
 Cæruleum quisquis per mare vela regit.
Primus inexpertis ausus dare lintea ventis,
 Seq; maris dorso credere, prędo fuit.
Aurea Phryxęi pecoris gestamina Colcho
 Abstulit, Argivis imposuitque tholis.
Rapta tamen nullas meruerunt vellera poenas,
 Prædo nec obstrictus crimine Typhis erat.
Sed tulit hic laudes, generosi præmia facti,
 Inter & Heroas nobile nomen habet.
Quaque vehebatur nunc coelum navigat Argo,
 Explicat & novies quinque serena faces.
Artibus ingenuis quæ præsidet innuba virgo,
 Hæc latrocinii præmia ferre dedit.
Scilicet est superis gens prædatoria curæ,
 Furtorum socios credit & esse Deos.
Ipse Deûm interpres fures Cyllenius inter
 Eminet, & furti creditur esse parens.
Hoc satus Autolycus patrias non degener artes
 Calluit, & piceas stringit ubique manus.

Nec ſocios duntaxat habet de plebe Deorum,
Quem colis, immenſi furta revolve Iovis.
Singula quis numeret? De multis ſufficit unus
Phryx puer, & Tyrio rapta puella ſeni.
Hanc pater æthereus nivei ſub imagine tauri
Abſtulit, hunc falſâ diſſimulatus ave.
Nec puduit furti monimenta perennia cœlo
Supremo digitis inſeruiſſe ſuis.
Explicat hîc volucris, puerum quæ ſuſtulit, ignes:
Nec procul hinc pueri, quem tulit, urna nitet.
Virginis hîc raptor bos ſeptem terga puellis
Subjicit, æthereas & natat inter aquas.
Quin & Agenoreum quæ tangunt ſydera taurum,
In pretio Divis furta fuiſſe monent.
Hinc pecus, inde pio rutilat cum Caſtore Pollux;
Pręda pecus, prædo frater uterque fuit.
Numen uterque maris naucleros artibus illis
Imbuit, ad mores inſtituitque ſuos.
Tunc quoque promeruit cœlum Tirynthius heros,
Aurea cùm cœſo poma dracone tulit.
Nec pudet hunc furti; quem compilaverat horti
Cuſtodem pedibus ſed premit uſque ſuis.
Tunc genus Iapeti fœlix, tunc ſæcla fuerunt
Aurea, nec potior paupere dives erat.
Vicini tondebat oves ſine crimine pauper,
Divitis immiſſâ falce metebat agros.
Tum licuit certare dolis & vivere rapto,
Furis honorificum nomen ubique fuit.
Furis inoffenſo gaudebat nomine ſervus,
Turgidus hoc ipſo nomine miles erat.
Non alio naſci debebant tempore nautæ,
Moribus antiquis qui rapuere merum.
Navita vel noſtro naſci ſi debuit ævo,
Alterius meruit jura ſubire fori.
Conſule Niliaci mores, & jura Senatûs;
Furta probat, furum proſpicit ille bonis.

Furibus ipse sacer reddebat jura sacerdos,
Tantus erat lepidæ gentis & artis honos,
Altera pars prędæ domino, pars altera furi
Cedebat, quadrans hæc ut opinor, erat.
Nullus in orbe locus Lacedæmone justior audit,
Te decet exemplum, quo præit illa, sequi.
Martia gens passa est furtis assuescere cives,
Furta tamen voluit dexteritate regi.
Non erat armatis locus hic prędonibus aptus,
Qualis Apollineâ Brennus in æde fuit.
Hic tamen Autolyci meruisset dextera laudem,
Et quæ surrepto claruit igne manus.
Fors & Aventinus sperasset præmia pastor,
Qui catus aversos traxit in antra boves.
Nec qui judicibus coram disparuit, illic
Eurybatis poterat non placuisse dolus.
Cui tua perniciem, Mennesi, rostra minantur,
Pars est illius turba marina gregis.
Non vafer Autolycus, non illam vinceret Hermes,
Filius hic quamvis sit Iovis, ille nepos.
Quid non ingenii, quid non tunc attulit artis
Dædaleæ, sensit cùm sua furta premi?
Non ita compositas vidit gens Troïca technas,
Sublevit miseræ cùm vafer ora Sinon.
Ipsa quod, urbe tuâ procul, expilaverat, hostes
Dictitat armatâ diripuisse manu.
Neve putes hæc ficta dolo, tempusque, locumque,
Verbaque prædonum tristis & ora refert.
Quodque refert jurat; (tanta est fiducia gentis)
Nec pudor ora notat, nec quatit ossa metus.
Hic quæ Romanos deceat constantia cives:
Hic & Spartanæ pectora gentis erant.
Quisquis in hac furtum culpat, poenamque minatur,
Ingenii saltem laudet & artis opus.
Sed nec erat tanti furtum; quod per mare vexit
Gens rea, de poto tota querela mero est.

Quis putet esse nefas, domini si vinitor uvas,
Aut olitor gustet quas habet hortus opes?
Vere novo mensis domini quod colligit, exors
Criminis, hoc ipso nectare vivit apis.
Quodque gerit dorso miserandæ sortis asellus,
Hoc ipsum, nullo crimine prandet olus.
Fercula quæ curat tinctam fuligine gentem
Aspice, pregustat quas parat illa dapes.
Forsan & hæc, patriæ merx ne peregrina noceret,
Gens pia libandum censuit ante merum.
Si quid in hoc noxæ, si quid fortasse veneni
Hîc fuit, hoc patriæ spernere jussit amor.
Sic dux Cecropidum, patriam ne lęderet, hausto
Sanguine taurino maluit ante mori.
Forsan & hunc præter reliquus defecerat humor,
Nec maris in medio quod biberetur erat.
Quid faceret? Nec ferre sitim, nec gurgite salso
Æquoris halecum more levare potest.
Nec meruit quas jure luit pro crimine pœnas
Tantalus, in mediis quem sitis urit aquis.
Sed nullam tunc finge sitim, quis posset Iacchi,
Vt cupiat, succis abstinuisse manus?
Nescio quâ rapiat liquor hic dulcedine mentes,
Officii memores nec sinit esse sui.
Sæpè mero prisci virtus immensa Catonis
Dicitur ante suos incaluisse lares.
Quique sibi terras olim subjecit & undas,
Bacche, tui Macedo victus amore fuit.
Ennius ipse bibax, & erat vinosus Homerus,
Tota licet præstò Castalis unda foret.
Quos sitiunt belli proceres, & pacis alumni,
Hos latices nautas cur tetigisse nefas?
Nulla, Caledonios inter, gens siccior illâ est,
Nulla magìs Bacchi dona bimatris amat.
Nautica gens ipsum quo primùm tempore Bacchum
Vidit, adhuc puerum fertur amâsse Deum.

Ille, mero somnoque gravis, stertebat in umbrâ,
Hic ubi Chia mari proxima ridet humus.
Conspecto gavisa Deo est Neptunia pubes,
Nec mora, sublato Numine, vela dedit.
Bacchus adhuc madidus rideri se ratus, iras
Induit, & nautas cum rate mersit aquis.
Præmia sed meruit pietas, hos piscibus addit
Iuppiter, æquoreo præposuitque gregi.
Nunc quoque, multa licet, sociis prædicere ventos,
More prius sueto, præscia turba solet.
Quique tenet coelum, non vexit Ariona Delphin,
Sed gregis istius pars, reor, una fuit.
Hæc tibi si nequeunt, Mennesi, flectere mentem,
Et rigor in nautas, qui fuit ante, manet,
Adspice quas propriis permittis civibus artes,
Vrbs quibus, ut cupiat, nulla carere potest.
Dædala Sartorum gens est exercita furtis,
Furta sed ingenii calliditate tegit.
Non Iovis hæc pallæ, digitis si tangeret uncis,
Parceret, aut peplo, magna Diana, tuo.
Textor olens tot furta parit, quot stamina nectit,
Tot molitor fraudes, quot mola grana terit.
Quis mercatores non addat furibus, idem
Cùm tutelaris præsit utrisque Deus?
Nec tua, Phœbe, cohors minùs est rea criminis hujus,
Si quid in arte sacrâ criminis esse potest.
Naso Maronis opus, Maro compilavit Homerum,
Orphea Mæonides, forsitan ille Linum.
Hæc quoq; nos Cyrrha procul, & Permesside Lymphâ
Quæ damus, alterius carmina forsan erant.
Adspice Martigenam populum, gentemque togatam,
Exemplo nautas protegit ille suo.
Structa latrociniis sunt altæ mœnia Romæ;
Romulus ipse pater prædo, Rhemusque fuit.
Dum stetit, ex rapto vixit Romana potestas,
Nec nisi prędonum turba Senatus erat,

Quas gerit in signis, mores imitata volucrum est
 Romula gens, & quæ suxerat ora lupæ.
Fas erat imperio vicinas addere gentes,
 Regnaque, quæ poterant Marte vel arte capi.
Nulla tamen labes fuit illis juncta rapinis,
 Sacra sed audivit Roma, Deûmque locus.
Nunc tua divexat gentem censura marinam,
 Quam cernis tenui fonte levasse sitim.
Omnia qui rapuit, mensis accumbere Divûm
 Cæsar, & autorem fertur habere Iovem.
Tu, pudet heu, fures vocitas, moderamine miro,
 Dolia qui miseri pauca bibere meri.
Ter duo sunt nautæ, duo tantùm pota fuerunt
 Dolia, contentus quisque triente cadi est.
Nec causam mercator habet vel caupo querendi,
 Cariùs hoc reliquum vendat uterque merum.
Cara nimis cives Bacchi si fortè querantur
 Munera, potari parciùs illa jube.
Hac ope diceris juvenumque, senumque saluti,
 Et quæ depereunt consuluisse bonis.
Pręmia si nequeunt, veniam benefacta merentur,
 Publica cum furto commoda juncta vides.

Προπεμπτικὸν

Ad Illustriss. Principem, LUDOVICUM,

Comit. Palatinum, Ducem Bavariæ, &c.

ARCTURI jam sidus adest; & portitor Helles
 Mox tua Phoebęis terga prementur equis.
Lętior eois proles Hyperionis undis
 Emicat, & luces lentius ire jubet.
Frigora mitescunt Zephyris: mare temperat iras:
 Solvit & hybernas mollior aura nives.
Arboribusque comæ redeunt & gramina campis:
 Pictaque dissimili prata colore nitent.
Et volucrum lętis resonat concentibus æther:
 Et pecus in viridi ludere ...

Omnia nunc vernant. Heu quam brevis iſta voluptas!
Cras ſument vultus terra poluſque novos.
Quo fruimur læti veris veſtigia nulla,
Nulla Cheremoni gratia ruris erit.
Nate Deo, LUDOVICE, puer quem ſuſcipit orbis,
Ipſe cui Rhenus ſervit & unda Nicri;
Omnia cras tecum migrabunt gaudia: tecum
Primitias anni deliciaſque feres.
Lux & ocelle hominum, te diſcedente, colores
Mille trahens ſecum, Ver parat ire comes.
Quique nites flores inter pulcherrimus omnes,
Tota cohors florum, te duce, carpet iter.
Te crocus & violæ, te lilia noſtra ſequentur;
Sedaniaſque leget Teutonis ora roſas.
Ipſæ etiam egreſſæ ſylvis & prole relictâ,
Te circum denſæ jam glomerantur aves;
Vt quacunque feras greſſus comitentur euntem,
Cantibus & fallant tędia longa viæ.
Sedanium, LUDOVICE, decus, ſua gaudia Moſæ
Cur rapis & noto ſubtrahis ora polo?
Te puerum teneris urbs hæc eduxit ab annis:
Hæc eadem tellus hoſpita fratris erat.
Sis memor illius: non te nutricia gazas
Poſcit, Erythræis quas legit Indus aquis.
Ipſa ſuis contenta bonis, hoc poſtulat unum,
Poſſe Palatini Principis ore frui.
Suſcipe vota puer: Non te hic vixiſſe pigebit,
Cæſaribus quamvis ſis oriundus avis.
Vrbs mole exigua eſt, famam ſed terminat aſtris:
Nec belli ſtudiis quàm pietate minor.
Hanc circum niveis volitans victoria pennis
Ambit & auratis gloria vecta rotis.
Hanc regit imperio Mavors & protegit armis
Bullonios inter gloria prima duces.
Martia fulmineæ cujus ſe Gallia dextræ
Debet, & eſt toties quo duce fractus Iber.

Ille

Ille mares animos virtute & fortibus ausis
Instruit, exemplo dum præit ipse suo.
Nec desunt Phœbi comites, tua cura, Camœnæ;
Nec quæ Pieridum temperat unda sitim.
Ipse, cui Musæ, cui plectrum cedat Apollo,
Imbuit Aoniis ora Tilenus aquis.
Artibus his puerum Chiron perfecit Achillem,
Et docuit fortes plectra movere manus.
His fessum studiis vocat ad certamina circus,
Hic ubi Mosa suis mœnia lambit aquis.
Hic tecum Turræus ovat, patris æmula proles,
Et quatit indomitos pulverulentus equos.
Nunc gressus glomerare docet, nunc surgere in auras
Quadrupedem, exiguo nunc rotat orbe puer.
Quod si forte juvat studia exercere Dianæ,
Proxima quas optas dat tibi sylva feras.
Hic cervos ambire plagis & figere damas,
Hic potes in torvos cominus ire sues.
Saltibus egressus mediis in vallibus amnem
Aspice, qui læto flumine ditat agros.
Prata vagis hilarantur aquis. Hîc floribus halat
Semper & innato murice ridet humus.
Hic Maria exercet choreas, Turreia proles,
Quam tibi maternus sanguine junxit avus.
Et Charites mixtæ comites per prata vagantur;
Crebraque purpureus spicula vibrat Amor.
Quà Dea fert gressum, tellus expirat amomum:
Et Venus Idaliâ gramina pingit acu.
Fundit humus violas, teneros ubi figit ocellos,
Explicat & vernas luxuriosa rosas.
Ambigeres, rapiatne rosis, tribuatne ruborem
Quæ nitet in niveis purpura nata genis.
Asi ego Phœbæos frustra sufflamino currus:
Præcipites frustra sistere conor equos.
Tu puer ire paras, fruiturus Castore Pollux:
Statque celer mœstas Cyllarus ante fores.

Invitat te fratris amor, nymphæque sorores,
Et genetrix primas inter habenda Deas.
Nympha Caledonio sata rege, puerpera fratri
Facta iterum, cunctas rumpit Eliza moras.
Aureolusque ex fratre nepos, cui Cęsaris ara
Debita, si qua polo sideribusque fides.
Tanta suis nequeunt frustrari Numina votis.
I puer & patriæ te citò redde tuæ.
Te patriæ citò redde tuæ: sed Numina nobis
Tam citò restituant, quàm rapuere citò.

AD SENATUM MECHLINIENSEM, *adversus Hamptæum militem Bulloniensem.*

SAcra cohors, latè populis quæ jura ministras,
Arbitrio librans fasque, nefasque tuo,
De tribus una mihi superes; tibi nuncupo vota
Cernuus, afflicto, quam potes, affer opem.
Bis quater, ah memini, mutavit Cynthia vultus,
Nec modus est nostris, meta nec ulla malis.
Non ita Tyrrheno vexatur in æquore remex,
Assiduo nec qui vomere versat humum.
Mitiùs Æolides medio torquetur in Orco,
Mitior est Stygiæ carnificina rotæ.
Hactenus indulsi studiis, dum fata faverent,
Ingenio sensi quæ magis apta meo.
Cura mihi, nec vana, fuit, medicamina morbis
Quærere, quæ priscus, quæ novus orbis habet.
Has mihi, succurrens ægris mortalibus, artes
Pæoniæ primus tradidit autor opis.
Addidit & plectrum, quod nec mihi serior ætas
Abstulit, Aonios edocuitque modos.
Sic ego securum duxi sine litibus ævum,
Nec fora carpebant, nec mihi prętor opes.
Nunc trahit in rixas, indignaque jurgia miles,
Nescio quis, scopulos inter & antra satus.

Dum peto quæ debet, quæ se debere fatetur,
Mille pati cogit tędia, mille moras.
Hinc procul, Ardennæ nemoroso in limite, rupes,
Propter aquas, scopulis surgit & arce minax.
Militis hic duri domus est; sub principe sacro,
(Quis putet?) hic miles dicere jura solet.
Cętera, de numero miles si demitur unus,
Culta satis gens est, & pietatis amans.
His, mea dum quęro, succedo sedibus hospes,
Sistor, & Hamptiacos creditor ante fores.
Quod justum est, quod ubiq; licet, res poscere nostras,
Hic quoque, dicebam, fas mihi forsan erit.
Fas & erat; sed justa virum dum debita posco,
Sævus inaccessâ spirat ab arce minas.
Mens stat in ambiguo; fuga turpis, plena pericli
Est mora: carus honos, sed magè cara salus.
Mentis inops tandem (quid enim manifesta negemus?)
Subtraho me noxæ, corripioque fugam.
Sic Iovis armigerum, pennâ tripidante columba,
Territa conspectum sic fugit agna lupum.
Dum ruo, respectans scopulos, & inhospita lustra,
Impia, dicebam, tesqua valete diu.
Huc ego si redeo, saxis, precor, obruar illis;
More vel Icario, quas peto, mergar aquis.
Ante vel invisas Superis Busiridis aras,
Ante Licaonias hospes adibo domos.
Ipsaque montanis habitata Ciclopibus antra,
Quæque tenet Scyron tecta nefanda petam.
Hæc ego: ter tonitru circum coelum omne remugit,
Omen inest, dixi; sunt rata vota Iovi.
Ex illo, suspecta nimis, metuendaque tellus,
Nec pede pressa, oculis nec mihi visa fuit.
Re tamen amissâ, terrasque, polumque querelis
Impleo; nec rapidis sunt data verba Notis.
Hinc procul Iva jacet, metuendæ proxima rupi:
Audiit hæc quæstus, auxiliumque tulit.

Qui modo terrebat minitans, hic dicere causam
Cogitur, & legum subdere colla jugo.
Vim locus & judex arcebant. Miles ad artes
Vertitur, & technis implicat omne forum.
Non tot imaginibus lusit maris incola Proteus,
Nec procus, Herculeæ quem domuere manus.
Sed quid agit? Facies hunc postquam vertit in omnes
Mens mala, decernit Curia tota reum.
Hæc dare debuerat finem sententia liti,
Causa sed est rixæ, principiumque novæ.
Nomine lucis ovans urbs est Astræa tribunal
Hîc ubi mansurum fixit, & alma Themis.
Litigium de lite serens huc provocat effrons,
Et se censuræ substrahit Iva tuæ.
Sed Themidi gens sacra dolum persensit & artes;
Nec mora: judicio fit reus ille novo.
Bis reus irati debebat tela vereri
Iudicis, & legum discere fręna pati.
Sed prohibet mens lęva, novis me litibus urget.
Bisque triumphatus tertia castra parat.
Curia restabas tu de tribus una priores
Quæ regis, & patriæ jura suprema tenes.
Te coram, infœlix toties, nova prælia miles
Tentat, & hyberno sidere bella movet.
Non tamen est illi pretium victoria pugnæ:
Sat putat hâc technâ nectere posse moras.
Sic vitam in mediis expirans naufragus undis,
Certa licet mors sit, pugnat, & obstat aquis.
Quique gulam laqueo debet, cunctatur & instans
Supplicium differt, quod prohibere nequit.
Iustitiæ devota cohors, spes unica nobis
Quæ superes, prohibe, quod potes una, nefas.
Sat rixis, pugnæque datum: sua tempora Phœbus
Poscit, & Aonides, Numina nostra, Deæ.
Quodq; Deæ cum fratre petunt, hoc languida morbis
Turba rogat, sacros ante voluta pedes.

Iusta petit: quicunque foro nos mancipat, ægros
Ille Machaoniâ barbarus arcet ope.
Majus & hoc ausus; medicam dum litibus artem
Implicat, auxilio queîs foret illa, necat.
Quid memorê lachrymas, quas nunc, absente marito,
Fundit in ignotâ flebilis uxor humo?
Per patriam rogat illa suam, patriosque penates,
Quos dirimit vestrâ quartus ab urbe lapis.
Bis tria maternis accedunt pignora votis,
Post oculis nunquam fortè videnda meis.
Si quis amor patriæ, natis gens sacra parentem,
Da reducem uxori cernere posse virum.
Aut ego si quidquam metui peregrinus & exul,
Redde viro uxorem, pignora redde patri.
Oscula conjugibus, quoties dabis oscula natis,
Dic, procul hinc, noster, quos amat, hospes habet.
Quod tibi jucundum, Diis arridentibus, illi
Dulce fuit quondam, nunc quoque dulce foret.
Si minùs ista movent, nec tanti nostra videntur
Gaudia, me domino, sed citò, redde meo.
Me domino citò redde meo, junctissima vestris
Qui tenet invictâ sceptra Britanna manu.
Dum fora, dum lites exercent, debeor illi,
Pars ego Pæonii quantulacunque chori.
Ille meam, quæ te penès est, jam poscit opellam,
Et queritur rauci jurgia lenta fori.
Quodque fidem superat, precibus rex sustinet uti,
Hesperiam pro me sollicitatque Deam.
Annuit oranti Dea, quæ te protegit armis,
Iussit & illustres pondus habere preces.
Si Regis, si magna Deæ est, & sacra potestas,
Vota tibi Regis, sint rata jussa Deæ.
Ast ego cur stimulos demens currentibus addo?
Cur volucri pennas, remigiumque Notis?
Iustitiæ tu sponte litas, nec fraudibus ullis,
Nec pretio flecti, vel prece jura sinis.

Quod petimus sperare licet, mens conscia recti
Id jubet, & nullo fulta querela dolo.
Quin tua res agitur; pro te nos ista ciemus
Prælia, jus patriæ persequimurque tuæ.
Omnis in hoc nobis labor est, tua sub juga miles
Vt veniat, leges accipiatque tuas.
Dum mihi luctatur, si fors tibi supplicat ille,
Techna subest, votis ludibriumque tegit.
Dum poscit, sequiturque, tuum fugit ille tribunal,
Et vafer externo quærit in orbe forum.
Nulla salus illi, vel spes, si dempseris antrum,
Hîc ubi vi partas fraude tuetur opes.
Hic scopulos inter sua vibrat fulmina; judex
Hic sedet in causâ, prô pudor, ipse suâ.
Non ego judicibus renuam certare Gelonis,
Barbara nec Getici jura subire fori.
Nec Marii, aut Scyllæ, Siculi nec tecta tyranni
Defugiam, lis hîc si dirimenda venit.
Ipse mihi detur Scinis arbiter, ibo Corinthum
Protinus, Isthmiacas sternar & ante cruces.
Nil ego detrecto, proceres, hoc deprecor unum,
Ne sua IONSTONUM Cacus in antra trahit.

AD NIC. FIFUM CONsiliarium, *cum sententia esset ferenda.*

TEr tribus ignotum sulcavi mensibus æquor,
Et maris infesti tędia mille tuli.
Nunc mihi se tandem, tot post fastidia, tellus
Ostendit, votis sæpè petita meis.
Nil magè jucundum; sed dum propè littora cerno,
Nescio quis, turbat pectora nostra metus,
Æquoris in medio puppis secura pericli est,
Pandit & insanis carbasa tota Notis.
Littora naufragiis magè sunt obnoxia; prudens
Suspectum semper navita littus habet.

Æquoris immensi victricem, & vela legentem
Vidimus in portu sæpe perire ratem.
Fife, decus patriæ, fer opem, novus advena supplex
Quam petit, & timidæ dirige puppis iter.
Hic Helicen, alius Cynosuram spectat, & ignes
Hos preter si quos turba marina notat.
Nil mihi cum stellis, acies te nostra tuetur,
Quo nihil in coeli clariùs axe micat.
Orbe procul patrio, peregrini littoris oram
Dum lego, tu Pollux, tu mihi Castor eris.
Te duce, quæ metui, caput objectabo periclis,
Velaque securus per vada coeca feram.
Sin mihi quid forsan fatis obtingat iniquis,
Et quo non merui more perire sinas.
His ubi naufragium feci fac condar in oris,
Et gerat hunc titulum, qui teget ossa, lapis.
Dum fugit infoelix Caci Ionstonus ab antro,
Ad quam confugit, prô pudor, ara necat.

Ad eundem,

De Litis Prorogatione.

Fife, quod heu nuper timui, nunc sidera lęva
Experior, vanus nec fuit ille timor.
Littora dum legimus, miscetur murmure pontus,
Raptat & attonitam dira procella ratem.
Redditur Oceano, quem jam superaverat, alnus,
Omnis & ex oculis terra petita fugit.
Numina quæ statuunt veneror, nec facta Deorum
Insimulem, non si fissa dehiscat humus.
Flere tamen fas est sortis ludibria nostræ,
Et quæ sustinui, perpetiorque queri.
Quæ tulit illęso deflevit Cæsare damna
Inter inhumanos Naso poeta Getas.
Non ego sum Geticas, fateor, projectus in oras,
Plus tamen hic cogor, quam tulit ille, pati.

Exul erat Naso, caris orbatus amicis,
Passus & est vidui tędia longa thori.
Quodque magis miserum, nec spes, nec finibus illis,
Fas erat optato principis ore frui.
Hæc ego sustinui, quamvis nec Cæsaris iram
Promerui, nec res visa nefanda mihi est.
Atque utinam damnis sors his contenta fuisset
Dura, nec asperior pœna luenda foret.
Ludus erat, si, quæ patior, mala tędia confers,
Sarmatico quicquid Naso sub axe tulit.
Lucta Tomitani non est cum frigore coeli,
Nec metuo stolidus quæ tenet arma Getes.
Res mihi cum rufo, res est cum milite, rixas
Qui serus, & lites, sed sine fine, movet.
Hæc mala si spectet, damnabit Naso libellos,
Et quod de Getico littore misit opus.
Quæ tulit in Ponto fastidia parva vocabit,
Dicet & exilium lene fuisse suum.
Spes erat, Antistes, Themidi qui sacra ministras,
His eluctari, te duce, posse malis.
Sed nova me rursus tempestas jactat, & undis
Dat latus insano victa labore ratis.
Te tamen è mediis dum specto fluctibus, & mens,
Et spes auxilii, quæ fuit ante, redit.
Dexter ades Clariæ decus & tutela cohortis,
Hujus pars ego sum quantulacunque gregis.
Sancta laboranti res est succurrere vati,
Et cum patre novem ferre deabus opem.
Quinque bis in coelo Delphin pius explicat ignes,
Hæc pro servato præmia vate tulit.
Quæ tulit hic, si fas, opto tibi sidera sero,
Tu tamen auxilio me citò, FIFE, juva.

AD PHILIPPUM IONARTUM, CONSILIARIUM.

OMnia nunc rident, aer, mare, ſidera, tellus,
Quicquid & immenſo Phœbus in orbe videt.
Solus ego dum veris agit nova gaudia mundus,
Mœſtus in ignotâ plangere cogor humo.
Sol meat & remeat, magnum dum circuit orbem;
Vnica me tellus, nec mea, ſemper habet.
Quòque magìs doleam, lites ſine fine, modoq́ue,
Neſcio quæ Nemeſis, ſed minùs æqua, movet.
Iuſtitiæ qui fræna regis, Ionarte, clienti
Porrige, dum ſpirat, quam potes unus, opem.
Serius auxilium eſt, cùm tecta dedere ruinam,
Cùm ratis æquoreis hauſta dehiſcit aquis.
Hei mihi, Ionſtoni nunc tecta labantia nutant,
Quæq́ue vehit, rimas undiq́ue puppis agit.
Dum fora ſurda tenent, ſenſim res labitur omnis,
Inq́ue dies, nullo fine, teruntur opes.
Sic ubi dira lues hæſit pulmonibus, ægrum
Paulatim lentâ tabe perire vides.
His ego dum crucior, qui me premit, otia miles,
Prô pudor, in patriâ rupe quietus agit.
Hinc ferus inſultat, noſtro ſe ſanguine paſcens,
Et, tanquam geſtâ re benè, cantat Io.
Non ego Phœbęis ſubtraxi curribus ignem,
Quæ tamen hæc meruit culpa, nefanda luo.
Vt miſer in Scythicâ religatus rupe Prometheus,
Sic ego Caucaſeam paſcere cogor avem.
Tu niſi ſuccurras, perii miſer unguibus iſtis,
Qui regat, ingluvies non habet iſta modum.
Auſus in, heu, vinctum ſęvire Promethea vultur,
Herculeâ ſenſit ſpicula miſſa manu.
Tu, novus Alcides, ultrices prome ſagittas,
Ocyus, & meritæ da fera monſtra neci.
Romanam Fabius cunctando reſtituit rem;
Hei mihi, cunctando res mea tota perit.

AD SENATUM MECHLINIENSEM, Ευχαριστικὸν, *post latam sententiam*.

Vlcimus, & pelagi tandem subducta periclis,
Sospes, Io, portum nostra carina tenet
Dii quibus auspicibus superavimus æquora, vestros
Vota soluturi sternimur ante pedes.
Par animus votis; sed quæ dare munera vatum
Gens solet, augustis sunt minùs apta tholis.
Nil præter numeros & verba sonantia, Phœbi
Quotquot, & Aonidum castra sequuntur, habent.
Hæc tamen acceptæ pretium, & monimenta salutis
Munera, si fas est, quantulacunque fero.
Audiet imprudens fors, & temerarius autor,
Dona tamen gratæ pignora mentis erunt.
Quique dat hæc animus vestras devotus ad aras
Sistitur, & pars est muneris ipse sui.
Cessit Abantiadæ monstris erepta marinis
Andromede; pretium virgo salutis erat.
Sacra cohors, magnus quod de Cepheide Perseus,
Hoc de Ionstono te meruisse puta.
Hęrebam scopulo vinclis oneratus, & hosti
Guttura prębebam mox jugulanda truci.
Me tua servavit pietas; hæc una catenas
Dempsit, & in jugulum tela parata meum.
His ego pro meritis, cùm desint præmia factis
Digna, tuus dicar tempus in omne cliens,

AD NIC. FIFUM, & PHIL. IONARTUM, *Consiliarios*.

Fife, Caledonii jus &, Ionarte, clientis
Ambo simul forti sustinuistis ope.
Amborum qui sensit opem, simul impiger ambos
Nunc adit, & grates quas meruistis agit.

Nitimur exemplis: ſacræ vetus incola rupis
 Terminus, Auſonio cum Iove templa tenet.
Et duo Tyndaridæ cùm ſint, pia Numina, fratres,
 Vna tamen gemino ſternitur ara Deo.
Vos mihi Tyndaridæ, veſtro mihi Numine tellus
 Redditur, &, quæ jam fugerat, alma ſalus.
His ego ſi meritis coner par reddere, demens,
 Quod tulit Alcides, tollere nitar onus.
Omnia dum penſo, meritis dum confero tantis
 Premia, deficiunt; vel leve pondus habent.
Queis litat Heroum gens fortunata, juvencos
 Ipſaque, dum libant, thura perire vident.
Pars abit in fumos, pars hæc vaneſcit in ignes,
 Qui ſupereſt, venti fit nova prȩda, cinis.
Fine caret, de me pietas quod veſtra meretur,
 Nec niſi cum coelo, ſideribuſque ruet.
Quas dare fortunas poteram, ſors abſtulit, & lis
 Ter tribus in triplici menſibus acta foro.
Sed neque gemmiferi mihi ſi fluat alveus Indi,
 Et Tagus, hinc vobis dona paranda putem.
Plebs ſitit hæc amens; animis cœleſtibus aurum
 Sordet, & Eoæ deſpiciuntur opes.
Spes erat in Muſis, & jam placitura patronis
 Sumpſerat Aoniam Calliopæa chelyn.
Phœbus at averſus, Pariis quid rupibus, inquit,
 Marmora, quid Pæſtum mittis, inepte, roſas?
Hos penès eſt, quicquid dat Caſtalis unda, nec ulli
 Pleniùs ex iſto fonte bibuntur aquæ.
Pæonis ars ſupereſt, ſtudii genus utile, vobis
 Sed procul iſtius ſit, precor, uſus opis.
Vivite fœlices potiùs medicamine nullo,
 Veſtra nec à dubià pendeat arte ſalus.
Quid faciam? nequeo quæ ſolvere debita, vivus
 Agnoſcam, veſtro certus in ære mori.

DE

DE NASO NASONIS
cujusdam nasutissimi.

Conditur hoc tumulo nasorum maximus, orbem
Flere decet; nil non hoc pereunte, perit.
Hic poterat vel more tubæ fera bella ciere,
Scindere vel patriam vomeris instar humum.
Non alium fornax optasset Lemnia follem;
Nec magis incudi malleus aptus erat.
Hoc exantlari poterat siphone carina;
Hoc poterat clavo per vada cœca regi.
Hæc Libycas in bella feras armare proboscis,
Hæc poterant Pharios rostra decere boves.
Non hoc Alciden, cœli qui sustinet axem,
Non hoc Atlantem dedecuisset onus.
Vasta minùs Rodii gesserunt rostra colossi,
Vel moles si quæ major in orbe fuit.
Pes tripodi, radius cœli mensoribus aptus,
Pastori poterat nasus hic esse pedum.
Pistillo hoc poterat salsamentarius uti;
Spongia, quæ mensas tergere posset, erat.
Nasus hic admotas potuit succendere tędas,
Eminùs extinctas vidi animare faces.
Arcuit hic solis radios, & prębuit umbram,
Hoc dominus pluvio tutus ab imbre fuit.
Victa mero quoties tradebat lumina somno,
Huic pulvinari colla ferenda dedit.
Rostra quod esse solent æratis puppibus, illi,
Quod sua sunt cochleæ cornua, nasus erat.
Hoc iter in tenebris sibi prætentabat eunti,
Hoc duce securum carpsit ubique viam.
Hoc prohibente nefas, irritamenta malorum,
Nullius admisit basia, nulla dedit.
Hic ubi rore madens spirabat, pocula nemo,
Audebat positas tangere nemo dapes.
Buccina Tritonis quæ convocat æquora talis,
Talis & Alcidæ clava trinodis erat.

Hic geminam poterat nasus præbere cloacam,
Romulidûm populo quæ satis ampla foret.
Hunc aversari teneræ suevere puellæ,
Hellespontiaci ceu rubra membra Dei.
Mollior hic plumâ fuit, & rubicundior ostro.
Floridior prato, splendidiorque vitro.
Nubibus humidior bibulis, & olentior hirco,
Mobilior caudâ, blande catelle, tuâ.
Non tot vere novo turgent in palmite gemmæ,
Rorida tot guttas vix, reor, iris habet.
Nemo tot exeso latebras in pumice cellas
Nemo tot Hybleo vidit inesse favo.
Celtiber hæc poterat coluisse cuniculus antra,
Hic poterat cœcos figere talpa lares.
Nil naso, nil par Nasoni protulit orbis.
Omnia nasus erat, Naso sed ipse Nihil.

SARA-VICTO BIOMEÆ.

INspicis? an conjunx prohibet novus? inspice: non est
Quam legis hostili charta notata manu.
Infœlix Saravicto, tuus dum dextra faverent
Numina, conjugii fœdera rupta queror.
Quod queror haud frustra est: pridē se prodit adulter,
Hæret in amplexu qui, Biomea, tuo.
Nec peccasse sat est, crimen scelerata tueris,
Et conjuratas cogis ad arma manus.
Siccine jura thori, tua sic promissa, fidemque
Obteris, & conjunx conjugis hostis ades?
An quorum toties jurasti perfida numen
Vltores nescis fulmina ferre Deos?
Sed nullos fac esse Deos; fac fulmina nullum
Ferre Iovem; saltem culpa pudenda tua est.
Crimina si confers, Menelaïs adultera dici
Non meruit; culpam quo tueatur, habet.
Credere fas raptam; vel si vis abfuit omnis,
Fœmina dicetur succubuisse dolis.

In facinus tu ſponte ruis; tu quæris amantem,
Nec prece, nec precio ſollicitare pudet.
Auget & hoc culpam; cui nupſit Tyndaris ipſo
Non minor Atridà Troïcus hoſpes erat.
Hunc tibi tu ſocias, cui, ſi fas vera fateri,
Summa fuit noſtras gloria ferre dapes.
Infœlix, hanc quo prætexes nomine culpam?
Ne rea ſis, finges quid meruiſſe virum?
Non ego conjugii invitam te in vincla coegi:
Nec fuit armatus, nec violentus amor.
Vi Boreæ, Ditiſque furor, vi Neſſus amicas
Quærat: barbaries non decet iſta viros.
Sed neque te pluvium pellexi verſus in aurum,
Nec bove, nec falſâ diſſimulatus ave.
Ah pereant quicunque dolo connubia quærunt:
Nudus amor gaudet ſimplicitate coli.
Sponte tuâ (manifeſta loquor) mihi nupta marito
Sim tuus, aiebas, tu meus ignis eris.
Cum thalamos, Saravicto, tuos Biomea relinquet,
In caput urgebunt Albis & Iſter aquas.
Fluxa ſuas ſanctè ſervarunt flumina leges,
Et ſitus & curſus qui fuit antè manet.
Tu thalamos, Biomea, tui Saravictonis, eheu,
Deſeris, & nomen conjugis alter habet.
Crimen ineſt facto: veniam ſed culpa mereri
Poſſet, adulterio vis niſi juncta foret.
Hoſpite capta ſuo, cum cœpit adultera dici
Tyndaris, erubuit, corripuitque fugam.
Tu ſcelere admiſſo infamis, ſua fræna pudori
Excutis, & jugulum conjugis enſe petis.
Quæ ſtuprum reducis cumulavit cęde mariti,
Hoc minus auſa fuit Graia puella nefas.
Iure dedit pœnas raptor Briſeïdis; uxor
Iure fuit longas conjugis ulta moras.
Aſt ego quid merui? nullo te peſſima læſi
Crimine: culpa fuit ſola fuiſſe pium.

Templa tuâ ſuccenſa manu, aut ſubverſa jacebant;
Numinaque ipſa (nefas) vertere juſſa ſolum.
His luctata diu victa eſt patientia monſtris;
Nec potui, fateor, ferre quod ante tuli.
Fas erat has animi peſtes exſcindere ferro,
Et dare ſulphureis monſtra voranda rogis.
Abſtinui tamen his, armis levioribus uſus;
Arma minæ, nobis arma fuere preces.
Quid facis, aiebam, quæ te dementat Erinnys,
Pars animæ, conjunx, dimidiumque meæ?
Eſt ſua, ſi ſpernas, animis cœleſtibus ira;
Sunt &, ſera licet, fulmina certa Iovi.
Admonet officii Phlegyas, qui perditus ædi
Fertur Apollineæ ſuppoſuiſſe faces.
Ille gemens Orco in medio ſub pondere ſaxi,
Sacra tibi quantùm ſint veneranda docet.
Hoc lucum Cereris violare bipennibus auſus,
Hoc miſer Hippomenes, hoc Atalanta monet.
Sed cultum te finge Deos non poſcere; ſaltem
Hoc, conjunx à te quod peto, poſcit amor.
Cum mihi juncta thoro ſis, cur divellimur aris?
Si placeo, cur non & mea ſacra placent?
Iuſta peto; quæ nunc faſtidis, ante placebant
Sacra tibi, ſanctos dum ſequereris avos.
Si libet & fas eſt, annales excute, ſęcla
Octo bis invenies his operata ſacris.
At, tibi quem lęvo finxiſti numine, cultus
Cœpit heri; dices cras mihi forſan, ubi eſt?
Hæc ego ſum, memini, vel non diverſa loquutus;
Sed precibus ſenſi pondus abeſſe meis.
Crimen erat, magnumque nefas, & morte piandum,
Templa Diis, templis reddere velle Deos.
Tu tamen hoc celas: ſpecioſi nominis umbrâ
Impietas crimen victa pudore tegit.
Te mihi connubio junctam inficiare: mariti
Scilicet indignus nomine raptor eram.

Nil te pacta fides, jurataque Numina? testis
Ara nihil? nil te publica vota movent?
Cur sceptrum & diadema mihi? cur purpura cessit
Conjugis? hæc à te pignora raptor habet?
Nec tibi quòd vir sum soli debetur, ab ipsis,
Quos jactas, in te jus mihi manat avis.
Iam tria, si nescis, fluxerunt sæcula, genti
Ex quo perpetuùm sponsa dicata meæ es.
Néve peregrinâ quæras de stirpe maritum,
Lex vetus & magno Cæsare digna vetat:
Nec vetat hoc frustra: contemptor numinis hostis
Non procul est, cui tu prę da subinde fores.
Nil tibi, quo fidis, robur, virtúsve tuorum
Profuerit, nec quá cingere sylva juvet.
Quam fugis, hæc nostræ debetur gloria genti;
Hunc obicem solum barbarus hostis habet.
Tu tamen externo quæris de sanguine moechum
Improba, qui nostras jam populatur opes.
Culpa vetus: pridem fuit hac de gente petitus
Vir tibi, sed votis restitit ille tuis.
Fas, ait, haud tecum quas optas jungere tędas,
Alterius cum sis pacta marita thoro.
Æacidæ sponsam magnorum ductor Achivûm
Dum rapit, uxorem perdidit ipse suam.
Sæpè canis captans umbram quam latiùs æquor
Explicat, amittit quam tulit ore dapem.
Huic utinam, tibi qui procul est quęsitus adulter,
Sanguinis istius vena vel una foret.
Non ego te raptam quererer, mea vita; nec illi,
Nec nocitura tibi quęreret arma dolor.
Hei mihi, quod semper metui, spes omnis in armis
Nunc posita est; rapidi verba tulere noti,
Cum servo dominus, cogor cum conjuge conjunx
Cernere, quanquam obstant hinc amor, inde pudor.
Qui mihi te rapuit, conjunx, extrema minatur;
Nostra domus tecum relligioque perit.

Marte focos, ſanctaſque Deûm defendimus aras;
Arma quis accuſet pro lare, proque Iove?
Nec noſtras tu ſperne acies: non militat Hellas
Sola mihi; toto miles ab orbe venit.
Marte ferox Celtes, nobis jam ſanguine junctus,
Advolat, igne tuos ut populetur agros.
Feſtinatque frequens, quamvis non miſſus ab ullo,
Anglus, & epoto Belga pedeſter equo.
Et geminæ Heſperiæ cultor: quis non tremat? orbem
Hæc domuit veterem, terruit illa novum.
Quaque aquilis paret ſemper victricibus, omnis
Pręſtat opem domino Teutonis ora ſuo.
Et ſceleris crudus jam poſcit Sarmata pœnas,
Doctus & à tergo mittere tela Getes.
Quos iſtis populos? quæ tantis agmina turmis
Oppones? Belli quod caput, uxor, erit?
Nec numero, nec Marte potens, cui fœdera nulla,
Spondet inops & jam turba rebellis opem.
Deme fidem dictis: peregrinam fallere tutum,
Faſque putat domino gens malefida ſuo.
Forſitan Arctoas ſceptro qui temperat undas
Pridem expectato milite mittet opem.
Antè meri laticem Iovis arbor, vinea glandes,
Sylva dabit piſces, unda marina feras,
Antè ruet Boreas Arcto contrarius, antè
Surget ab Heſperiis Phœbus eous aquis,
Antè polo tellus, undæ miſcebitur ignis,
Deque novo fiet, quod fuit antè, chaos,
Iuſtitiæ, Paciſque parens armare rebelles
Quàm velit, aut in te crimina tanta pati.
Iſte ſuo nunquam ſpoliatur lumine Phœbus,
Nec vagus obliquo tramite carpit iter.
Adde quòd exemplum, quicquid cauſere, periclo
Non vacat, exempli prona, patenſque via eſt.
Huic opibus numeroque potens, & Martis alumnus
Eſt populus; gens hæc quod facit, illa poteſt.

Pacta crepas frustra & tecum communia sacra:
    Hæc, ubi jus constat, quàm leve pondus habent?
Raptori sed opem promittit avunculus, hostis
    Qui domino est, patriæ turbo, ruina sacris.
Vana nimis spes hæc; illi præcordia major
    Cura domat: sunt jam bella gerenda domi.
Intra castra, suas intra vix ille paludes,
    Tutus ab indigenæ militis ense latet.
Pars populi spoliata sacris, ducibusque, tumultu
    Iam fremit, & reddi sacra, ducesque petit.
Nec tantùm hunc proprius contra stat miles in armis;
    Major ab externo qui venit hoste metus.
Poscit Iber pœnas: fors & Leo jungis Ibero
    Agmina: noxa recens, fulmine digna tuo.
Sed præstò fac esse viros: fac militet omnis
    Europæ atque Asiæ flos tibi: ductor ubi est?
Hæc, iterum magno si vita daretur Achilli,
    Posset Achilleas cura decere manus.
Ista tuus, qui se regem miratur, Adonis
    Munia vix inter posset obire Phryges.
Arma gerant alii: qui tantùm castra sequutus
    Aonidum, huic Phœbi barbitos apta magis.
His utinam monitis posset mollescere cautes,
    Qua tibi, si quod habes, cor Biomea riget.
Non tibi succisâ moreretur messis in herba;
    Nec raperet sacros impia flamma lares.
Fœcundus soli domino serviret agellus;
    Et fugerent solos hædus & agna lupos.
Nec tuba vel cœnæ, vel somni rumperet horas;
    Nec premeres dura casside molle caput.
Conjuge me, secura mali, secura pericli
    Transigeres longos & sine nube dies.
Sed si dura tibi non vis, vel parcere nescis,
    Si quæ fortè colis Numina, parce Diis.
Relligio comitata fide, cui tempora canis
    Sparsa, tuos supplex volvitur ante pedes.

Teque rogat sancti per quæ suxere parentes
Vbera, se prædam ne patiare rapi.
Martis, ait, spectator adest, conterminus Albi
Hostis & auxilio forsan utrumque juvat.
Sed vereor ne, qui spectat, mox præmia tollat,
Duraque cum victo sub juga victor eat.
Sic leo jam longo fessos certamine tauros
Occupat, & diram pascit utroque famem.
Vos opibus, vitaque simul, vos exuet aris
Barbara gens, nec qui me colat ullus erit.
Virgineas non dura preces, & vota Deorum
Suscipe; te virgo cum Iove poscit opem.
Parce pias nimium cognato sanguine dextras
Polluere, ultores lędere parce Deos.
Quicquid agas, te noster amor, te cura sequetur;
Te sine nulla mihi gaudia, nulla quies.
Aut ego te potiar mea lux, mea sola voluptas,
Aut moriar telis victima facta tuis.
Ad Styga descendit pro conjuge Thracius Orpheus,
Pro te ego mille velim Ditis adire domos.

Biomea Saravictoni.

QVÆ cupis inspexi: nec, quod rebare, maritus
Hoc vetuit: quid enim littera lecta nocet?
Sed quid agis? lectæ quid te juvere tabellæ?
Hic tua tu propriâ crimina pingis acu.
Stulta superstitio, jactantia, probra, tyrannis,
Et furor & fraudes, quæ latuere, patent.
At saltem vacuum servari crimine limen
Debuit, & primâ fronte nitere pudor.
Prima carent lymphis quæ prębet pocula caupo;
Prima lupanaris janua fraude vacat.
Vestibulo imprudens fraudem tu prodis in ipso,
Dum quod es occultas, & manifesta negas.
Quæ famam calamo, jugulum cum conjuge ferro
Appetit, hostilis non erit illa manus?

Crimen adulterii prętexis; scilicet, ut sim
Iam lupa, ne forsan tu videare lupus.
Fœlix sorte sua conjunx Plutonia; rapta est
Illa quidem, famam sed sine labe tenet.
Vis tua juncta probro est. Sed cur opprobria fuco
Non tegis? Est fraus hæc nuda, patensque nimis.
Qui Biomea tui violasset fœdera lecti,
Alterius quæ tum conjugis uxor erat?
Quem mihi, nec pridem, rapuerunt fata, superstes
Vir fuit, admisi num simul una duos?
Si quæ contraxi tecum, vivente marito,
Fœdera, non conjunx tu, sed adulter eras.
Me tibi confiteor sponsam vivente petitam
Conjuge, nec facinus displicuisse viro.
Sed nil ista juvant; tu mœchus, leno maritus
Audiet; est duplex crimen, uterque reus.
Vxor eram, non serva viri; quin talia nollet
Serva pati; servit nemo duobus heris.
Nec jactare viri prodest insignia; prędam
Hanc dominâ invitâ fraus violenta tulit.
Pergama capta dolo; Solymæ vis obruit arces;
Quid facias, regnat vis ubi juncta dolo?
Vis manifesta nimis; populi de fraude queruntur
Iure quibus longo fœdere juncta fui.
His inconsultis (quod mos & publica gentis
Iura vetant) thalamis sum sociata tuis.
Legitimum sed finge torum, me cruda tyrannis,
Me tua barbaries, non sinet esse ream.
Libera quæ nupsi, duro servire coacta
Sum domino, cui pro conjuge pręda fui.
Quis numeret tua quot fœdaris sceptra rapinis?
Promptiùs expediam quot tegat Ida feras.
Ast utinam duntaxat opes & regna sitisses
Non tua; sit licet hæc perniciosa sitis.
Conjugis, infandum, conjunx haurire cruorem
Cœpisti, tigribus sævior atque lupis.

Albis adhuc; Isterque rubet conterminus Albi,
Sanguine se major factus uterque meo.
Crevit in immensum feritas; præbere coactus
Est jugulum tremulo cum sene sæpe puer.
Materno quoties rapta est de viscere proles?
Vulneribus quoties concidit icta novis?
Quin & militibus de matre rubentia sępe
In duo partiri corpora ludus erat.
Ludus erat, memini; nec deerat tessera ludo
Carnifices acuens in scelus omne manus.
Eruta busta patrum, violata cadavera ferro
Vidimus, & sævis tradita frusta rogis.
Sæpe cadaveribus texisti altaria; fertur
Qualia Geryon dona tulisse patri.
Quid memorem tot stupra tuis patrata sub armis?
Pręda pudens virgo, præda marita fuit.
Matris in amplexu proles, violata mariti
Ante oculos conjunx, mox jugulata ruit.
Nec tumulis servatus honos; quis putre cadaver
Crediderit stupri vim potuisse pati?
Adde fidem: stuprum passa est effossa sepulchro
Fœmina, barbariem hanc num ferat ipse Nero?
Culmen adhuc scelerum superest: contendere cœlo
Ausus es, & diras in sacra ferre manus.
Omnia contactu cœpit fœdare propago,
Nescio quæ, scelerum quæ tibi monstrat iter.
Hæc opibus numeroque potens; sed gentis origo
Non minùs obscura est quàm tua, Nile, fuit.
Sunt, Laertiadæ sociis, quibus orta videtur,
Inter grunnirent dum fera turba sues.
Seu quia tetra lues pædore & sordibus orbem
Inquinat, à suibus seu quia nomen habet.
Est Furiis; est qui prognatam credat Iberis;
Fors quia Geryon hos quoque jactat avos.
Sunt qui Cerbereæ germen lethale salivæ
Iurent, quod tellus post aconita tulit.

Gorgonis accuſant multi, vel virus Echidnæ,
Nec pauci patrem te, baſiliſce, putant,
Aſt ego Phineas potiùs, fera monſtra, volucres
Has mundo peſtes progenuiſſe rear.
Omnia conveniunt: his caſtæ virginis ora
Sunt data; virgineum nil tamen intus habent.
Vnca manus nimis eſt; non ipſe rapacior illis
Harpalus, Autolycus cum patre, Maſſa, Cilix.
Ingluvies veſana tenet; gravis omnibus Orci
Progenies aurum, prędia, regna vorat.
Pallor ineſt, quem vel Venus enervata, vel auri
Iam laſſata fames, nec ſatiata facit.
Spurcius hac turba nihil eſt: non vilia Phinei
Prandia, & Arcadicas polluit illa dapes:
Structa Deo, quibus eſca Deus, convivia Cœli
Conſpurcare ſuis ſordibus auſa fuit.
Incoluit volucrum peſtis terramq́ue fretumq́ue;
Hæc etiam terram noxa fretumque colit.
Sparſerunt illæ ſubtexto ſole tenebras:
Et mundum tenebris obruit iſta cohors.
Ira Iovis Stygiis olim Stymphalidas undis
Excivit; peſtem hanc extulit ira Iovæ.
Impia gens tota eſt; armat cui perdita mentem
Ambitio, linguam fraus mera, ſica manum.
Cœlo inviſa, ſolo gens indigniſſima, Regum
Pernicies, populi peſtis, & ira Deûm.
Illius impulſu cum regno ſacra petiſti
Noſtra, dolo primùm, mox feritate merâ.
Saxea cogebar venerari numina; ſaxis
Oſcula cum precibus danda fuere mihi.
Quis furor, aiebam, coram procumbere cæco?
Quis furor eſt ſurdum ſollicitare prece?
Cur herè quam finxi, nunc audit numen imago?
Cur operi cogor thura litare meo?
Baſia marmoreæ fertur libaſſe puellæ
Pigmalion, operis captus amore ſui.

Fors veniam sculptor meruit; spirabat imago
Nescio quid vivum, & virginis ora ferens.
Sed quæ membra Deo finges? quo marmore mentem
Exprimat ars? oculos illa manumque fugit.
Hæc ego: sed pelagi irati tu surdior undis,
Surdior, heu, saxis, quæ venerabar, eras.
Aucta superstitio est: E farre & furfure Numen
Vidimus, & coctum, furnigenamque Deum.
Hoc pro Palladio crustum plebs stulta colebat;
Sanctius hoc nullum numine numen erat.
Huic quoties sum jussa genu submittere? jussa
Furfureo quoties munera ferre Deo?
Obstupui, fugitque mihi de pectore pectus:
Haud aliter quàm si visa Medusa foret.
Hæc illa est pietas, Saravicto, hæc Numina lęsa,
Hæc sacra, quæ jactas, relligioque patrum.
Hoc ego sum, fateor, quondam detenta furore;
Et fuit, ah, nimis, ah, mens mihi capta diu.
Sed rediit pridem pulsis mens sana tenebris:
Quodque priùs placuit, jam patet esse nefas.
Esse nefas constat, quod adores, fingere Numen;
Quæque diis libas farra, putare Deos.
Majus adhuc scelus est, quòd cogis mansa vorare
Numina; Numinibus parceret ipse Gyges.
Tu tamen hæc, memini, ferro grassatus & igne
Vrsisti: perii quot Biomea modis?
Hæcne torus vel ferre potest, vel ferre tenetur?
Virginis an conjunx effera tigris erit?
Quis putet uxori mansisse Lycaona junctum
Connubio, postquam constitit esse lupum?
Huic subdat se serva jugo; quæ libera nubit,
Obtinet antiquum, & libera nupta manet.
Si vacat annales & gesta revolvere, nostri
Exemplis poterunt jura patere tori.
Antè tui similis, Saravicto, sępe maritus
Obrigit; at jussi res sibi habere suas,

Ius ab avis frustra repetis: quis velle parentes
　Crediderit natam consociare lupo?
Nec tua me terret Gorgo, lex Cæsaris; illa
　Bulla velut, propria futilitate ruit.
Sub sua quantumvis juga miserit omnia Cæsar,
　Ius tamen in thalamos non habet ille meos.
Sed fac habere; suæ fac promisisse maritam
　Me soboli; mihi vir tu tamen esse nequis.
Cæsare prognati plures te jure priores,
　Nascendi si quid tempus & ordo potest.
Hoc, plures inter, Cimber jus obtinet; & quod
　Cimber habet, sponso jus dat Eliza meo.
Nec mihi de sponsi quæsitus sanguine conjunx
　Restitit, ut fingis, quòd tibi pacta forem.
Sola superstitio vetuit mihi jungere tædas:
　Nec mihi, sed sacris restitit ille meis.
Simplicitas hæc digna pati ludibria; nostro
　Corda viro constant nobiliore luto.
Hunc sceptris elate tuis ne despice: possunt
　Quæ geris illius sceptra decere manus.
Cæsareo si te prognatum sanguine jactas.
　Cæsaribus conjunx est oriundus avis.
Munia si confers: tu regni sceptrifer: ille
　Ferre dapes solitus, sceptra ferenda dedit.
Nec minùs hunc quàm te metuet conterminus hostis,
　Qui toties ex te rapta trophæa tulit.
Ast ego quid sector rationum pondera? Bellum
　Tu ferus, & belli fulmina sola crepas.
Advolat, inquis, opem laturus Celta, Britannus,
　Belga, Latinus, Iber, Sarmata, Teuto, Getes.
Scilicet: Est tanti Saravicto: pascitur umbris,
　Et jucunda sui somnia fingit amor.
Cur tibi, per Superos, se jungat Celta, negasti
　Cui toties, bello cum premeretur, opem?
Cur Tamesim expectas? Saravictone numen Elizæ,
　Vulturibus debet charior esse Leo.

Belga domi quod agat; crudas quo temperet iras,
Inveniet forsan cuspis Ibera foris.
E Latio fatuas mittet, pro milite, bullas
Roma, cucullatos Teutonis ora greges.
Cætera barbaries gens est mera, bruta, rebellis,
Pauca, fugax, vecors, vilis, inermis, inops.
His ego nec larvas hominum, nec spectra, nec umbras
Opponam; mecum est res tibi, cumque viris.
Est ditio mihi parva quidem, sed martia pubes;
Quæque tuos cœco sub duce fregit avos.
Ille sua moriens, hos certus versa daturos
Terga fugæ, jussit tympana pelle tegi.
Quæ tulit hunc superest tellus, & mascula virtus:
Nunc quoque fulmineas experiere manus.
Tot populos, quid posse putas, tot sceptra, tot urbes
Imperii, regno fœdere juncta meo?
Nec Cimbrum, nec tu vicinum spreveris Hunnum,
Cui Latium simul & Gallia prȩda fuit.
Arma parant omnes; quin & Leo colligit iras,
Et generosa suus pectora fervor habet.
Ille suam, quocunque feras vestigia, prolem
Vulturibus prædam non sinet esse tuis.
Ver priùs est violis, æstas caritura cicadis,
Autumnus Bacchi munere, bruma nive,
Rhenus ab Oceano, Rheno contrarius Ister
Euxino refugus de mare vertet iter,
Lux sua sideribus, deerunt sua sidera cœlo,
Et cœlum & Superûm cum Iove turba ruet,
Quàm, quæ jure peto, neget, aut impunè tyrannis
Esse sinat Pacis, Iustitiæque parens.
Phœbus hic est, fateor, quo nec formosior alter,
Nec melior toto cernitur orbe Deus.
Fas tamen irasci, nec Phœbum dedecet ira;
Telaque, si nescis, quæ jaculetur habet.
Ille suis tumidum stravit Pythona sagittis,
In capreas tantum queis priùs usus erat.

Occidit his ingens Tityus tibi crimine junctus;
Ille Deæ, mihi tu vim ſcelerate paras?
His dedit Atrides raptâ Chryſeïde pœnas:
Conjunx quantumvis nullius illa foret.
Tu mea qui Phœbo coram connubia turbas,
Moliris majus quàm luit ille nefas.
Non impunè feres noſtri tu ſpicula Phœbi
Protinus, & longas experiere manus.
Sueta diu meritæ clementia diſtulit iræ
Fulmina, penſabit ſed gravitate moras.
Nil citò formatur magnum & memorabile; monſtra
Qui domuit, nox huic non fuit una ſatis.
Et qui mole ſuâ, qui terret viribus hoſtem
Protrudunt anni vix elephanta decem.
Panicus objicitur terror; ſubjecta Leoni
Criminis exemplo regna trahentur, ais.
Pone metum; vili quam diſtat purpura panno,
Tam diſtat ſolium quo ſedet ille tuo.
Natus hic imperio eſt Princeps, virtute tuetur
Ius patrium, & ſe nil ſub Iove majus habet.
Iſta domi ſecura, foris metuenda poteſtas
Mittet opem, quam jus, fœdera, ſacra petunt.
Agmina conjunget Batavi dux roboris, hoſti
Qui terror, patriæ eſt umbo, columna ſacris.
Orta domi nuper tempeſtas ſponte quievit;
Iam quaſſat Batavas nulla procella rates.
Poſcere quem fingis, pœnas dabit ipſe Batavis,
Iam toties nivei præda Leonis, Iber.
Sed leo cur, ut ais, contra paret ire leonem?
Quam cauſare, prior fœdere noxa fuit.
Nec mihi devotæ deerit ſua gloria Moſæ,
Quam procul à noſtris finibus eſſe queror.
Martia Bulloni ſoboles, patris æmula proles,
Hic pridem in pugnas ardet & arma parat.
Magnus avus, majorque parens & avunculus acrem
Vrget, & Arvernum, Borboniumque genus.

Cognato cognatus opem feret; ire per enſes
Pro ſibi cognato ſanguine coget amor.
Ille triumphatas aquilas, quas fulmina jactas
Ferre Iovis, coget ſigna Sedana ſequi.
Quid tibi nunc animi eſt? an adhuc mea temnere pergis
Agmina? mente puto te meliore frui.
Quis mihi militiæ ſit ductor, quærere noli;
Hic ubi tu dux es, quilibet eſſe poteſt.
Mille duces nobis; ſed dic de millibus unum
Cur onus hoc ſponſum poſſe ſubire negas?
Hercule natus avo, Galli Mavortis alumnus,
Flos juvenum, belli ductor an eſſe nequit?
Deſpicis Aonidum fuerit quod caſtra ſequutus,
Solaque pro telis ſumere plectra jubes.
Ergo tibi qui plectra tulit, de fonte Sororum
Qui bibit, Æacides diſpiciendus erit?
Quis vel Alexandri vel magni Cæſaris arma
Spernat? at Aonidum cultor uterque fuit.
Mentis & ingenii ceſſit cultura Minervæ,
Hæc eadem ſævi munia Martis obit.
Tu, tibi quos fingis, ductoribus utere; nobis
Ductor erit conjunx, dux erit ille ducum.
Perſea ductorem vellet, ſi viveret, unum
Andromede, res huic crederet illa ſuas.
Andromedæ Perſeus, mihi dempſit ahenea conjunx
Vincula; fortunas huic ego credo meas.
Expulit Arcadicis Harpyias finibus olim
Amphitryoniades: exiget iſte meis.
Quantus & hic Ductor, qui nunc abſente marito
Te quatit, & paſſim pro Iove victor ovat?
Major hic invidiâ; non primùm diſcit ad Albim
Prælia, nec tellus una trophæa dedit.
Fulmineam pridem mirata eſt Gallia dextram,
Mavorti Mavors cùm tulit alter opem.
Iuliacos quanto proſtrarit fulmine muros,
Ipſe refer; nec enim non memor eſſe potes.

Antè triumphantem Rhenus, nunc conſpicit Iſter;
Eſtque tuo ſemper ſanguine partus honos:
Nec me quæ recitas terrent incommoda belli,
His quæ ſuſtinui ſunt leviora malis.
Imminet, exclamas, ſacris cervicibus hoſtis
Barbarus, & prędam forſan utrumque feret.
Has utinam pietas moviſſet vera querelas,
Et non fucatus relligionis amor.
Sed vereor, notas ne tu delapſus ad artes,
Pelle ſub hædina tigrida ſævus alas.
Exue te larvis; ſi tangunt candida pectus
Numina, cur mihi me, cur aliena rapis?
Me mihi linque modò, timor hic vaneſcet in auras:
Barbarus hic neutri tum metuendus erit.
Aſt ego cui certo? cantatur nænia ſurdo:
Non tibi relligio, ſed Biomea placet.
Hanc petis; hanc ardes; hanc nolles linquere prędam,
Si vel tota Deûm cum Iove turba roget.
Cæſa cadam potiùs Biomeæ victima, triſtis
Vmbra priùs Stygios, inquis, adibo lacus.
Hæc ſi fixa tuæ conſtat ſententia menti,
Quod facis, hoc citò fac, vela ſecunda precor.

NICRINA AD HEROAS ANGLOS.

DVcat an abjiciat calamum Nicrina? Britannos
Quod petit, infeſtum reddidit hoſtis iter.
Occupat imperio terras jam Cæſar, & undas,
Nec ſupereſt votis præter Inane meis.
Forſan & hic domini dum paſſim caſtra ſequuntur,
Cæſareæ nobis inſidiantur aves.
Sors tentanda tamen; levis eſt jactura papyri;
Quodque parùm ſperes, fors patefiet iter.
Scripſit Hypermneſtra medio de carcere, venit
Scripta per obſtantes littera mille ſeras.

Illi cœcus amor, vitæ mihi cura tuendæ
Inveniet faciles in mea vota vias.
Vndique circumstant miseram discrimina, dextrum,
Scylla latus, lęvum vasta Charybdis habet.
Qualiter Hesione crimen luitura parentis,
Cum foret æquoreo victima pacta gregi.
Qualiter & monstris virgo devota marinis
Andromede cotes & maris inter aquas.
Taliter extremæ trepidat Nicrina ruinæ
Proxima, nec spes est, prô dolor, ulla fugæ.
Sponsus abest, qui me semper victricibus armis
Protegat: externam quęrere cogor opem.
Rumor it, Heroes, miseræ succurrere velle
Vos mihi, sunt qui jam vela dedisse putent.
Hęret in ambiguo mens inter spemq́ue, metumq́ue;
Spem metus, expellit spes mihi sæpè metum.
Tensa levi quoties sinuantur carbasa vento,
Naufragii metus est, si silet aura, moræ.
Et canis igne furens, & cœli nubila terrent,
Et maris, & longæ tædia crebra viæ.
Pallor habet, quoties in vos duxisse phalangas
Dicitur Ausonio sub duce sævus Iber.
Mille metûs causæ; superest spes una salutis;
Pro Iove bellandum, dux erit ille viæ.
Vos properate modò: Nicrum jam possidet hostis;
Tam vicina nequit ferre ruina moras.
Pergama quid juvit, numeroso milite, Ductor,
Auxilium qui post Pergama capta tulit?
Expedit incassum trepidans venabula pastor,
Pręda feris postquam cessit ovile lupis.
Sed quid ago? stimulos cur stulta ruentibus addo?
Cur aquilæ pennas, Æacidęque pedes?
Vos genus, & virtus, heroo sanguine major,
Incitat, & laudum luxuriosa seges.
Non hæc Phasiacas armatur classis in oras,
Vt sacra Phryxææ vellera raptet ovis.

Nec petitur vastum pellex fugitiva per æquor,
Qui furor Argivæ nobilitatis erat.
Nec socios contra stringuntur tela Britannos,
Aut geminis pridem lilia, juncta rosis.
Arma regit pietas. Huic vos incumbitis uni,
Ne rapidis insons pręda sit agna lupis.
Extremis quæ rebus opem fert, regia virtus
Creditur, & magni numine digna Iovis.
Dum tonat, & cœlo minitantes fulmine turres
Disjicit, afflictis porrigit ille manum.
Nec sua, quæ miseris succurrit, premia desunt
Virtuti: hæc multis stravit ad astra viam.
Intulit Inachiden cœlo subducta periclis
Andromede; merces hæc pietatis erat.
Hîc nitet & Delphin, te qui servavit Arion,
Et pia, quæ Phryxum per mare vexit, ovis.
Nant gemini juxta pisces: Euphratis in undis
Hic Veneris, nati portitor ille fuit.
Forsan & hinc aliquis suspectans sydera, dicet,
Has cœlo imposuit salva Nicrina faces.
Hic verius, rutilos illic Oxfordius ignes
Explicat; Essexi nec procul inde jubar.
Persea Gerardus, Geminos vicinia Graii,
Herculis extinguent astra Richæa faces.
Digna minùs tantis si fors Nicrina videtur
Vindicibus, digna est orbis Eliza decus.
Vester amor quondam, nunc est quoque semine regis
Edita, quem jactat terra Britanna patrem.
Diva, Deûm soboles, pelago jactatur eodem,
Quo Nicrina, vehit puppis, & una duas.
Vna duas fortuna manet: mansisset Eliza
Sospite me sospes, me pereunte perit.
Diva perit mecum, regni pars altera vestri,
Totaque natorum turba tenella comes.
Iamque laborantes Regis cum prole nepotes,
Auxilio, clamant, terra Britanna veni.

Nata per, heu, functæ cineres, & busta parentis
Vos rogat, hi per quæ sceptra tuetur avus.
Quodque rogant, sperare juvat: junctura Nicrinæ
Tamisias omnis creditur hora rates.
Non procul, adscensu facilis, Rhenumque, measque
Vndique despectat collis amœnus aquas.
Sępè, moræ impatiens, natorum maximus illinc
Vos ciet, appellans nomine quemque suo.
Vestra putat, quæcunque videt puer agmina, puppes
Sæpè Palatinas vela Britanna vocat.
Has avus, has, inquit, mihi mittit avunculus alnos;
Hæc pater, illa tibi lintea mater habe.
Credulus ille quidem, sed quæ se cernere credit,
Debita littoribus vela fuere meis.
Nulla timenda mora est: tamen ut mihi nulla timenda
Sit mora, quod facitis, vos properare precor.
Quam citat aura, ratem fas est impellere remis,
Fas festinanti subdere calcar equo.
Suadet iter tempus, lętis dum messibus æstas
Est gravis, & longi stant sine nube dies.
Terra viam cœlumque jubet jam carpere; Nereus
Ipse pater tutum per mare pręstat iter.
Qui struit insidias, tergum venientibus hostis
Vertet, & externo quęret in orbe fugam.
Haud aliter trepidant, aquilâ veniente, columbæ,
Aut lepus instantis cùm fugit ora canis.
Nil opus hic armis: Verii terrebitur umbrâ;
Hostibus hæc vestris Gorgonis instar erit.
Hæret fixa animis Europæ Ostenda sepulchrum,
Hesperias Verio quæ duce fregit opes.
Hæret & hærebit semper Neoportus, & ingens
Hoc duce Flandriaco littore fusus iber.
Tu quoque virtutis patriæ non degener hæres,
Vel solo, Essexi, nomine terror eris.
Ardua nulla via est, ducibus via nulla Britannis
Invia; festini vos celerate modò.

Quamque timens vobis, Heroes, mitto salutem,
Hanc mihi, ne peream, vos citò ferte, precor.

AD REGEM, CAL. IANVAR.

FEsta dies jano est. Quæ, Rex, tibi dona paremus,
Qui sequimur Phœbum, Pïeridasque duces?
Munera sunt regum, non uno tinctus aheno,
Coccus, & Oebalio murice lana rubens.
Quæsitæque procul majoris pondera gemmæ,
Quæ nitet artificis nobilitata manu.
Sunt quibus in pretio est catulus de gente Molossâ
Lectus, & Æmonio de grege missus equus.
Et quæ mollis Arabs, & quæ fert decolor Indus,
Quicquid & ignoto mercis ab orbe venit.
Nil habet infœlix Helicon juga prçter, & umbras,
Et steriles lauros, Pieriosque lacus.
Hic ager est vatum, sunt census plectra, lyræque,
Et leve quod semper tinnit in aure melos.
Hæc dare fors possem: sed spernit purpura nugas,
Nil profecturos ridet & aula sonos.
Sed neque Pactoli mihi si fluat alveus auro,
Iunctaque Pactolo serviat unda Tagi,
Hçc ego Fortunæ dare coner munera Regi,
Bina licet Iani per patris ora roges.
Sydera quis cœlo, quis soli lumina sanus
Offerat, aut lectas in mare vectet aquas?
Qui Chalybes ferro, qui donat quercubus Idam,
Pomaque Phæacum mittit in arva, furit.
Quemque movet fastus pariæ dare marmora rupi,
Plus illo, quæ dat, marmora mentis habent.
Haud secus in regem populus dum prodigit aurum,
Desipit, & medicam quærere debet opem.
Aut sibi si constat, nec opem mens postulat ullam,
Crimen inest facto, muneribusque dolus,

Sic struit insidias vitreis piscator in undis,
Spargit & armatas per loca cœca dapes.
Vel jecur alburni, vel olentis viscera rhaiæ
Porrigit, ut stultum cogat in æra pecus.
Sępè lupo ranam mutat, conchilia mullis,
Et tenui scombros ducere novit aco.
Quemque redux primùm Latias Optatus in undas
Intulit, in prędam te, scare, musca trahit.
Quot tibi lux Iani nunc mittit dona, tot hamos,
Tot, Princeps, in te retia tensa vides.
Dona petit, qui dat, vitulum qui miserit, illum,
Crede mihi, secum dicere, redde bovem.
Absit, ut hoc unquam IONSTONUS crimine mentem
Polluat, aut ullâ ludat ut arte Deos.
Quicquid opis nostris olim promittere Musis
Te memini, hoc à te spontè venire velim.

AD CANCELLARIUM, UT *in Nautas, ob expilatam arcam vestiariam, animadvertat.*

HAYE, Calidonii moderator juris & æqui,
Qui miseris promptam porrigis unus opem.
Si vacat, & vatum non aversare querelas,
Hæc lege; quam posco, parva brevisque mora est.
Debuit ipse suis autor comes ire libellis,
Prosternique tuos cernuus ante pedes.
Sed fugit infœlix hominum consortia vates,
Nec sinit ingenuus, quo lubet, ire pudor.
Causa pudenda quidem, sed justa est causa pudoris,
Nil superest illi, quo sua membra tegat.
Plus Dea, Gargaphiæ juvenis quam vidit in undâ,
Plus Charites, corpus quo tueantur, habent.
Sic puer ales erat, niveis cum matris in ulnis,
Impia crudeli cuspide punxit apis.

Sic erat Æacidæ mater, sic mater Amoris,
Cùm pretium formæ de tribus una tulit.
Nec magè nuda fuit, facta est cum fabula cœlo,
Perque suas conchâ cùm veheretur aquas.
Non ruber hortorum custos, non ipse Pyracmon
Nudior, invicto cùm parat arma Iovi.
Nec Laërtiades Phęacum ejectus in oras,
Nausicaæ peteret cum vagus hospes opem
Nudior hoc nemo superas exivit in auras,
Nudior hoc Stygias nemo subivit aquas,
Forsitan autorem quæris. Nec criminis autor,
Causa nec est tanti dissimulanda mali.
Vulnera denudans medicum dum consulit æger,
Quo jaculo, quo sit læsus ab hoste refert.
Orta solo gens est, vitam quæ degit in undis,
Et regit errantes per vada cœca rates.
Pix tegit atra genas, manibus pix hæret aduncis,
Quod reliquum est cœlat bardocucullus olens.
Dum subit antennas, funesque perambulat audax,
Cercopithecorum de grege monstra putes.
Æris egens, animas gens mercenaria viles
Prodigit, in pelago sub Iove semper agens.
Barbara gens tota est, & quem colit æmula ponti,
Nec magis hæc servat, quam maris unda, fidem.
Hæc mihi causa mali est, hac est de gente querela,
Hæc ovat exuviis, prô pudor, aucta meis.
Huic ego commisi Tamesim visurus, amictûs
Quicquid erat nobis, imposuique rati.
Nil ego naufragium præter, fluctusque timebam;
Sed nimis, ah fateor, mens mihi læva fuit,
Res sine naufragio, sine tempestatibus ullis,
Prô dolor, in portu disperiere meæ.
Ipse ratis dominus, fas sit mihi vera fateri,
Injecit piceas in bona nostra manus.
Nescio quo mentem mutarit carmine colchis,
Cùm mihi digna fide fæx mera visa fuit.

Semiferæ poteram mores ſat noſcere gentis,
Qui toties una per mare vela dedi.
Tota picem redolet, pice tota rapacior omni eſt,
Nec magis eſt veſtis quàm piceata manus.
Invia qui primus deduxit in æquora pinum,
Primaque tractavit carbaſa, prędo fuit.
Vellera detraxit pecudi quæ vexerat Hellen,
Nil mare,nil ventos,nil Iovis arma timens.
Vtque nefas pateat,cœlo cum puppe recepta eſt
Vulſa pecus; nautas, ut reor, Orcus habet.
Magnus Ariſtippus, quæ ſit fiducia nautis
Debita, jacturâ ſat docet ipſe ſuâ.
Hic rate conductâ, patrias dum linqueret oras,
Exiguas ſecum fortè ferebat opes.
In caput inſontis fera gens conſpirat, & auri
Sacra fames diris mergere juſſit aquis.
Detegit ille dolos,& qui regis æquora, Nereu,
Affer opem, & pretium ſume ſalutis, ait.
Nec mora, quod metuit nociturum, projicit aurum,
Sic fugit inſidias, eripiturque neci.
Quid memorem facinus, Chiæ telluris in oris
Auſa quod in Bacchum turba marina fuit?
Hic puerum vinoque gravem, ſomnoque ſepultum
Repperit, & capto Numine vela dedit.
Nec modus eſt ſceleri; miſcet perjuria facto
Impia, captivum ludificatque Deum.
Fraude palàm factâ ſcelus eſt ſua pœna ſequuta,
Induit & vultus turba profana novos.
Terga nitent ſquammis,& quas modo puppe ſecabat,
Liber ovans pinnis findere juſſit aquas.
Si mihi vel ſuperi, vel mens non lęva fuiſſet,
Exemplis poteram cautior eſſe tribus.
Sed mihi lęva fuit mens, & me Numine lævo.
Credere crudeli juſſit ovile lupo.
Debuerat ſaltem Methymnæ gloria vates.
Exemplo vatem pręmonuiſſe ſuo.

Hunc, patrios dum fortè petit gravis ære penates,
Destinat infandæ gens piceata neci.
Sensit ut insidias, vectori parcite vestro,
De grege Castalio pars, ait, una sumus.
Quem colimus Vates, Pythonis tincta cruore
Tela Deo, longas scitis & esse manus,
Forsan & ipse pater Superûm pro crimine poenas
Exiget, & si quæ Numina Pontus habet.
Talibus urgebat prædonum pectora vates,
Sed rapiunt celeres cum rate verba Noti.
Cautibus æquoreis, gens, quas secat, æquoris undis
Surdior oranti vimque, necemque parat.
Ille, mori certus, mortem non deprecor, inquit,
Vlteriùs nec quod mox teget ossa, fretum.
Quæ moribundus olor quęrit solatia, munus
Extremum hoc vates per maris astra peto,
Ante feris quàm mergar aquis, fas sumere vestem.
Fas mihi sit sumptâ plangere fata chely.
Annuit oranti fera gens: vestemque, lyramque
Sumit & hanc timidâ percutit ille manu.
Nulla mora est; trepidans puppim genus omne natantũ
Cingit, & arrectâ suscipit aure sonos,
Dum stupet atra cohors, ut erat vestitus, Arion
Desilit in pontum, plectra lyramque tenens.
Excipit hunc Delphin, & vasta per æquora vectum
Fertur in optato deposuisse solo.
Hic, rate submersâ coelo nitet aureus, ignes
Vecturæ pretium jussus habere novem.
Sed quid ego veterum fastos, quid prisca reduco
Crimina? jam poenas illa luere suas.
Me nova noxa movet, quam ne patiaris inultam,
Haye, Camoenarum te pia turba rogat.
O utinam aut mecum non hic contenderet hostis,
Aut ego pars Clario de grege nulla forem.
Est pudor, ah, populo vatem certare marino,
Inque tuo audiri nautica verba foro.

In laqueum potius meritis deberet iambis,
More Lycambæo, qui nocet hostis agi,
Hoc quoque fecisset: sed quæ lęsere Lycamben,
Ah nequeunt hosti tela nocere meo.
Legerat hic carmen generi crudele, miserque
In laqueum lecto carmine colla dedit.
Gens legere hæc nescit, nec lecto carmine tangi
Posse puto hos silices, & sine mente pecus.
Ergò Caledoniæ populis qui jura ministras,
Tu mihi, Calliope quam nequit, affer opem.
Non ego restitui, quo sum nudatus, amictum,
Lex repetundarum sit licet illa, pęto.
Absit, ut hæc humeris unquam velamina nostris
Aptemus, piceæ quæ tetigere manus,
Illa vel infandam superant fœtore Mephitim,
Et quæ sulphureum stagna bitumen olent.
Quod peto, supplicium est; satis hoc elementa ministrant,
Imperio subsunt ignis & unda tuo.
Quæ nocuit gens, hâc interdicatur, & illo,
Aut quam sulcat, aquâ merge, vel ure rogo.
Vel laqueis elide gulas, ut in aere plebi
Ludibrium, nudo vertice pascat aves.
Vel Diomedęis laceros præsepibus artus
Objice, vel rapidis viscera rupta lupis.
Nec desunt, Metium quæ discerpsere, quadrigæ,
Nec qui membra Lini diripuere canes.
Sunt ocreæ, quæ crura premant, & nervus, & uncus,
Simia, sus, serpens, scala, metalla, rotæ.
Si quod adhuc, post mille neces, superesse cadaver
Forte vides, tumulo ne patiare tegi.
Impia gens, vatem quæ denudavit amictu,
In nudo meruit nuda jacere solo.
Denique quot scelerum vindex Rhamnusia pœnas,
Stringe, parens legum, quot tenet arma Themis.
Cum Iove tota licet Superum gens exerat iras,
Plus pecus hoc dices commeruisse mali.

Ad Senatum Abredonensem, *pro Thaumantia obstetrice.*

SAcra cohors, oculis olim mihi charior ipsis,
Nunc ego, te contra, quæ legis arma paro.
Sępè recusavi patriæ violare parentes,
Sępè nefas duxi bella movere Deis.
Sed nequiit pietas pietatis imagine vinci,
Sumere me patriæ tela coegit amor.
Tros pius è stratis, patriam cum cerneret uri,
Exiliit, trepidâ sumpsit & arma manu.
Hei mihi, nunc patriæ metuo, nec vana timoris
Causa, sed est certam vix habitura fidem.
In patriæ jugulum quis conjurasse Senatum
Credat, & humanum tollere velle genus.
Te tamen, alma cohors, quæ legum fræna gubernas,
Criminis istius quis neget esse ream?
Carcere lucinæ famulam dum condis, & orbi,
Et patriæ exitium, perniciemque creas.
Hâc sine quis dias in luminis exeat oras?
Hâc sine quis patrios vagiat ante Lares?
Pelle simul Venerem, Veneris si ferre ministram
Non potes, Idaliæ gaudia pelle Deæ.
Quid juvat uberibus sementem credere sulcis,
Si nemo est Cereris qui bona falce metat?
Quid juvat aut pomos, aut lentas ponere vites,
Dulcia si nequeunt poma vel uva legi?
Spontè suâ fateor, proles quandoque parenti
Excidit, & famulam nemo ministrat opem:
Sed quis in Oceano fortunam præferat arti,
Et mallet casu, quam ratione regi?
Non tot in Hesperio concurrunt æquore Syrtes,
Sęva puerperii quot mala nixus habet.
Languida nunc mater, nunc est sine viribus infans,
Sæpe nocet molles, invia sæpe via est.

Ah quoties exire parans præpostera proles,
    Vertice quod decuit pellere, calce ferit?
Talis Agrippiadæ fertur genitura Neronis;
    Ipsius Agrippæ talis origo fuit.
Sæpe parens ne fœta cadat, vel fœtus, anili
    Cogitur obstetrix sumere tela manu.
Quæque nequit manibus, recludit viscera ferro,
    Servat & incolumi matre parentis onus.
Hâc ope Romulidûm princeps, & gloria Cæsar,
    Hâc ope servatus Manlius ante fuit,
Quique Libyssina primos de gente triumphos
    Egit, & everso nomen ab hoste tulit.
Adde quod ipsa Deûm gens obstetricibus usa est;
    Sors hæc Latonæ parturientis erat.
Hæc tulit, ut perhibent, Phœbum, Phœbiq; sororem,
    Partûs erat geminus, fœtus uterque Iovis.
Sponte soror strepitus inter se monstrat & arma,
    Inque recens ortâ lux nova fulsit humo.
Mascula dum proles cunctatur, mille dolores
    Fert genetrix, miseris obruiturque malis.
Brachia nunc palmæ, nunc amplexatur olivæ,
    Nunc Iovis implorat, qui vitiarat, opem.
Nata recens tandem pariture Diva parenti
    Adstitit obstetrix, auxiliumque tulit.
Natales hos ante tuos, Lucina, Deorum
    Ah nimis infœlix, & miser ortus erat.
Pallada quis nescit, tacto quam vertice, fertur
    Iuppiter è cerebro progenuisse suo.
Mense patri decimo pulsabat tempora proles,
    Cœperat & cerebri dilacerare sinus.
Sæpè caput quassat, tentans expellere fœtum
    Iuppiter, & circum sydera cuncta tremunt.
Sæpè puerperii mediis in nixibus, æger
    Deficiens optat Numina posse mori.
Omnia cum frustra rector terræque, polique
    Tentasset, fabri, prô pudor, usus ope est.

Mulciber, è Siculâ properans fornace, securim
Impegit, medium dissecuitque caput.
Hàc ope, cum clypeo Tritonia Pallas & hastâ,
Dicitur è cerebro prosiluisse Iovis.
Hanc quanti fecisset anum tum Iupiter, altis
In tenebris quæ nunc semisepulta jacet?
Hæc patris intacto traxisset vertice prolem
Illæsam; tantæ est dexteritatis anus.
Quis numeret quot opem tulerit manus ista puellis,
Hìc ubi Dia freto, Donaque miscet aquas?
Quæ mihi juncta thoro est, cum nata sufficit uxor;
Vtraque servati pars fuit una gregis.
Penè decem conjunx Lunæ numeraverat orbes,
Et maturuerat jam grave ventris onus.
Nil ego non lætum sperabam; florida prolem
Sponte videbatur depositura parens.
Sic caput autumno demittit Palladis arbos:
Pomaque tùm nullo decutiente cadunt.
Sed mihi vana fuit spes omnis, & irrita vota,
Vota procellosi spemque tulere Noti.
Nixibus in mediis mater defecit & infans,
Et timui ne mors tolleret una duos.
Arte Machaoniâ lethum conabar & herbis
Pellere, quas medicæ prębuit autor opis.
Sed nihil arte, nihil juvit radicibus uti;
Augebant potiùs gramina nostra malum.
Sola meis porrexit opem Thaumantia rebus;
Sola laboranti Numinis instar erat.
Hæc mihi cum dulci servavit conjuge natam,
Primitias thalami delitiasque mei.
Me quoque subduxit letho, qui funere prolis
Moestus & uxoris commoriturus eram.
Forsitan auxilium vetulæ sensistis & ipsi,
Quorum judicio nunc rea fertur anus.
Hujus opem teneræ saltem sensere puellæ,
Vos quibus obstrinxit nupta sororque Iovis.

Sæpe laborantes juvit Thaumantia; notam
Omnibus illius suspicor esse manum.
Pignora quis numeret, vel quos dedit illa nepotes?
Promptiùs expedias quot parit Hybla favos.
Tota suos illi debet respublica cives,
Munia qui pacis, qui fera bella gerunt.
Hanc poterat nondum spirantem perdere gentem,
Et vitæ digitis rumpere fila suis.
Expilare genis oculos, & frangere crura,
Et poterat talis dissociare pedes.
Mille juvare modis potuit, totidemq; nocere,
Doctior in toto nec fuit orbe manus.
Non erat hâc Salpe, non ipsa peritior olim
Laïs, Apollineæ gentis & artis honos.
Illius auxilio servasset Piso maritam,
Cùm cecidit, tristi funere facta parens.
Cruda nec uxoris luxisset funera Cæsar,
Hic qui de caligæ nomine nomen habet.
Iulia nec moriens interturbasset honores
Conjugis, hanc si tum Roma tulisset anum.
Hanc tamen indulgens odiis & mollibus iris,
Nescio quâ, Patriæ Curia lege premit.
Impius Alcmęon, Nero portentosus habetur,
Lędere qui matres sustinuere suas.
Est Agamemnonius Furiis agitatus Orestes,
Nempe quod in matrem sævus & ille fuit.
Heu vereor, turbæ ne vos accenseat isti
Scotia, dum confert facta vetusta novis.
Abditur in tenebras populum quæ lucis in auras
Extulit, & patriæ publica mater erat.
Vivite majorum lętis in vallibus Vmbræ,
Quæque reliquistis molliter ossa cubent.
Hæc mala si vestro pressissent tempore Maias,
Obrueret patrias quanta ruina domos?
Gens ubi Mennesidum caput & tutela Senatûs,
Rhetorfortiadum gens ubi sacra foret?

Stirpe Colissonii, caruissent stirpe Culeni,
Vrbis & arctoæ gentis utrique decus.
Quid te commemorem, Thaumanti, dura sororis
Captivæ quem nunc plangere fata reor?
Quid memorem patriæ Cargillos sydera fratres,
Lumine qui replent orbis utrunque latus?
His comes est meritis par Wedderburnus utrique,
Nec, si de patriâ migret, honore minor.
Carcere si lucis clausissent prisca ministras
Sęcla, tot Heroum nemo futurus erat.
Sed ruit in pejus, cum mundo, serior ætas,
Spretaque cum famulis nunc Prothyræa jacet.
Ah vereor, ne nunc sumptis puer aliger armis
Avolet, & terras deserat alma Venus.
Quæ, nisi cęrta mori, thalamos intrare mariti
Audeat, & femori supposuisse femur?
Dùm furit, & noctu juvenis vagus ardet, & alget,
Si sapit, oranti claudet amica fores.
Gaudia lascivæ fugient consueta puellæ,
Nec dabit ulla putres oscula præter anus,
Oscula si qua dabit, mores imitabitur Vrbis,
Quæ caput Imperii nuper & Orbis erat,
Matribus Ausoniis olim carpenta Senatus
Abstulit, in medio jussit & ire luto.
Sensit ut opprobrium gens implacabilis iræ,
Protinus ingratos dicitur ulta viros,
Quæque sibi, nondum maturi, pignora ventris
Excutit, ut conjunx desinat esse parens.
Pœnitet Edicti Patres, patriæque timentes,
Matribus antiquum restituere decus.
Non minor Arctois facta est injuria Nymphis;
Nec cadet in vestras mollior ira nurus.
Quæ paritura fuit, nunc obstetrice remotâ,
Excutiet, nullo crimine, ventris onus.
Forsan & armato concurrent agmine matres,
Marte petituræ quam rapuistis anum,

Triste securigeras bellum movisse puellas,
Inque suos perhibent arma tulisse viros.
Nec prius infandas posuit gens sæva secures,
Cæde maritorum quàm rubuisset humus.
Bella gerit peltata cohors, dum jura mariti
Spernit, & imperium ferre virile nequit.
Sumere cogentur Nymphæ Doneïdes arma,
Vt sibi depellant, pignoribusque necem.
Quis status urbis erit, fora cùm nuptæque nurusque
Fœmineâ cingent diripientque manu?
Arma dabit rabies; silices per rostra videbis,
Inque Senatorum tecta volare faces.
Nata patris, conjunx in guttura conjugis ibit,
Ibit in effæti lumina neptis avi.
Vnguibus hamatis soceri nurus obvia vultus
Impetet, & pugnis tundet inerme caput.
Hæc metuenda veru prætorem transfiget, illa
Franget in adversi consulis ore colum.
Omnia turbabunt, vetulâ potiantur ut illâ,
Quâ sine se tutam nulla puella putat.
Integra dum res est, dubium prævertite bellum,
Cedite conjugibus, quod sine Marte petunt.
Non meruere thori sociæ, quod ferre coacta est
Argolis Alcmene, crimine facta parens.
Noctibus hæc septem, totidem cruciata diebus
Dicitur, Alciden cum paritura foret.
Quam latura fuit, miseræ subducere matri
Barbara Lucinam Iuno coëgit opem.
Argolis hanc meritò persolvit adultera pœnam,
Noctibus ausa tribus detinuisse Iovem.
Fida manent vobis, Proceres, connubia, nuptæ
Criminis exortes & sine labe nurus.
Hæ ditant & prole domos & civibus urbem,
Sparta quibus posset, Roma vel ipsa regi.
Has facit, exultans meritis, Thaumantia matres,
Publica res hujus statque caditque manu.

Criminis in ſpeciem, vetulæ petulantia linguæ
Objicitur, miſeris excipiturque modis.
Eſt vitium hoc fateor; (quid enim lucere negemus
Aſtra?) ſed hoc vitio fœmina nulla caret.
Clava quod Alcidæ, quod Achilli Pelias haſta,
Hoc eſt fœmineo lingua petulca gregi.
Nec latus accingit nocituro fœmina ferro,
Nec gerit imbelli ſpicula ſæva manu.
Lingua vicem gladii prꝫſtat, vice lingua ſagittæ eſt:
Cominus obſtantes, eminùs illa ferit.
Nec magis hæc frænum patitur, quam concita tigris,
Nata vel in Libycis torva leæna jugis,
Inque dies ſumit linguæ petulantia vires,
Quoque magis vetula eſt, hoc magè garrit anus.
Tuſſe putri ſi quæ dentes ſimul expuit omnes,
Mordet adhuc, vetulæ peſſima more canis.
Hâc quoque parte ſui fas obſtetricibus uti eſt,
Si manus apta ſat eſt, crimine lingua vacat.
Quis, precor, objecit Phariis mendacia Maiis,
Tot quibus infantes eripuere neci?
Crimen erat, fateor, vꝫtulas illudere regi;
Crimen at hoc toto de grege nulla luit.
Quotquot erant omnes raræ pietatis, & artis
Luciferæ juſſit prꝫmia ferre Deus.
Nube tegi voluit fallacis crimina linguæ,
Vos decet exemplum, quo prꝫit ille ſequi.
Non petit hæc, matres bona quæ meruere Canopi;
Quæ patitur, ſatis eſt poſſe carere malis.
Luminis uſuram quæ dat mortalibus, illi
Fas ope ſit veſtrâ lumine poſſe frui
Sin lucis, vitæque parens in carceris umbrâ
Lege cadit, tumuli diſtichon iſtud erit.
Quæ jacet hic, vetulæ meruit fors lingua perire,
Dextera non meruit tam precioſa mori.

AD CANCELLARIUM,

De furoribus Brontotyphæis.

ERgóne, te vivo, ſacri te principe cœtûs,
Haye, premi leges, juſtitiamque ſines?
Divitis ingluviem paſcet ſine vindice pauper?
Et tenuis, turbæ prȩda potentis, erit?
Quæq; novē ſequitur Dominas, gens ſemper inermis,
Cingere cogetur, quem timet, enſe latus?
Adſpice IONSTONUM: totus jam ferreus ille eſt,
Horridus aſpectu, diſſimiliſque ſui.
Nuper Apollineâ velabat tempora lauru,
Nunc, pudet heu, durâ caſſide preſſa coma eſt.
Dextra gerit gladium, quæ nuper plectra tenebat,
Lȩvaque fert clypeum, quæ tulit ante lyram.
Quæque tenet ferrum, manus eſt circundata ferro,
Mopſopii jures eſſe Myronis opus.
Nec ſat id eſt; vatis jam ſpecta crura, pedeſque,
Cruribus æratis, æripidemque vides.
Colla gravat, pectuſque chalybs impervius; hamis
Mille laborato tegmine terga rigent.
Squammea nec magis eſt gens, quæ maris æquora pin(nis
Findit, & in Libycis vipera nata rubis.
Os, oculique patent tantùm; ſunt cȩtera ferrum,
Æraque; vix illi forma relicta viri eſt.
Talis, Priamiden contra cùm ſtaret, Achilles:
Talis, in Æaciden cùm ruit, Hector erat.
Se quoties ſpectat vates, ſe ridet, & odit,
Et timet, &, tanquam preſſus ab hoſte, fugit.
Et fugit ærato trepidus de pectore Phœbus,
Quotquot & Aonius Numina collis habet.
Forſan in hæc dubites quis me miracula rerum
Verterit, & quâ ſim lȩſus ab arte roges.
Non Mycale, non me trux excantavit Erichtho,
Docta nec aſtrorum vertere Dipſas iter.

Nec quæ Dulichio ſocios mutavit Vlyſſi,
Nec fera, quæ juvenem de ſene fecit, anus.
In nova Brontotyphus me vertit monſtra, Poetæ
Ille latus ferro cinxit, & ære caput.
Montibus in mediis domus eſt mihi, penè ſub Arcto,
Parva quidem, domino ſed ſatis ampla ſuo.
Eſt ager exiguus, ſolas qui fundit avenas,
Aptaque lanigero fert alimenta gregi.
Hic poſui, fixique larem: poſt mille labores,
Spes erat hic molli poſſe quiete frui.
Spes erat & patriæ laudes, in rupe remotâ,
Pangere, Grampigenas & celebrare duces.
Inter & hos, palmam reliquis qui præripit, Hayum,
Autorem generis, principiumque tui.
Aucta mihi ſpes eſt, domino quod rege fruebar,
Et quòd pars aulæ quantulacunque fui.
Sed, caput inviſum Superis, patriæque, ſuiſque
Et mihi, Brontotyphus ſpem vetat eſſe ratam.
Pauperis hic tuguri prædo mihi tecta, laremque
Abſtulit, & gazæ quicquid agreſtis erat.
Crevit amor prædæ; me dulcibus exuit arvis,
Raptaque captivis prædia bobus arat.
Nec modus eſt ſceleris, cœpti nec meta furoris,
Funera nunc domini ſpirat & arma quatit.
Arma dedit rabies, trux quæ Polyphemus, & ingens,
Sidera qui fulcit ferre recuſet, Atlas.
Septem terga boum, clypei ſeptemplicis orbes,
Læva regit, telum dextra trabale tenet.
Enormi tegit enſe latus, comes additur enſi
Pugio, ceu cuſpis non ſatis una foret.
Flammivomoſque tubos, & tela Typhoëa demens
His jugat, & glandes fulmineoſque globos.
Vertice fert chalybem, ferro qui durior omni eſt,
Ære manus, geminos aſperat ære pedes.
Quod reliquum eſt lorica gravis, quæ deſpicit enſes,
Protegit, Ætnæi munus, opuſque fabri.

Hanc superinduitur nunc pelle Libystidis ursæ,
Nunc bovis, aut corio, bubale sęve, tuo.
Talibus incinctus per non sua rura vagatur,
Stringit & in jugulum tela parata meum.
His agitat trepidumque pecus, pecorisque magistros,
Inter & attonitos ventilat æra boves.
Sic ruit Eumenidum flammis stimulatus Orestes,
Penthea sic egit, sic Athamanta furor,
Sic Telamoniades, sociis infensus Achivis,
Rura per & sylvas, in pecus arma tulit.
Seque ratus Danaïs, & magno pectus Vlyssi
Figere, vervecum sanguine tinxit humum.
Hanc ego vim contra, triplici nunc pectora ferro
Implico, curvari pondere membra vides.
Naso Getas inter vitam traduxit inermis:
Vnaque tunc elegos fundere cura fuit.
Finibus in patriis tectum me cernis aheno,
Quaque puer repsi, terra timenda mihi est:
Pro lare, pro censu, pro vitâ cernere vates
Cogitur, armorum militiæque rudis.
Affer opem, sancti caput & tutela Senatûs,
Haye, sub Arctoo qui jove jura regis.
Exue me ferro: turpe est pugnare poëtam,
Turpe nimìs positâ sumere tela chely.
Arma virûm Clariis fas est cantare puellis,
Grex tamen hic mecum, quæ canit, arma timet.
Heu, quoties memini translactæ tempora vitæ,
Ingemo, nec fictis ora rigantur aquis.
Sole sub ignoto vixi ter messibus octo,
Et melior vitæ pars fuit illa meæ.
Sub Iove securus cantabam Phyllidis ignes,
Et, quibus incalui non semel ipse, faces.
Tunc Saravictonias, & quas Biomea querelas
Fudit, & Æoliden dicere, lusus erat.
Sæpe, metu posito, nemorum secreta pererrans,
Vellebam medicâ gramina nota manu.

His ego, nec frustra, conabar pellere morbos:
Sępè meam tellus hoſpita ſenſit opem.
Tum mihi nec clypei, nec ahenæ caſſidis uſus,
Nec jaculi hoſtilis, nec metus hoſtis erat.
Redde quod amiſi, fac mollibus otia Muſis,
Et reduci patriâ da ſine Marte frui.
Eſt aliquid vatem ſibi devinxiſſe, Britanni
Plus tamen eſt famulum demeruiſſe Iovis.
Adſpice canitiem: bello minùs apta gerendo,
Donari meruit noſtra ſenecta rude.
Sunt mihi, quæ ſenium magis ornent, Pęonis artes,
Sed ferus hanc populis invidet hoſtis opem.
Per quaſcunque feror, nunc ignipotentibus armis
Vndique, nunc jaculis obſidet ille vias.
Audet in Actęa quicquid tellure Procuſtes,
Quicquid in Iſthmiacâ trux Scinis auſus humo eſt.
Nec ſecus Autolycus ſacris graſſatus in antris
Fertur, in Actęis cùm tulit arma jugis.
Haye, Latrocinii jam quas decet exige poenas,
Quodque jubent leges, ſiſte furoris iter.
Ante luit facinus Latiis prędator in oris,
Qui vafer averſos traxit in antra boves.
Non ego de bobus, de raptis conqueror arvis,
De lare, ſub dio, quo ſine nudus ago.
Sub Iove nunc hyemant teneri cum conjuge nati
Spes laris, Icarius torruit ante canis.
Ah vereor, ne jam notas vertatur ad artes
Hoſtis, & involvat faſque, nefaſque dolis.
Mille gerit vultus: non tot maris incola Proteus
Verſus in effigies, non Achelous erat.
Cùm lubet, hic modicum doctus componere civem,
Sternitur auguſtos judicis ante pedes.
Facta infecta negat; celſi nunc ætheris ignes
Cum Iove teſtatur, nunc Acherontis aquas.
Nunc ſtudet eloquio, nunc tentat judicis æqui,
Dum pretio neſcit, flectere corda prece.

Nec semel implevit sacras ululatibus aures
Et, memini, lachrymas in cava rostra tulit.
Miscuit his gemitus; quantùm mutatus ab illo,
Qui procul hinc oculis spirat & ore neces!
Deme fidem lachrymis, toties delusus, & orbi
Magne heros, generis da documenta tui.
Sis novus Alcides, & quam geris utere clavâ;
Eripe me Furiis, & nova monstra doma.
Est sacra gens Phœbi, sacrum decet esse ministrum
Regis, utrique suam, nam potes, affer opem.

AD THOMAM NICOLSONUM,
Iurisconsultorum Principem.

ACcipe, quam vovi tibi, Nicolsone, salutem,
Meque tuâ pariter, si potes, arte juva.
Mutua pollicitos memini nos munia vitæ,
Alterius quoties alter egeret ope.
Solve fidem: fatis ego te prior ictus iniquis.
Multa pati cogor, multa nefanda tuli.
Est mihi, nuper erat certè, malè pinguis agellus,
Parvaque gramineo cespite tecta domus.
Satque superque suâ se paupertate tueri
Hæc medios inter posset & ille Getas.
Non tamen hunc texit, non hanc defendit egestas:
Raptus ager, parvo cum lare rapta casa est.
Quæ mihi restabat vitæ quoque pręđo minatur;
Nec nisi de jugulo jam mihi cura meo est.
Tu, cœli dum luce fruor, succurre clienti,
Et pactam medico, dum licet, affer opem.
Nil opus hic ferro, te cinge forensibus armis,
Quæ patruus nuper, quæ pater ante tulit.
Non tibi Nestoreæ Neleïa flumina linguæ,
Nec Laërtiadæ fortia verba precor.
Non ego te Tulli, non te Demosthenis opto,
Aut, Atlantiades quo solet, ore loqui,

Strinxit in Enceladum, vastique Typhoëos ora
Iuppiter in Siculis tela recocta focis.
In caput ignivomi tu Brontotyphoëos ultor,
Quæ geris, eloquii fulmina prome tui.
His, quibus obstupuit toties Bodotria, vires
Disjicis hostiles, & fora tota quatis.
Te Themis irato, quas non habet, induit iras,
Hæc tecum ridet, condolet, odit, amat.
Qui tonat ad Boream, te coram concidet hostis,
Fabula Grampiaci, ludibriumque fori.
Nec tibi Brontotyphum mystas qui turbine flammas
Faucibus eructat vincere turpe puta.
Filius Alcmenæ simul & Calydonius heros,
Cæde triumpharunt; hic suis, ille bovis.
Persea sideribus donavit Gorgo; trophæi
Bellerophontæi causa Chimæra fuit.
Quique suis tumidum stravit Pythona sagittis,
Victor adhuc celebrans Pythia cantat Io.
Plus hic laudis erit, monstro stabulantur in isto,
Bos ferus, hirtus aper, Gorgo, Chimæra, draco.
Mille feras hoc pectus alit, totidemque triumphos
Vnius excidium sesquicyclopis habet.

Apologia Pro Daulio Scoto, *IVDÆOMASTIGE.*

QVid sequar, aut fugiam? Virtus scelus esse putatur,
Virtutum titulis crimina sæpe tument.
Daulius, Hebræis os quod sublevit apellis,
Quòd pecus hoc mulsit, creditur esse reus.
Rodere quos audet, nescit plebecula, nescit
Mentis inops mores, ingeniumque viri.
Non sitis hunc auri sacræ dare verba Sioni,
Et mulgere tuas, Iuda, coegit oves.
Causa fuit pietas omnis furtique, dolique,
Nititur exemplo crimen utrumque sacro.

Cùm Deus Iſacidas Phariis eduxit ab oris,
Niliacas ſecum ſumere juſſit opes.
Nulla mora eſt, populum ludit gens ſacra profanum,
Hoſpitis & ſpoliis hoſpes onuſtus abit.
Iuſta rapina fuit; duro cum principe pœnas
Has luit Hebręo ſanguine tincta Pharos.
Quod fera tum Memphis, nunc gens recutita meretur,
Figere ſupremi Numinis auſa latus.
Fas erat hos oculis necis expilare miniſtros,
Demere fas reliquam, quæ tegit oſſa, cutem.
Hoc quoque, nam memini, veterū reſponſa minantur,
Fata Palæſtini vaticinata ſoli.
Implevit Dauli pietas oracula vatum,
Sed levior culpâ vindicis ira fuit.
Perdere quos poterat, gazis duntaxat & auro
Exuit, exuviis gens Erythręa tuis.
Adde quod hæc Scotæ decuit vindicta nepotes,
Grampia qui gelido ſaxa ſub axe colunt,
Hæc ſexûs regina ſui, de gente Canopi,
Et Peluſiaci filia regis erat.
Sed ducis Hebręi fugiens, & Numinis iras,
Venit in hanc, nomen cui dedit, exul humum.
Scotia, væ pigro nimiùm vicina Bootæ,
Quas coleret terras, imperiumq́ue dedit.
Quæ profugæ ſedeſque dedit, ſceptrumq́ue puellæ,
Emicat ex illâ nunc pius ultor humo.
Finibus in Geticis pro virgine Daulius iras
Induit, & pœnas hoſtis apella luit.
Sicca tamen vindicta fuit; ſine cęde triumphans,
Nullius infecit ſanguine victor humum.
Cæde litaturus patriæ fuit ille parenti,
Sed patriæ vetuit ſtringere tela ſalus.
Glubere nil illam Solymæ juviſſet ovile,
Nullus & effuſi ſanguinis uſus erat.
Marte potens, ſed terra minùs fœcunda, Sionis
Tonderi potiùs juſſit inerme pecus,

Paruit, & patriis vindex pius intulit oris
Aurea de sacro vellera tracta grege.
Hospitis ausa sui cum spectavere, feruntur
Dacus, & immanes obstupuisse Getæ.
Ardua, crede mihi, nummis emungere Verpos
Res fuit, & multæ dexteritatis opus.
Hæc oculata nimis gens est, nec doctior ulla,
Nectere seu malit, sive cavere dolos.
Huic tamen assertor patriæ pręstrinxit ocellos
Daulius, & bis sex pręda fuere tribus.
Non sine flagitio gens fallitur inscia fraudis;
Crimen abest quoties luditur arte dolus.
Arte perire suâ meruit, qui primus in ære
Mugitum docuit more ciere bovis.
Nemo lupo foveam, vel retia tendere vulpi,
Accipitrem visco fallere nemo vetat.
Sæpe quod ense ferox miles nequit, expedit astu,
Nec plus ingenio dextera laudis habet.
Præstitit arte Sinon, & equi fabricator Epeus,
Arma quod Æmonii non potuere ducis.
Quis Telamoniaden? socium quis nescit Vlyssem?
Promptior insidiis hic fuit, ille manu.
Hunc tamen ante tulit juveni Telamone creato
Græcia, defuncti cum ducis arma dedit.
Quid quod & ipsa cohors Superû sine crimine tech-(nis
Gaudet, & arcanâ quærit ab arte decus?
Retia fert Cypris, quibus intricantur amantes,
Et gerit Idalius spicula coeca puer.
Te, vafer Ixion, nubes Iunonia: saxo,
Conjugis ingluviem ludificata Rhea est.
Martis & in gremio Venus irretita, mariti
Insidiis, coelo fabula facta fuit.
Quid Iove vel majus, vel sanctius aspicit orbis?
Non tamen hunc blandi dedecuere doli.
Aureus in dominæ gremium nunc decidit imber,
Cornua nunc torvi sumpsit & ora bovis.

Vir ſuus Alcmenæ, Ganimedi fulminis ales,
Factus & eſt, Ledam cùm vitiaret, olor.
Quoſlibet in vultus abiens, hominesq́ue, Deoſq́ue
Luſit, & exemplum juſſit utroſq́ue ſequi.
Non minor eſt, ſi cuncta putas, ſolertia Dauli
Quàm Iovis, ille ſuâ ſed minùs arte nocet.
Cura fuit, ſtudiumq́ue Iovis, violare puellas,
Sanctaq́ue legitimi ſolvere vincla thori.
Caſtius aucupium Dauli eſt; nil ille fugaces
Prçter opes, terrâ de locuplete petit.
Arbore de plenâ fas eſt decerpere pomum.
Vellere fas ſpicam, cum gravat arva ſeges.
De Tarteſſiacis aurum, de fluctibus Indis,
Rara poteſt, nullo crimine, gemma legi.
Nec vetat Euganeis quiſquam de collibus uvam
Carpere, vel Pçſti de regione roſam.
Sed male Dii leges perdant, & ferrea legum
Vincula, quçq́ue Meum jura Tuumq́ue docent.
Publica res olim fuit omnis, terque beatos,
Quæ mea res eſſet, quæ tua, fugit avos.
Colchida cùm peteret pubes Argiva, quis eſſet
Phryxeæ dominus nemo rogavit ovis.
Exuit Heſperidum pomis fœlicibus hortum
Filius Alcmenæ, magnanimiq́ue Iovis.
Non tamen excuſſit tetricus, quid in illa puellæ
Aut pater aut patruus juris haberet, Atlas.
Aurea, Romuleo quamvis prohibente Senatu,
Munera digna peti, digna fuere rapi.
Nunc, pudet heu, cùm prçda vocat, jus ante Quiritū
Conſuliturq́ue tuus, Iuſtiniane, tripus.
Sçpe quod urget amor prçdæ, contraria voto
Lex vetat, & lex hæc quod vetat, illa jubet.
Quid jubeant, quid jura vetent, dum quæritur, annus
Labitur, & prædæ ſpesq́ue, fameſq́ue perit.
Quodq; magis miſerum, dum, quod ſitit ungitur auro
Curia, cum prædâ res tua ſæpe perit;

Transiit has legum Dauli solertiâ Syrtes.
Ne quo quęsivit jure parentur opes.
Sed neque Dauliacis jus & fas abfuit ausis,
Abramidæ nec, quod jure querantur, habent
Nil nisi fortunas quæsivit Daulius, illi
Quas inimica bonis cœca negarat anus.
Cuilibet hostilem fas est invadere terram,
Hostis opes belli carpere jure potes.
Si quis in hoc error fuit, aurum sydere lævo
Vir pius in patriam cùm tulit, error erat.
Illa viri meritis oppedit, & invida mussat,
Nescio quid, Getico si quis ab axe redit.
His, ait, Isacidum vindex mittetur ab oris,
Qui malè quæsitas reddere coget opes.
Improba tunc fiet positis cornicula plumis
Fabula pennigero ludibriumque gregi.
Talibus invidiam civi creat, heu sua tellus,
Sævior Hircanis, Sarmaticisque jugis.
Scotica terra nimis vicina Lycaonis astro est;
Hujus amat mores, ingeniumque sequi.
Nate Deâ, qui furta regis, fraudesque, clienti,
Ne repetundarum lex premat, affer opem.
Sin luit, & laqueo stringit Rhamnusia fauces,
Te rogat ingratâ ne tumuletur humo.

FINIS.

ERRATA.

Pag.	Lin.	
5	18	Vipereo.
5	35	distrahit.
8	4	locus.
9	19	Huic.
15	32	*dele* in.
16	9	Quoque.
17	8	canina.
19	24	halitus.
20	29	luctatus.
21	4	spoliis.
22	21	potens.
26	23	capillum.
27	3	baubatos.
30	10	incursu.
35	10	membra.
40	30	reficit.
58	10	exhilarata.
60	15	prævertere.
61	16	ministerio.
71	9	muta.
79	22	trahat.
85	28	Securam.
95	33	numen.
103	21	Verius.

K Johnston

EPIGRAMMATA ARTURI IONSTONI

SCOTI,

MEDICI REGII.

ABREDONIÆ,

EXCUDEBAT EDVARDUS RABANUS.

Cum Privilegio. 1632.

